

SAPONIA d.d. i ovisna društva, Osijek

Konsolidirani financijski izvještaji i godišnje izvješće
za godinu koja je završila **31. prosinca 2017. godine**
zajedno s Izvješćem neovisnog revizora

	<i>Stranica</i>
Godišnje izvješće Uprave o poslovanju Grupe	1-33
Odgovornosti Uprave za odvojene financijske izvještaje	35
Izvješće neovisnog revizora	36-41
Konsolidirani izvještaj o računu dobiti ili gubitka i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	42
Konsolidirani izvještaj o financijskom položaju	43-44
Konsolidirani izvještaj o promjenama vlasničke glavnice	45
Konsolidirani izvještaj o novčanim tokovima	46-47
Bilješke uz odvojene financijske izvještaje	48-96

SAPONIA D.D. i ovisna društva, Osijek

Godišnje izvješće o poslovanju Grupe

UVOD

Izvješće Uprave o poslovanju	3
Misija, vizija i korporativne vrijednosti	4
Korporativno upravljanje	5
Izjava o primjeni korporativnog upravljanja	6

Izvješće Uprave o poslovanju

Poslovna kretanja 2017. godine svih društava unutar Grupe Saponia („Grupa“) obilježena su financijskim restrukturiranjem i usmjeravanjem na strategiju profitabilnosti. Implementirani poslovni model rezultirao je padom prihoda iz poslovanja od 1 posto, ali i rastom EBITDA od 15 posto i operativne dobiti od 41 posto.

Izazove s kojima smo bili suočeni u protekloj godini nije lako nabrojati. Ključni događaj koji je obilježio 2017. godinu je otvaranje je postupka izvanredne uprave nad koncernom Agrokor kao i svim njegovim ovisnim i povezanim duštvima. Sva društva Grupe Saponia ključni su dobavljači i značajni vjerovnici Agrokoru te je razvoj situacije poslovanja Agrokoru i svih njegovih društava u fokusu poslovnog upravljanja Grupe. Saponia, Kandid i Maraska kao članovi upravnog odbora dobavljača potpisali su načelni sporazum vjerovnika o ključnim elementima nagodbe.

Efikasnijim upravljanjem troškovima i optimalnim korištenjem vlastitih resursa omogućen je daljnji kontinuirani odgovorni i održivi razvoj. Strategija razvoja Grupe Saponia temelji se na originalnom hrvatskom proizvodu iza imena Saponije, Kandida i Maraske. U poslovnom i društvenom okruženju ova su društva kao i njihovi brendovi prepoznati kao perspektivna grupacija okrenuta rastu, razvoju i poslovnoj izvrsnosti.

Globalni trendovi i smjer u kojem se domicilna branša razvija, nameću potrebu tehnološke konkurentnosti i ulaganja u istraživanje i razvoj kao generatore daljnjeg rasta. Kapitalne investicije tijekom 2017. godine realizirane su u iznosu od 28 milijuna kuna. Za sljedeću godinu planira se nastavak kapitalnih ulaganja i inovativnih aktivnosti na razvoju novih kao i redizajniranju postojećih glavnih kategorija proizvoda.

U predstojećoj 2018. godini očekuje se daljnja konsolidacija svih poslovnih tržišta, uz povećan pritisak na ostvarivanje ključnih ciljeva poslovanja. Unatoč prisustvu globalnih brendova i relativno malom volumenu cijelog tržišta, kao renomiranim proizvođačima prerađivačke industrije i u narednim razdobljima poslovni model biti će usmjeren na zahtjeve potrošača i kontinuirano praćenje kvalitete, inovativnosti i cjenovnog nivoa s naglaskom na proaktivno djelovanje u svim segmentima poslovanja.

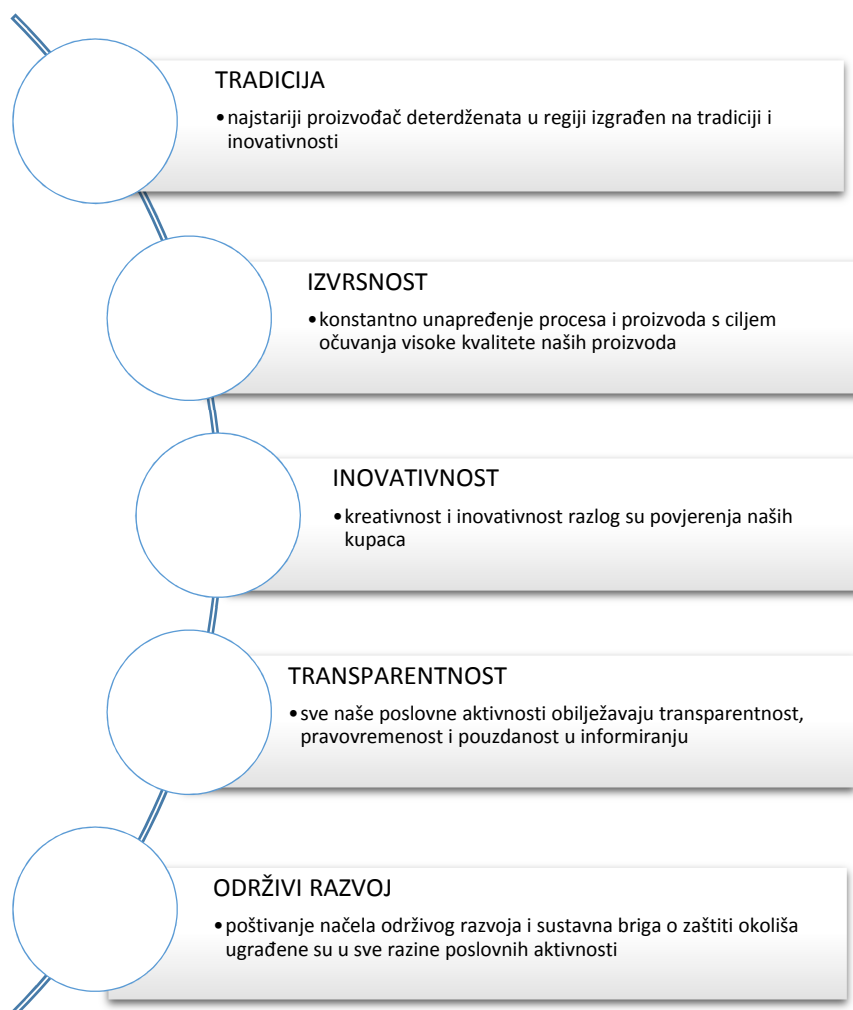
Nastojanje svih društava grupacije je biti primjer poslovnog uspjeha i obzirom na potencijal i poseban imidž stvoriti prilike za jačanje gospodarske aktivnosti i pozitivnu investicijsku klimu s posebnim naglaskom na utjecaj i razvitak lokalnog okruženja.

Misija, vizija i korporativne vrijednosti

Misija Saponije: Svakodnevno unapređenje življenja razvijanjem kulture čistoće i zdravlja kao životnog stila.

Vizija Saponije: Saponia će biti vodeća deterdžentsko-toaletna industrija u regiji. Zahvaljujući inovativnim i superiornim proizvodima te korporacijskoj odgovornosti prema sveukupnom okruženju, Saponia će, ne samo zadovoljavati potrebe svojih klijenata iznad njihovih očekivanja, već i osigurati prosperitet svojih zaposlenika, dioničara i okruženja u kojem djeluje.

Korporativne vrijednost Saponije

Korporativno upravljanje

Saponia posluje u skladu s najboljom praksom u području korporativnog upravljanja koja se temelji na Kodeksu korporativnog upravljanja usaglašenom sa zakonskom regulativom Republike Hrvatske i usvojenim međunarodnim standardima i direktivama Europske unije. Kodeks je objavljen na stranicama Društva, kao i na stranicama Zagrebačke Burze.

Usvojena načela korporativnog upravljanja Saponije javno su dostupna na web stranicama društva i na službenim stranicama Zagrebačke burze. Sukladno zakonskim propisima Saponia je i za 2017. godinu izradila Izjavu o primjeni Kodeksa korporativnog upravljanja kojom potvrđuje provođenje načela korporativnog upravljanja, a koje je također javno dostupno na službenim stranicama Zagrebačke burze, te je ispunila i objavila propisani upitnik o primjeni odredbi Kodeksa Zagrebačke burze i HANFE.

Kodeks korporativnog upravljanja Saponije omogućava transparentnost poslovanja te kvalitetnu zaštitu zaposlenika i dioničara kao i imenovanih nositelja odgovornih funkcija u Društvu. Cilj korporativnog upravljanja je stvaranje dugoročne ekonomske vrijednosti za svoje dioničare. U izvršavanju ove misije Uprava i Nadzorni odbor vode računa i o ostalim interesnim skupinama. Nadzorni odbor i Uprava dioničkog društva smatraju da se moraju održavati visoki standardi korporativnoga upravljanja te voditi briga o zaposlenicima, održivom razvoju i očuvanju okoliša. Društvo u okviru svojeg organizacijskog modela, u kojem posluje i unutar kojeg se događaju svi poslovni procesi, ima razvijene sustave internih kontrola na svim važnim razinama. Ti sustavi, među ostalim, omogućavaju objektivno i korektno predstavljanje financijskih i poslovnih izvješća, kao i kontroling provođenja planova, analizu efikasnosti korištenja sredstava, kontrolu troškova, sagledavanje rizika i poduzimanje mjera za smanjenje svih rizika.

Usvojena načela temelje se na odgovornom upravljanju u svrhu uspostave visokih standarda korporativnog upravljanja usmjerenog prema otvorenom, profesionalnom i transparentnom pristupu u odnosima sa svim investitorima i cjelokupnom javnošću, s ciljem daljnjeg razvoja Društva po načelima modernog korporativnog upravljanja. Uspostavljeni kontrolni i nadzorni mehanizmi djelotvorno sprečavaju kršenje primjenjivih propisa u svim segmentima poslovanja uključujući i područja zaštite na radu, zaštite osobnih podataka kao i propisa vezanih uz zaštitu okoliša.

Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja

- a) Saponia d.d. (u daljnjem tekstu: Društvo) primjenjuje Kodeks korporativnog upravljanja koji su zajedno izradile Uprava i Nadzorni odbor Društva, a usvojen je Odlukom Uprave broj 804/08. od 7. ožujka 2008. godine i Odlukom Nadzornog odbora s 39. sjednice održane 7. ožujka 2008. godine, te je objavljen na web stranicama Zagrebačke burze i glasilu Društva.
- b) Društvo se bez iznimke pridržava odredbi Kodeksa korporativnog upravljanja.
- c) Društvo primjenjuje i preporuke Kodeksa korporativnog upravljanja koji su izradile Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (HANFA) i Zagrebačka burza d.d., te je u vezi s tim Društvo ispunilo godišnji upitnik koji je objavljen na web stranicama HANFA-e i Zagrebačke burze d.d.
- d) Kroz svoju otvorenu i neograničenu komunikaciju sa stručnim službama Financija i kontrolinga Nadzorni odbor uspostavlja dobru i kvalitetnu unutarnju kontrolu u društvu u svrhu uspješnosti korporacijskog upravljanja, zakonitosti te transparentnosti u odvijanju svih poslovnih procesa u društvu.

Stručne službe Financija i kontrolinga redovito dostavljaju pravovremene i periodične prikaze financijskih izvještaja i srodnih dokumenata prije javnog objavljivanja tih podataka, dostavljaju podatke o računovodstvenim politikama i eventualnim promjenama, kao i podatke o svakom bitnijem odstupanju između knjigovodstvenih i stvarnih vrijednosti po pojedinim stavkama. Izvješća su sastavljena na jasan i pregledan način. Izvješća uključuju sve aspekte poslovnih aktivnosti tijekom cijele godine u odnosu na prethodne godine te izražavaju točan, potpun i pošten prikaz imovine i rashoda, financijskog položaja društva kao i plan budućeg poslovanja.

Stručne službe Financija i kontrolinga Nadzornom odboru, najmanje jednom godišnje, pružaju podatke o sustavu internih računovodstvenih kontrola. Nadzorni odbor ocjenjuje metode i postupke interne kontrole i njihovu efikasnost u djelovanju poslovnog sustava te daje preporuke o njihovoj provedbi. Politike, procedure, praksa i organizacijske mjere interne kontrole provode se kako bi pružile razumno jamstvo da će se poslovni ciljevi postići, te da će se neželjeni događaji spriječiti ili ustanoviti i ispraviti.

Društvo ima nezavisne vanjske revizore kao važan instrument korporacijskog upravljanja i sukladno osnovnoj funkciji vanjskih revizora da osiguraju da financijska izvješća adekvatno odražavaju stvarno stanje društva u cjelini.

Nadzorni odbor i stručne službe Financija i kontrolinga raspravljali su sa nezavisnim revizorom o promjenama ili zadržavanju računovodstvenih politika, primjeni propisa, važnim procjenama i zaključcima u pripremanju financijskih izvještaja, metodama procjena rizika, visoko rizičnim područjima djelovanja, uočenim većim nedostacima i značajnim manjkavostima u unutrašnjem nadzoru, djelovanju vanjskih čimbenika (ekonomskih, pravnih i industrijskih) na financijske izvještaje i revizorske postupke.

Stručne službe Financija i kontrolinga dostavljali su Nadzornom odboru kvalitetne informacije o ovisnim i povezanim društvima radi utjecaja takvih podataka na konsolidirana financijska izvješća.

- e) Značajni imatelji dionica u Društvu su: većinski vlasnik Društva je Mepas d.o.o. Široki Brijeg koji u svom vlasništvu ima 87,30 posto dionica. Ostali dioničari u svom vlasništvu imaju 11,99 posto dionica, a CERP (RH) ima 0,23 posto dionica. Vlastite dionice iznose 0,48 posto dionica.

Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja (nastavak)

Nadzorni odbor Društva imenovao je predsjednika i članove Uprave svojom odlukom na 94. sjednici održanoj dana 6. lipnja 2016. godine. Upravu Društva čini četiri člana. Uprava djeluje u sastavu: Damir Skender iz Osijeka, predsjednik Uprave, Mirko Grbešić iz Širokog Brijega, član Uprave, Milenko Erkapić iz Čepina, član Uprave i Dajana Mrčela iz Osijeka, član Uprave. Članovi Uprave zastupaju i predstavljaju Društvo samostalno i bez ograničenja. Uprava vodi poslove Društva samostalno i sve odluke donosi prema vlastitoj prosudbi, a prema pravilima struke i sukladno propisima.

U Nadzorni odbor "Saponije" d.d. Osijek na Glavnoj skupštini održanoj 30. svibnja 2014. godine izabran je ZDRAVKO PAVIĆ. Član Nadzornog odbora ROBERT KNEZOVIĆ izabran je na Glavnoj skupštini održanoj 3. lipnja 2016. godine. Član Nadzornog odbora IVAN GRBEŠIĆ ponovno je izabran na skupštini 3. lipnja 2016. godine, član Nadzornog odbora TONČO ZOVKO ponovno je izabran na skupštini održanoj 13. lipnja 2017. godine, a član Nadzornog odbora ŽELJKO GRBAČIĆ, kao predstavnik radnika, imenovan je od strane Radničkog vijeća, a stupio na dužnost dana 14. lipnja 2017. godine. Predsjednik Nadzornog odbora je Zdravko Pavić, a zamjenici su Ivan Grbešić i Tončo Zovko.

Nadzorni odbor djeluje na sjednicama na kojima razmatra i ocjenjuje izvješća Uprave o vođenju poslovanja i upravljanja Društvom. Nadzorni odbor nadzire vođenje poslova Društva. O tome nadzoru podnosi izvješće Glavnoj skupštini.

POSLOVNI IZVJEŠTAJ

Tržište, prodaja i očekivani razvoj društva 9

Istraživanje i razvoj 13

Politika kvalitete 15

Rizici 16

Dionice i ovisna društva 19

Tržište, prodaja i očekivani razvoj društva

Saponia

U globalnim razmjerima (*Euromonitor - total World*) sredstva za pranje i čišćenje bilježe vrlo blagi, ali kontinuirani rast. Prognozirani rast u sljedećih 5 godina najvećim dijelom temeljen je na rastu BDP-a. Za Europu je također karakterističan malen, ali stabilan rast tržišta deterdženata, tako da Saponia kao tvrtka vidi potencijale za rast i razvoj.

Promjena tržišnih uvjeta i preslagivanja na maloprodajnom tržištu, te snažna konkurencija obilježili su 2017. godinu. Saponia je u promatranom razdoblju ostvarila proizvodnju od 92.542 tona. Za 2018. godinu očekuje se daljnja konsolidacija tržišta na kojima Saponia posluje i svakako veći pritisak na ostvarivanje postavljenih ciljeva poslovanja, zbog stagnacije ili pada vrijednosti određenih kategorija. Imajući na umu ove činjenice, razmatra se ulazak u profitabilne segmente s potencijalom rasta, a poslovanje Saponije i nadalje će biti fokusirano na povećanje tržišnih udjela za postojeće kategorije. Poseban naglasak za 2018. godinu stavljen je na optimizaciju i definiranje proizvodnog programa, razvoj kvalitete proizvoda i jačanje ukupne konkurentnosti. Promišljenim planiranjem i provođenjem zacrtanih poslovnih aktivnosti nastoji se održati optimalna razina troškovne učinkovitosti, likvidnosti i financijske stabilnosti.

U drugoj polovini 2017. godine aktivnosti su bile usmjerene na praćenje tržišnih trendova - kod tekućih deterdženata to je izrazit rast segmenta tekućih deterdženata i kapsula, a kod praškastih deterdženata viši stupanj kompaktizacije. U 2017. godini Saponia je obilježila dva velika jubileja: 40 godina tekućeg deterdženta za pranje posuđa i 40. obljetnicu *Arf* sredstava za čišćenje.

Kapitalna ulaganja u proizvodnju, i to prvenstveno tekućih deterdženata od 1,5 milijuna eura tijekom 2017. godine rezultirala su izlaskom na tržište s tekućim deterdžentima u novom modelu boce od 5 L: *Faks helizim gelovi* i *Bioaktiv gel* u pakovanjima od 4,55 L, te *Nila* i *Ornel* 4,5 L. Stručnjaci Saponije razvili su novu, Premium formulu *Faks helizima* - praškastog i tekućeg deterdženta koja s manjom dozom od 65 g/pranju zahvaljujući snazi multienzima i jedinstvenoj kombinacijom aktivnih sastojaka djelotvorno uklanja različite tipove mrlja, prodire duboko u vlakna i osigurava dubinsku čistoću rublja kao i dotadašnja doza od 70 g/pranju. Uz postojeće varijante *Faks Aquamarine* i *Superaktiv*, linija *Faks helizim lavanda i smilje* ostvarila je izniman uspjeh na tržištu. Nakon *Faks helizima Lavanda i smilje*, uslijedila je i cijela linija proizvoda s mirisom Lavande i smilja – *Ornel*, *Arf staklo i deobad*, *Likvi*, te *Arf cream*. Zahvaljujući vrhunskoj kvaliteti i integriranoj marketinškoj komunikaciji, korištenje različitih kanala, a naročito digitalnih, doprinijelo je jačanju *brand imagea* *Faks helizima*. *Relaunch* *Faks helizima* je odrađen i za izvozna tržišta. Asortiman ovih proizvoda podržan je TV kampanjama i na tržištima BiH, Srbije, Albanije i Makedonije.

Također je *relaunch* doživjela i linija proizvoda namijenjena osobama s osjetljivom kožom - deterdženti *Faks helizim Natural&Sensitive*, oplemenjivači *Ornel Natural&Sensitive*, *Likvi Natural&Sensitive*, te linija sredstava za čišćenje *Arf Active nature*. Brendovi *Faks helizim*, *Ornel* i *Likvi Natural&Sensitive* su dermatološki testirani na prestižnom Institutu I.S.P.E. u Milanu, te dokazano ne izazivaju iritacije i alergijske reakcije na koži. Kompletna linija *Natural&Sensitive* je imala i medijsku kampanju, kako bi se potrošači upoznali s benefitima ove iznimno kvalitetne linije proizvoda.

Tržište, prodaja i očekivani razvoj društva (nastavak)

Primjenom novih, multifunkcionalnih sastojaka u skladu s najnovijim trendovima uvedeno je na tržište novo univerzalno sredstvo za čišćenje *Arf odmašćivač professional* a također smo povećali profitabilnost kompletnog programa sredstava za čišćenje proizvodnjom PET boca iz preformi, u novom pakovanju od 650 ml.

Pod sloganom **Ornel French style – kada miris dobije ime!** na tržište se izašlo sa zbirkom autentičnih, elegantnih mirisa, koji su uz izniman dizajn i snažnu medijsku kampanju potvrdili lidersku poziciju Ornel oplemenjivača kako na hrvatskom, tako i na tržištima regije. Uz izlazak ovako moderne linije oplemenjivača, izašla je i limitirana serija *Faks helizim by Ornel french style*.

Početakom 2018. godine na tržište je uvedena i moderna linija *Faks helizim kapsula tekućeg deterdženta* u 4 varijante kojom je zaokružena ponuda našeg premium branda Faks helizim. Kako u 2018. godini obilježavamo 50 godina našeg premium branda Faks helizim, tržištu je predstavljena linija proizvoda Micellar formula – u koju je, pored revolucionarne micelarne tehnologije, ugrađen i miris parfema Molecule 01. Pored *Faks helizima* - praškastog, gela i kapsula, u liniji Micellar formula nalaze se vodeći brendovi Saponije - *Ornel, Nila, Likvi, Arf* i *Bis*. Obljetnica Faks helizima bit će obilježena snažnom medijskom podrškom. Uz televiziju, digitalna komunikacija postala je nezaobilazan kanal za komunikaciju s korisnicima i kupcima, a kvalitetni sadržaji osigurati će kontinuirano informiranje, educiranje o proizvodima, te na taj način osigurati jačanje emocionalne veze s krajnjim potrošačima.

Kategorija strojnog pranja posuđa biježi rast već niz godina i po svojoj vrijednosti se približila kategoriji ručnog pranja posuđa. *Likvi gel All in 1* je multifunkcionalni gel za strojno pranje posuđa kojim povećavamo konkurentnost Saponije u asortimanu deterdženata za strojno pranje posuđa. U toaletno–kozmetičkom asortimanu u pripremi je niz novih projekata. Za sezonu proljeće/ljeto 2018. potrošačima će biti ponuđena *DI* kolekcija za sunčanje novog, modernijeg izgleda i sastava u skladu s najnovijim dostignućima na području sredstava za zaštitu od sunca. U pripremi je i nova linija pasti za zube *Kalodont*, te nova kolekcija *Kaina* krema za ruke.

Kandit

Kandit je na tržištu prisutan u nekoliko kategorija – čokolade, bomboni, prutići, bombonijere i program za kuhanje. Obzirom da je po volumenu prodaje najznačajnija kategorija čokolade i Kandit se fokusirao na jačanje image svojih čokolada. Snažnim marketinško-prodajnim aktivnostima i bitno unaprijeđenom kvalitetom u proteklih godinu dana ostvaren je rast vrijednosnog udjela u Hrvatskoj od 7 posto. Značajan segment ponude su premium čokolade koje su zbog kvalitetnih sastojaka i luksuznog pakiranja postali ne samo slastica već i vrlo privlačan poklon.

U strukturi prodaje Kandita najznačajnija grupa su čokolade koje čine trećinu ukupne realizacije. Unutar te grupe najprodavaniji proizvod je čokolada s rižom u različitim veličinama pakovanja. Kandit u svom portfelju ima nekoliko proizvoda koji su vodeća imena određenih grupa proizvoda i koje poznaju generacije potrošača. Tu svakako ulaze *Rum pločice*, brend koji je jednako prihvaćen na svim tržištima na kojima poslujemo, *Choco banana* te posebno poznata *Kandit čokolada za kuhanje*. Jedna od najznačajnijih grupa proizvoda Kandita su prutići – *Rum pločice, Kandi, Choco banana i Kandi crunch brunch*. Rast prodaje i širenje programa zahtijevao je i proširenje kapaciteta te je 2016. godine značajno povećan kapacitet s dodatnom linijom za pakiranje.

Tržište, prodaja i očekivani razvoj društva (nastavak)

U prošlosti je Kandit bio prepoznatljiv i po kvalitetnim bombonima te se i ovom segmentu pridaje poseban značaj što rezultira kontinuiranim rastom prodaje i proširenjem ponude. Na tržište je uveden brend *Laringo*, *Bonko karamele* su u potpunosti inovirane, a linija *Mentol bombona* je i dalje jedan od lidera na tržištu.

U 2017. godini razvijene su i lansirane na tržište dvije nove čokolade u atraktivnom pakovanju - visokokvalitetna Kandit bijela čokolada s komadićima maline i hrskavim Koestlin Breakfast biscuits integralnim keksom *Breakfast biscuits - Cerals & Cranberry* i mliječna čokolada s hrskavim Koestlin Breakfast biscuits integralnim keksom *Breakfast biscuits - Cereals & wild berries*. Uspjehu tih čokolada na tržištu doprinijela je i cjelovita promotivna kampanja na televiziji, u tisku te na društvenim mrežama.

Velika čokolada često je i prigodan poklon, posebno u primjerenom pakiranju. Zbog toga su *top selleri* velikih čokolada (Milk, Hazelnut i Tutti frutti) redizajnirani i ponuđeni i u kartonskoj ambalaži atraktivnog dizajna. U kategoriji Žele bombona lansiran je novi proizvod *Jelly Kicks 100g Malina & Jagoda* – slatki Žele bomboni u obliku kupolice u kombinaciji osvježavajućeg bobičastog voća uronjeni u kristal šećer. Bitan udio u prodaji Kandita su i prigodni programi koji se svake godine realiziraju za Uskršnje i Božićne blagdane te za Valentinovo i u razdoblju povratka u školu. Program razvoja Kandita usmjeren je na daljnje jačanje pozicije vlastitih brendova, a dio slobodnog kapaciteta Kandit popunjava proizvodnjom robnih marki za neke od vodećih trgovačkih lanaca

Obzirom na dugu tradiciju proizvodnje i prepoznatljivost brendova, Kanditovi proizvodi su zastupljeni na policama cijele Adria regije, posebno u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Makedoniji.

Unatoč jakoj domaćoj industriji Kandit bilježi i značajan rast na tržištu Srbije. Ukupno gledajući, u Hrvatskoj se ostvaruje 56 posto prihoda, a preostali dio u izvozu.

Kandit je kroz proizvodnju privatne robne marke za poznate europske *retailere* prisutan i na tržištima većine europskih zemalja uz kontinuirano proširivanje. Tako je već niz godina prisutan u Austriji, Mađarskoj, Slovačkoj i Češkoj, a otnedavno je otvoreno i veliko tržište Poljske.

Ovakav rast ostvaren je zahvaljujući paralelnom fokusu na više brendova. Ako se pogleda unatrag, *Kandi* čokolade su kroz unapređenje kvalitete, proširivanjem varijanti i zahvaljujući novom vizualnom identitetu značajno povećale udio na tržištu gdje je uočljiv prostor za rast. Razvijeni su novi bomboni *Bonko*, vraćen je brend bombona *Laringo*, uvedene su nove bombonijere – sve zajedno preko 100 novih proizvoda.

Kandit ima prostor za rast na svim kategorijama što će se nastojati realizirati u narednom razdoblju kroz kvalitetno osmišljene prodajno-marketinške aktivnosti te nove proizvode, prvenstveno premium kvalitete i višeg cjenovnog nivoa, obzirom da se rastom standarda potrošači vraćaju kvaliteti. U tijeku je razvoj nekoliko novih proizvoda te se planiraju novi projekti u kojima će potrošači ubrzo imati priliku uživati.

Strategija Kandita usmjerena je prema kontinuiranom razvoju i inoviranju proizvoda što se proteklih godina pozitivno odrazilo na prihode, ali i na tržišni udio, posebno u Hrvatskoj i BiH.

I ova godina je u znaku noviteta. Usmjeravajući se prema mlađoj ciljnoj skupini, razvijen je projekt Unicorn – linija Kanditovih najpoznatijih proizvoda, posebno dizajniranih. Marketinško – prodajni cilj je bio da u sezoni slabije prodaje čokolada (u razdoblju od travnja do lipnja) osiguramo dodatne prihode. Motiv kupnje je

Tržište, prodaja i očekivani razvoj društva (nastavak)

nacionalna nagradna igra s vrijednim nagradnim fondom. Poznata Kanditova čokolada s rižom rebrendirana je u *Riki*, ime pod kojim ju zna većina potrošača. S novim dizajnom i novim imenom, linija pakiranja *Riki* čokolade ostvarila je već pri izlasku na tržište odlične reakcije potrošača. *Jelly kicks* bomboni prošireni su s novim okusom Cola, a liniji *Bonko* bombona dodali smo *Bonko funny mix* u većem pakiranju od 250g. Prigodni program realiziran je i za Svjetsko nogometno prvenstvo, a za ljetne mjesece planira se limitirana linija čokolada i ljetni okusi *Žele kocki*. Početak školske godine dočekati će se s posebno osmišljenim proizvodima, prikladnim za djecu koja kreću u školu.

Unatoč velikom poštovanju prema uvoznim proizvodima, povjerenje u domaće proizvode postaje sve veće. Upravo tradicija doprinosi prepoznatljivosti i izgradnji povjerenja kod domaćih potrošača i jedna je od komparativnih prednosti Kandita na tržištu Hrvatske i regije. Fokusrajući se na zadržavanje visoke kvalitete i postizanje zavidnih tržišnih pozicija Kandit svakodnevno radi na razvoju novih proizvoda i inovaciji postojećih kroz kontinuirana investicijska ulaganja u modernizaciji proizvodnje i automatizaciji pakiranja. Stalne inovacije i prilagođavanje zahtjevima tržišta standard su koji doprinosi lakšem pristupu na police inozemnih trgovačkih lanaca.

Maraska

Marketinške aktivnosti u 2017. godini bile su usmjerene na širenje asortimana bezalkoholnih pića u 1L tetrapak ambalaži. Već dobro poznatim okusima pridružili su se tri nova: *100% Ananas*, *100% Jabuka* i *Brusnica Aronija nektar*.

Zbog velikog uspjeha *Amarena džema* uvedeno je još tri nova proizvoda – marelica, malina i smokva džem. Brend sokova sa sladilom *Joy* dobio je svoje inačice u pakiranju od 0,2L a u potpuno novom redizajnu predstavljeni su *Maraska liker*, *Travarice* i *Bakini začini*. *Cosmopolitan* vodka je proizvedena u posebnom ljetnom izdanju sa sleeve etiketom dok je *Pelinkovac* kao najpoznatiji proizvod Maraske prezentiran u poklon izdanju u obliku premium metalne darovne kutije.

Tijekom godine ostvarena je i co-branding suradnja s fast food lancem *Mc Donalds*. Tako je brend *Amarena* - proizvodi od dalmatinske višnje maraske u 2017. godini postao dijelom *Mc Sundae* i *Mc Flurry* obitelji u Hrvatskoj.

U 2018. godini Maraska planira rast proizvodnje i realizacije za 3 posto u odnosu na prošlu godinu. Planira se širenje i otvaranje novih inozemnih tržišta kao što su Rusija, Kina, Japan, Kamerun i skandinavke zemlje te povećanje prometa kod postojećih inozemnih kupaca.

U predstojećem razdoblju planira se proširenje asortimana jakih alkoholnih pića ulaskom u premium kategorije pića *Rum* i *Gin*. U segmentu bezalkoholnih pića u planu su kapitalna ulaganja u proizvodnu liniju sirup staklo, kao i osvježanje dizajna bap linije, te priprema velikog agencijskog natječaja za redizajn cjelokupne linije bezalkoholnih pića i ATL kampanja u jesenskoj sezoni.

Istraživanje i razvoj

Saponia

Institut kao organizacijska jedinica djeluje u Saponiji 55 godina s ciljem stalnog razvoja novih i unapređivanja kvalitete postojećih proizvoda. Funkcija istraživanja i razvoja djeluje više od 50 godina. U tom je razdoblju iz Saponije na tržište izašlo više stotina novih proizvoda koji su rezultat istraživačkog rada timova stručnjaka različitih profila, a danas je na tržištu prisutno više od 400 proizvoda. Sigurnost, djelotvornost i kvaliteta proizvoda testiraju se u vlastitim laboratorijima ili u ovlaštenim i specijalističkim laboratorijima u Hrvatskoj i svijetu, a neškodljivost za čovjeka ispituje se u suradnji s dermatološkim i stomatološkim klinikama. Sukladno takvoj praksi proizvodi linije Natural&Sensitive s obzirom na reformulaciju ponovo su dermatološki testirani na Institutu I.S.P.E. u Milanu, gdje je potvrđeno da ne izazivaju iritacije i alergijske reakcije na koži.

Dugogodišnje iskustvo, znanje stečeno u suradnji s najpoznatijim svjetskim tvrtkama te stalno praćenje i primjena znanstvenih i tehničkih dostignuća jamstvo su kvalitete Saponijinih proizvoda. Uz svakodnevni rad na razvoju novih proizvoda, naši stručnjaci surađuju sa Sveučilištem Josipa Jurja Strossmayera iz Osijeka na projektima ili kao vanjski suradnici u nastavi, drugim istraživačkim institucijama u okviru raznih projekata, objavljuju znanstvene i stručne radove, i aktivni su članovi strukovnih udruženja. Znanstveno-istraživački rad Saponia usmjerava na razvojna i primjenjena znanstvena istraživanja sa ciljem stjecanja novih znanja koja će omogućiti unapređenja u formulacijama proizvoda i tehnologijama proizvodnje. Usmjerenost na primjenu novih rješenja koja će biti povoljnija za okoliš i primjenjivati elemente kružnog gospodarstva vidljiva je i u sudjelovanju na tri projekta u okviru Obzora 2020, novog programa Europske unije za istraživanje i inovacije za razdoblje od 2014. do 2020. godine. To su projekti Funguschain, Circ-pack i Embraced.

Funguschain projekt, s proračunom od 11 milijuna eura, sufinanciran je od strane Bio Based Industries Joint Undertaking (BBI JU) u okviru programa za istraživanje i inovacije Obzor 2020 Europske Unije. Cilj projekta je iskoristiti nove kaskadne procese kako bi se izvukle visokovrijedne molekule iz ostataka proizvodnje gljiva koje će zadovoljavati potrebe niza krajnjih korisnika, između ostalog spojeve s antimikrobnim svojstvima koje će Saponia uklopiti u nove proizvode za čišćenje.

Drugi projekt Circ-pack, vrijedan 9,2 milijuna eura i sufinanciran od BBI JU, usmjeren je na zeleniji ciklus plastike – poboljšanje prikupljanja, recikliranja i primjene novih, 100% biodegradibilnih ili reciklirajućih materijala za pakiranje detedženata i hrane, s ciljem ostvarivanja ušteda od minimalno 60 milijuna eura kroz primjenu cirkularne ekonomije. U okviru projekta Saponia će u suradnji s partnerima valorizirati biorazgradivu plastiku za pakiranje kozmetike i sredstava za čišćenje, kao i inovativnu papirnu ambalažu s membranom za pakiranje praškastih deterdženata koja je za razliku od sadašnjih rješenja 100% reciklirajuća.

Treći projekt Embraced, vrijedan 17,3 milijuna eura, vezan je uz reciklažu apsorpcijskih higijenskih proizvoda s ciljem maksimalnog smanjenja količine AHP proizvoda koji odlaze na odlagalište, iskorištavanje plastike, celuloze, apsorpcijskih gelova i dobivanje između ostalog limonena koji se koristi u proizvodnji sredstava za čišćenje.

Sve strožiji propisi o zaštiti okoliša, povećana ekološka svijest potrošača te težnja za poštivanjem principa kružnog gospodarstva usmjeravaju razvoj nove generacije deterdženata prema biorazgradljivim sirovinama, ambalažnim materijalima koji se mogu reciklirati i novim tehnologijama sa smanjenim utjecajem na okoliš.

Istraživanje i razvoj (nastavak)

Aktivnosti istraživanja i razvoja u 2017. godini bile su usmjerene na istraživanje primjene ekološki prihvatljivijih, biorazgradljivih sirovina i ekološki prihvatljivije ambalaže za cjelokupni asortiman naših proizvoda koji bi zadovoljili najstrože ekološke kriterije a u isto vrijeme osigurali visoku učinkovitost uz minimalan utjecaj na okoliš. Ova istraživanja kao i svake godine rezultirala su nizom novih i inoviranih proizvoda u asortimanu praškastih i tekućih deterdženata, sredstava za čišćenje i toaletno-kozmetičkih proizvoda. Između ostalog, razvijene su formulacije koncentriranijih praškastih i tekućih deterdženata koje s manjom dozom od 65 g/pranju osigurava jednaku čistoću rublja kao i dotadašnja doza od 70 g/pranju. Redizajnom i tehnološkim istraživanjima stabilnosti plastične ambalaže ostvarene su uštede u proizvodnji boca od 5 posto.

Kandit

Radom razvojno-istraživačkog tima odjela Razvoja proizvoda i ambalaže i u 2017. godini doprinijelo se uspješnoj finalizaciji i lansiranju nekoliko desetaka novih proizvoda. Dio finaliziranih projekata su potpuno novi proizvodi od kojih kao najznačajnije izdvajamo čokolade *sa Breakfast biscuitom* i voćem, čokolada s kokosom i rižom, *Bonko* citrus duo karamele i *Jelly kicks* žele proizvodi, a dio su inovirani i redizajnirani postojeći proizvodi u prigodnim pakiranjima. U nekoliko desetaka novih proizvoda razvijenih tijekom prethodne godine, poseban naglasak imaju limitirane edicije i prigodan program s ciljem povećanja segmenta potrošača novim, ukusnim i zanimljivim proizvodima, te atraktivnim dizajnima pakiranja.

Valentinovo je obilježeno projektom **For you praline jagoda 280g** s novo razvijenom recepturom kao i sa šest proizvoda u potpuno novoj, redizajniranoj ambalaži. Projekt **Uskrs 2017.** obuhvatio je razvoj desetak proizvoda, uz kombinacije okusa te prepoznatljiv dizajn u razigranom proljetnom ruhu jednak za cijelu liniju.

Praline pepermint prezenitrane su kao novi okus za osvježanje u ljetnim mjesecima u posebnom promo ljetnom izdanju, a povratak u školu u rujnu obilježen je projektom **Back to school** s tri prigodna proizvoda, dizajnom i proizvodima prilagođenih djeci i povratku u školske klupe. Sukladno novim tržišnim trendovima i zahtjevima potrošača razvijena je nova receptura prepoznatljivog brenda *Rum pločica White* s potpuno novim okusom i dizajnom čime je zaokružena vrlo uspješna linija proizvoda.

Dizajnom prilagođeni proizvodi u zimskom ruhu dočekali su Božićne blagdane, uz nekoliko novih vrlo uspješnih prigodnih pakiranja: kutija *Bor*, kutija *Djed Božićnjak*, tuljak 90g, kutija *Kamion* u skladu s trendovima na tržištu i sa svrhom povećanja konkurentnosti u pogledu kvalitete proizvoda i ambalaže, gramature i cijene. Osim proizvoda Kanditovih brendova, prema zahtjevima trgovačkih lanaca razvijen je i čitav niz *tailor made* proizvoda.

Sve razvojne aktivnosti su u skladu s HACCP sustavom i IFS Food sustavom kvalitete prema kojima se osigurava ujednačena kvaliteta proizvoda kroz praćenje i analizu sirovina, poluproizvoda i gotovih proizvoda. Stalnim ulaganjem u znanje razvojno-istraživačkog tima doprinosi se ne samo razvoju kvalitetnih i prepoznatljivih proizvoda, nego i poboljšanju postojećih proizvoda i tehnoloških procesa, a time i bolju konkurentnost na tržištu.

Politika kvalitete

Kontinuirano praćenje i sudjelovanje u novim znanstvenim dostignućima te konstantne promjene zakonskih propisa Europske Unije, zahtjevaju neprekidno aktivno sudjelovanje svih naših stručnjaka iz područja istraživanja i razvoja, kontrole kvalitete i očuvanja okoliša. Značajnost ovog dijela poslovanja rezultiralo je donošenjem opsežnijih politika i procedura usmjerenih na očuvanje kvalitete proizvoda.

Osnovna načela politike kvalitete:

- kvaliteta je sredstvo za postizanje povjerenja kupaca i poslovnog uspjeha,
- odgovornost za kvalitetu u najširem smislu pripada Upravi,
- svaki zaposlenik osobno je odgovoran za rezultate i kvalitetu svoga rada,
- konačna ocjena naše kvalitete dolazi od kupaca; ta ocjena se uvažava i teži se stalnom poboljšanju kvalitete proizvoda i djelotvornosti sustava,
- da bi se ostvario zacrtani cilj, kvaliteti se prilazi sustavno; teži se najvišoj stručnoj osposobljenosti svih zaposlenih, uz stalan protok informacija i organizaciju koja omogućuje kontinuirana poboljšanja.

Provođenjem zahtjeva svih usvojenih standarda; HACCP Codex Alimentarius, IFS International Food Standard, UTZ Chain of Custody i Kosher, uspostavlja se sljediv sustav kontrole temeljen na analizi rizika i mjere koje osiguravaju kvalitetan i zdravstveno ispravan proizvod te uspješno poslovanje i zadovoljstvo svih interesnih skupina.

Postavljeni ciljevi kvalitete za 2017. godinu u proizvodnji usmjereni su na održavanje realizacije, smanjenje škarta i nesukladnosti, uvođenje na tržište tridesetak novih i redizajniranih proizvoda, investiranje u proizvodnju i pakiranje kako bi se poboljšala učinkovitost, sigurnost, kvaliteta i mogućnosti proizvodnje u potpunosti su ostvareni.

Osiguranje kvalitete u poslovanju temelji se na kompleksno postavljenim ciljevima i procesima te je neizbježna sinergija i suradnja stručnih osoba razvoja novih proizvoda, nabave, proizvodnje te kontrole kvalitete. Organizirani proces praćenja kvalitete proizvoda obuhvaća kontrolu ulaznih sirovina, praćenje svih faza proizvodnog procesa, logističke procese, potvrđivanje kvalitete gotovih proizvoda i povratne informacije o zadovoljstvu potrošača.

Politikom kvalitete Grupa želi istaknuti svoju opredijeljenost za ispunjenje zahtjeva kupaca i proizvodnju kvalitetnog i zdravstveno ispravnog proizvoda, a provođenje i unapređenje zadanih odredbi stalna su obveza svih zaposlenih.

Rizici

U provođenju poslovnih aktivnosti Grupa Saponia je izložena mnogobrojnim rizicima kako na domaćem tako i na inozemnim tržištima. Poduzetnička aktivnost zahtjeva proaktivno, precizno i neprekidno upravljanje rizicima kako se ne bi narušila stabilnost poslovanja. Ove aktivnosti podrazumijevaju pravovremeno uočavanje ključnih rizika i poduzimanje kontrolnih aktivnosti kako bi se izbjegli negativni financijski učinci i značajne posljedice za Grupu. Upravljanje rizicima raspoređeno je prema funkcijama i mjestu nastanka poslovnog događaja kako bi se omogućilo istovremeno djelovanje i reagiranje stručno osposobljenih kadrova.

Zakonska regulativa na različitim tržištima posebno u kemijskoj industriji zahtjeva izuzetnu prilagodbu i profesionalno usmjeravnje na specifična područja djelovanja. Nedostatak snalaženja u velikom broju propisa može donijeti značajne probleme. Iz ovih se razloga Saponia uz vlastite snage oslanja i na usluge vanjskih stručnjaka kako bi uskladila svoje poslovanje unutar aktualnih zakonskih okvira.

Poštivanje zakonske regulative preduvjet je za smanjivanje rizika u poslovanju. Prehrambena industrija podrazumijeva niz zakona, pravilnika i normi s čijim se zahtjevima potrebno kontinuirano usklađivati. Primjena načela HACCP već nekoliko godina zakonski je imperativ za proizvođače hrane u EU, a temeljem Zakona o hrani postao je zakonski preduvjet prehrambene industrije i u Republici Hrvatskoj. Uskladom sa smjernicama HACCP-a i ostalom zakonskom regulativom smanjuje se rizik od zdravstvene neispravnosti i narušavanja kvalitete proizvoda.

Poslovni rizici odnose se na rizik poslovnog okruženja kao i rizike koje donosi određena industrija i konkurencija. Kvalificiranje ovih rizika ovisi i o makroekonomskim čimbenicima poput kretanja potrošnje, visine raspoloživog dohotka, razine investicija i zaposlenosti, kretanja u trgovini na malo te trendova industrije, gospodarstva i ekonomije uopće.

Poslovno okruženje odnosi se na tržišta u kojima Grupa posluje a obuhvaćaju političke, makroekonomske i socijalne aspekte potencijalnih rizika. Svako je nacionalno gospodarstvo specifično i definirano je političkim, ekonomskim, kulturnim i geografskim uvjetima što čini ovu vrstu rizika specifičnim. Rizici s kojima se Grupa susreće izvan granica su tzv. rizici zemlje i uključuju one rizike do kojih dolazi zbog razlika u obilježjima nacionalnih gospodarstava. Iako na ovu vrstu rizika pojedine kompanije i industrije ne mogu utjecati, kontinuirano se prate događaji u zemlji i regiji kako bi se pravovremeno reagiralo na potencijalne rizike u okruženju.

Grupa je prvenstveno okrenuta prodaji svojih proizvoda na regionalnim tržištima stoga su potencijalni rizici najosjetljiviji upravo na području Adria regije posebno zbog političkog i društvenog aspekta. Rizici postoje i na globalnoj razini i vezani su za tržišta nabave, posebno za burzovnu robu kao što je kakaovac.

Prerađivačka industrija i konkurencija značajan su čimbenik u definiranju potencijalnih rizika. Velik broj svjetskih ali i domaćih proizvođača i konkurenata, zahtjeva raznovrsnost brendova, povećanje kvalitete proizvoda te diferenciranost ponude. Tip industrije u kojoj Grupa djeluje ovisi o kupovnoj moći potrošača, a obilježavaju je konkurentnost stranih multinacionalnih kompanije, njihova agresivna prodaja i brza prilagodljivost psihologiji kupaca i zahtjevima tržišta. Grupa polako pronalazi svoje mjesto uz velike igrače ovih industrija, kontinuirano prati konkurenciju, te nastoji pravovremeno detektirati trenutne potrošačke zahtjeve kao bi spremno odgovorio na sve postavljene izazove.

Rizici (nastavak)

U procesu osnaživanja konkurentnosti vlastitih brendova, konstanta poslovanja su kapitalna ulaganja usmjerene na podizanje kvalitete proizvoda i povećanje efikasnosti proizvodnih kapaciteta. Cilj Grupe je biti cjenovno i kvalitativno konkurentno u situaciji ograničenih tržišnih udjela i cjenovne osjetljivosti što dovodi do značajnih financijskih ulaganja.

Strategija Grupe usmjerena je na smanjivanje pritisaka trgovačkih lanaca. Cilj je jačanjem vlastitih brendova i uvođenjem prepoznatljive marketiške strategije, osnažiti pregovaračku moć društva i smanjiti dodatne troškove intenziviranja poslovne suradnje sa vodećim distributerima.

Ekološki rizici u prehrambenoj a posebno kemijskoj industriju predstavljaju jedno od strateških područja. Pojačana zakonska regulativa znatno utječe na poslovanje Grupe, kao i odluka Grupe da maksimalno uskladi svoje poslovanje s dobrovoljnim smjernicama vezanim uz zaštitu okoliša.

Rizici vezani uz okoliš detaljno su obrađeni u okviru Sustava upravljanja okolišem Društva, kontinuirano se usklađuju i definirani su unutar kompletne dokumentacije u skladu s normom ISO 14001:2015. Rizici su vezani uz mogućnost neželjenih onečišćenja voda, slučaj rasipanja sirovina tijekom transporta te neželjenih emisija u zrak. Svi djelatnici su u skladu sa svojom pozicijom unutar sustava educirani za preventivno i kontrolno djelovanje radi maksimalnog smanjenja rizika od ekoloških akcidenata, kao i za postupanje u slučaju nastanka rizičnih okolnosti.

Financijski rizici

Financijski rizici predstavljaju značajan segment u upravljanju korporativnim rizicima. Oni obuhvaćaju nepredviđena cjenovna, valutna i kamatna kretanja deklarirana kao tržišni rizik. Financijski rizici odnose se i na kreditni rizik, rizik likvidnosti i rizik novčanog toka. Potencijalni financijski rizici mogu posljedično narušiti uravnoteženo upravljanje financijskim obvezama, likvidnošću, imovinom i dugom.

Tijekom 2017. godine Grupa je koristila isključivo izvorne financijske instrumente koji su utjecali na poslovanje. U upravljanju rizicima nisu se koristili derivativni (izvedeni) financijski instrumenti.

Tržišni rizik predstavlja potencijalni gubitak uzrokovan nepovoljnim promjenama cijena na tržištu nabave i prodaje. Društvo kontinuirano prati cijene na tržištu sirovina i materijala, cijene na tržištu rada te cijene konkurencije na tržištu prodaje. Sukladno kretanjima tih cijena formiraju se prodajne cijene. Konditorska industrija je pod utjecajem svjetskih kretanja cijena sirovina poput kakaovca i situacije na tržištu šećera. Značajna fluktuacija cijena na svjetskim burzama zahtjeva istovremenu i preciznu reakciju Grupe. U suprotnom ovakav cjenovni rizik može dovesti do značajnih poremećaja u poslovanju.

Valutni rizik je prisutan zbog činjenice da društvo posluje na međunarodnom tržištu. Radi se o izloženosti zbog promjene tečaja kune prema stranim valutama. Budući da je devalvacija češća pojava Grupa je kao izvoznik izložen ovome riziku. Izloženost Grupe prema stranim valutama ovisi u najvećoj mjeri o promjenama tečaja vezanih uz funtu i euro, a odnosi se na transakcije s dobavljačima, kupcima i kreditima denominiranim u stranoj valuti.

Rizici (nastavak)

Grupa je tijekom protekle godine procjenila da nema potrebe za primjenom financijskih instrumenata zaštite. Utjecaj pada prosječnog tečaja u 2017. godini nije bio na nivou koji bi utjecao na korištenje potencijalnih instrumenata hedgiranja. Poslovni model Grupe omogućuje tzv. prirodni hedging kao zaštitu od valutnog rizika i on će se primjenjivati i u narednim razdobljima.

Kamatni rizik je rizik promjene tržišnih kamatnih stopa u odnosu na kamatne stope primjenjive na financijske instrumente. Grupa ima dugoročne obveze po kreditima, te je izložena kamatnom riziku tj. postojanju mogućnosti da se kamatne stope tijekom razdoblja poslovanja promijene, odnosno povećaju. Poslovne procedure nalažu kontinuirano praćenje promjena kamatnih stopa i analiziranje alternativnih rješenja financiranja.

Kreditni rizik je najčešći i najznačajniji rizik s kojim se susreću poslovni subjekti u svome poslovanju. To je rizik da druga strana neće ispuniti svoje ugovorne obveze, što bi rezultiralo narušavanjem novčanog toka. Iz tog razloga je usvojena financijska politika koja se odnosi na poslovanje samo s kreditno sposobnim stranama i sa stranama koje za svoja potraživanja izdaju sredstva osiguranja plaćanja.

Odgovornost upravljanja kreditnim rizikom je na službi prodaje. Upravljanje se odvija u dvije faze, kroz procjenu partnerskog odnosa i kroz procjenu dospjelog dugovanja. Na osnovi dostupnih informacija prati se izloženost prema stranama s kojima se posluje, definiraju instrumenti osiguranja i određuje kreditni limit isporuka. Dio svojih potraživanja Kredit osigurava kod osiguravajućih društava.

Jedan od najutjecajnijih događaja protekle godine sa značajnom stopom rizičnosti bilo je otvaranje postupka izvanredne uprave nad koncernom Agrokor kao i svim njegovim ovisnim i povezanim društvima, uključujući i Konzum d.d. kao jednog od ključnih kupaca Grupe. Tijekom 2017. godine usklađeno je i potvrđeno međusobno stanje obveza te su uravnoteženi novčani tokovi za podmirenje tekućih obveza. Grupa i nadalje nastavlja poslovnu suradnju s Konzumom vodeći računa o ukupnoj izloženosti i dinamici plaćanja. Trenutno je u tijeku proces definiranja finalnog teksta nagodbe čije se usuglašavanje i potpisivanje očekuje početkom srpnja 2018. godine.

Rizik likvidnosti i novčanog tijeka podrazumijeva održavanje dostatne količine novca i obrtnog kapitala. Grupa upravlja likvidnošću svojih sredstava i izvora sredstava temeljitom analizom njihove strukture i dinamike, te prognoziranjem budućih novčanih priljeva i odljeva. Kontinuiranim praćenjem novčanog toka osigurava se funkcionalnost operativnog poslovanja.

Dionice

Saponia kao matično društvo uvrštena je na kotaciju javnih društava na Zagrebačkoj burzi. Temeljni kapital 2017. godine iznosi 244.169.200 kuna. Podijeljen je na 658.564 dionice bez nominalne vrijednosti.

Na dan 31. prosinca 2017. godine u portfelju Društva nalaze se ukupno 3.140 dionice što je identično stanju na dan 31. prosinca 2016. godine. Vlastite dionice čine 0,48% ukupnog kapitala Društva.

Tržišna kapitalizacija Saponije na dan 31. prosinca 2017. iznosi 242.351.552 kuna. Osnovna i razrijeđena zarada po dionici za 2017. godinu iznosi 45,64 kune

Ovisna društva

Kapitalna ulaganja u dugotrajnu financijsku imovinu odnose se na ovisna i pridružena društva.

Ovisna društva s kojima je Saponia kao matica direktno vlasnički povezana i koja su obuhvaćena konsolidiranim financijskim izvještajem su Kandid d.o.o., Osijek, Maraska d.o.o., Zadar, Mercos d.o.o., Osijek, Dalmatien GmbH, Klagenfurt i Saponia Commerce d.o.o., Beograd.

Ovisno društvo	Postotak vlasništva		Aktivnost
	2017	2016	
Mercos d.o.o., Osijek	100%	100%	Trgovina na veliko
Saponia commerce d.o.o., Beograd	100%	100%	Trgovina na veliko
Dalmatien Beteiligungs GmbH, Klagenfurt	100%	100%	Djelatnosti holding društava
Kandid d.o.o., Osijek	100%	100%	Proizvodnja bombona i čokolade
Društvo kontrolu nad društvom Maraska d.d., Zadar vrši kroz kontrolu nad društvom Dalmatien Beteiligungs GmbH.			
Maraska d.d., Zadar do 31. ožujka 2017. godine	46,19%	46,19%	
Maraska d.d., Zadar od 31. ožujka 2017. godine	32,32%	46,19%	Proizv. i promet alkoholnih i bezalkoholnih pića

NEFINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

Dionici	21
Zaštita okoliša	23
Ljudski resursi	24
Društvo	26

Dionici

Dionici Grupe su svi pojedinci, skupine, organizacije i tvrtke koje imaju, ili mogu imati, značajan interes u uspjehu ili neuspjehu kompanije.

Ključni dionici Grupe su:

- korisnici proizvoda i kupci,
- zaposlenici,
- sindikati,
- dobavljači,
- dioničari,
- lokalna i središnja vlast,
- zajednica (sveučilišta, udruženja, organizacije) i
- mediji.

Svaka od tih skupina ima različite interese, tako da se način komunikacije prilagođava svakoj grupi pojedinačno. Izrazito je važno razumijeti potrebe svih dionika, stoga se kontinuirano radi na međusobnoj suradnji.

Potrošači se u Grupi smatraju jednom od najvažnijih grupa dionika i uz njihovo povjerenje i odobravanje, kao i obostranu komunikaciju putem raznih medija poboljšava se kvaliteta proizvoda i način rada u skladu s njihovim potrebama i očekivanjima.

Sva društva unutar Grupe sa svojim kupcima gradi partnerske odnose u svim fazama suradnje kako bi na tržištu u svakom trenutku bili prisutni proizvodi koji će opravdati obostrana očekivanja. U tu svrhu uspostavljen je redoviti kontakt s njima s uvažavanjem njihovih primjedbi i sugestija radi ostvarivanja obostrane uspješne suradnje.

Uz potrošače, najvažniji dionici i najveća vrijednost Grupe su njezini zaposlenici. Posebna pozornost usmjerena je na ulaganje u razvoj kadrova. Zaposlenici su oni koji stoje iza uspješnih proizvoda, marketinških kampanja i dostupnosti proizvoda na policama, te čine temeljnu vrijednost i preduvjet za dugoročan rast i razvoj tvrtke. Razmjena ideja, znanja i iskustava kao i međusobna dvosmjerna komunikacija ostvaruje se korištenjem raznih kanala, od glasila tvrtke preko intraneta do sastanaka i druženja.

Sindikati i Radničko vijeće sudjeluju u donošenju odluka važnih za položaj radnika kompanije sudjelovanjem u odlučivanju o pitanjima u vezi s gospodarskim i socijalnim pravima i interesima radnika. O aktivnostima sindikata i radničkog vijeća radnici se izvještavaju na skupovima radnika, putem glasila i zastupnika radnika iz svih organizacijskih dijelova u sindikatu i radničkom vijeću. Uprava također minimalno jednom u svakom kvartalu obavještava Radničko vijeće o svim bitnim pitanjima za poslovanje tvrtke i uvažava prijedloge Radničkog vijeća za poboljšanje poslovanja i aktivnosti. Predsjednik sindikalne podružnice, koji je i član radničkog vijeća, sudjeluje u radu Nadzornog odbora kao njegov član, te na taj način sudjeluje u nadziranju rada Društva. Kolektivnim pregovaranjem osiguravaju se dodatna prava radnika iznad zakonskog minimuma.

Dionici (nastavak)

Dioničare se redovito i transparentno obavještava o poslovnim događajima na internetskim stranicama svakog Društva kao i kroz objave u drugim medijima. Na taj se način omogućuje dioničarima uvid u aktivnosti Grupe i nastoji osigurati njihova sigurnost i povjerenje u budućnost tvrtke.

Ugovaranje poslovnih odnosa s dobavljačima i upravljanje njihovom kvalitetom ima značajnu ulogu u ostvarenju ciljeva tvrtke. Poslovanje uvelike ovisi o dobavljačima koji trebaju biti naši partneri kako bismo potrošačima ponudili višu razinu kvalitete proizvoda i usluga s ciljem smanjenja troškova i jačanja pozitivnog utjecaja na okoliš i društvo u cjelini.

Grupa Saponia želi dati svoj doprinos poboljšanju poslovnog okruženja i društvu u cjelini te aktivno surađuje s različitim tijelima lokalne i državne uprave u skladu s politikama tvrtke.

Suradnja i partnerstvo sa zajednicom u kojoj živimo i radimo od izuzetne su važnosti. S ciljem podizanja kvalitete poslovanja i življenja u zajednici, redovito se sudjeluje u razmjeni znanja, projekata, ideja i inicijativa koje u tome mogu pomoći. Predstavnici Grupe Saponia redovito sudjeluju na konferencijama, forumima i okruglim stolovima u organizaciji HGK, HUP-a, strukovnih udruga, a razvija se i redovita suradnja sa sveučilišnom zajednicom kroz predavanja studentima o područjima od interesa (ljudski resursi, zaštita okoliša). Zapošljava se isključivo lokalno stanovništvo i podržavaju se različite strukovne i udruge građana. Lokalnim inicijativama i udrugama daje se podrška u vidu donacija i sponzorstva.

Zainteresiranim dionicima i širokoj javnosti redovito se putem medija prenose informacije o svim relevantnim temama i promjenama u Grupi. Sami mediji su dionici s kojima se održava redovita i uspješna suradnja, kroz objave, razgovore i gostovanja. U protekloj godini nastavljena je redovita i strukturirana komunikacija s medijima u cilju točne i pravovremene informiranosti svih dionika te poboljšanja imidža kompanije.

Zaštita okoliša

Sustavna briga o zaštiti okoliša ugrađena je u sve razine poslovanja Grupe Saponia i svojim djelovanjem i aktivnostima promovira se smanjenje negativnog utjecaja na okoliš te podržavaju brojne aktivnosti u zajednici vezane uz zaštitu okoliša. Poslovanje svih društava Grupe temelji se na promicanju održivog razvoja. Osnovni zadatak je stvoriti ekonomski uspješnu, ekološki prihvatljivu i društveno odgovornu grupaciju. Sustav održivog upravljanja okolišem temelji se na ekološki osviještenoj tehnologiji u proizvodnji, smanjenju otpada i manjoj potrošnji energije i vode. Usklađenost vlastitog sustava upravljanja okolišem s međunarodnim standardima implementirana je kroz certifikat o upravljanju okolišem ISO 14001, a tijekom 2017. uspješno je napravljena tranzicija na novu normu ISO 14001:2015 koja postavlja više standarde i zahtjeve u odnosu na prethodnu verziju norme.

Očuvanje okoliša, kao jedan od najvažnijih čimbenika razvoja tvrtke, provodi se prema načelima:

- poštivanje i provedba zakona i propisa RH s područja zaštite okoliša, međunarodnih konvencija, protokola i ugovora koje je potpisala RH, propisa i zahtjeva lokalne zajednice, te ostalih zahtjeva za koje se organizacija obvezala da će ih poštivati,
- kontinuirano praćenje emisijskih djelovanja s težnjom stalnog poboljšanja utjecaja na okoliš,
- kontinuirano smanjenje negativnog utjecaja na okoliš kroz razvoj proizvoda i proizvodnih procesa te uporabu sirovina i ambalaže s manje štetnim utjecajem na okoliš,
- stalnu edukaciju radnika u smislu potpunog razumijevanja sustava zaštite okoliša i podizanja svijesti o mogućem utjecaju njihovih aktivnosti na okoliš,
- stalnu komunikaciju s okruženjem

U registar onečišćenja okoliša Hrvatske agencije za zaštitu okoliša i prirode prijavljeni su svi potencijalni načini onečišćenja i emisija u okoliš vezano uz otpad i to za svaki otpad zasebno s konačnim načinom i mjestom zbrinjavanja, kao i izračun količina i mjesta ispuštanja emisija u zrak i vode.

Razvoj koncentriranih deterdženata uz primjenu ekološki prihvatljivih sirovina i njihovo uvođenje na tržište smanjuje otisak na okoliš smanjenjem količine otpada, ambalažnog otpada i utjecaja na otpadne vode. U 2017. godini smanjena je ukupna količina prikupljenog otpada generiranog unutar Saponije za 1,1 posto, dok je u otpadnim vodama smanjena vrijednost anionskih tenzida za 35 posto, a vrijednost neionskih tenzida smanjena za 3,5 posto. Smanjena je i potrošnja vode za 3 posto u odnosu na 2016. godinu. Analize otpadnih voda pokazuju da Saponia nema negativan utjecaj na okoliš s obzirom da su parametri poput KPK, BPK, metala, ugljikovodika, fenola i slično, višestruko niži od zakonom dopuštenih granica, a anionski i neionski tenzidi su trenutno 80 posto biorazgradivi (u konačnici 100 posto) u skladu s direktivom o deterdžentima EU. Uvođenjem koncentriranijih praškastih deterdženata smanjila se i količina ambalaže, tako da je uvođenjem nove formulacije ambalaža smanjena za 8 posto, dok se novim dizajnom boca za tekuće deterdžente smanjio utrošak plastike po boci za 5,12 posto.

Projekti vezani uz obradu otpadnih voda i proizvodnju linije proizvoda koji će biti nositelji oznake *EU eco-label* doprinose smanjenju utjecaja na okoliš i povećanje kvalitete života građana u okruženju. Izgradnja vlastitog pročištača za obradu otpadnih voda, niz ulaganja u primjenu novih filtera za uspješnije sprečavanje emisija u zrak, energetska učinkovitost, poboljšanje proizvodnje i pakiranja dovode ne samo do smanjenja utjecaja na okoliš, već i do porasta sigurnosti rada.

Ljudski resursi

Grupa Saponia u potpunosti poštuje ljudska i radnička prava regulirana legislativnim okvirom Republike Hrvatske i Europske Unije, te štiti sve svoje radnike od svih oblika diskriminacije svojim pravilnicima, kao i tijelima koja imaju za cilj zaštitu radničkih prava. Tijekom protekle godine nisu zabilježene prijava i sporovi vezani uz zaštitu prava i dostojanstva radnika (mobbing ili uznemiravanja po bilo kojoj osnovi).

Grupa Saponia ne zapošljava osobe mlađe od 18 godina, a procedurama koje se primjenjuju kod zapošljavanja nije niti moguće zaposliti takve radnike. Broj radnika kontinuirano raste zadnjih 5 godina, otprilike 1 posto godišnje, kako bi se adekvatno pratio rast poslovanja.

Krajem 2017. godine u Grupi Saponia je bilo zaposleno 1400 radnika od čega 704 žena s udjelom od 50,3 posto i 696 muškaraca s udjelom od 49,7 posto.

Sve veći zahtjevi tržišta i modernizacija proizvodnje, te uvođenje novih tehnologija u sve pore poslovanja zahtijevaju i adekvatnu optimizaciju kadrova. Mijenja se dobna i obrazovna struktura u smjeru pomlađivanja i poboljšavanja obrazovne strukture kroz pad broja niže kvalificiranih radnika i rast obrazovnijih kadrova prirodnom zamjenom radnika onih koji odlaze u mirovinu s mladima.

Kako bi zadržala radnike i potaknula ih na ostvarivanje vrhunskih rezultata, Grupa kontinuirano ulaže u radno okruženje i motivaciju zaposlenika stvaranjem poticajne radne atmosfere. Stalnom interakcijom poslodavca i zaposlenika, poboljšavanjem obrazovnog statusa, usvajanjem novih znanja i vještina te optimizacijom strukture zaposlenika, osiguravaju se i ostala materijalna i nematerijalna prava u skladu s kolektivnim ugovorom i drugim pravilnicima. Primjena dugoročnog, sveobuhvatnog i integriranog procesa upravljanja ljudskim resursima jedan je od strateških ciljeva razvoja cjelokupne grupacije.

Grupa Saponia kontinuirano upućuje svoje radnike na stručne seminare i kongrese, te druge oblike strukovnog, stručnog i znanstvenog obrazovanja kako bi nastavili razvoj na stručnim područjima. Novostečena znanja i vještine potrebne su za praćenje brzih tehnoloških i tržišnih promjena i za održavanje koraka s neprestanim promjenama u organizaciji i okolini. Tijekom 2017. godine pohađani su seminari s područja računovodstva, obračuna plaća, Europskog statističkog izvještavanja (Intrastat), energetike, informatike, seminari za članove radničkog vijeća i sindikata, kongresi s područja nabave, financija, inženjerstva i kemije, te zaštite okoliša u zemlji, kao i kongresi deterdžentskih tehnologija i sirovina u inozemstvu.

Služba zaštite na radu tijekom godine sustavno prati stanje zaštite na radu i djeluje na unapređivanje kroz stručnu podršku, savjetodavni i preventivni rad. Ujedno obavlja osposobljavanja radnika za rad na siguran način (ovlaštenje za obuku u kući), te upućuje radnike na stručna osposobljavanja radi potreba posla i osiguravanja sigurnosti rada (upravljanje viljuškarom, ADR propisi, strojari kotla i kompresorske stanice, rad s opasnim kemikalijama). Ukoliko su uočeni neispravni radni postupci i druge okolnosti koje nisu u skladu s propisom, ovlaštenici zaštite na radu su upozoravani putem knjige nadzora i/ili elektroničkom poštom (takvih obavijesti/upozorenja je bilo 26), a ovlaštenicima su slane obavijesti o svim promjenama u zakonskoj regulativi, procjenama rizika i slično.

Ljudski resursi (nastavak)

U upravljanju ljudskim resursima osnovni je zadatak omogućiti dobre radne uvjete kao i siguran radni prostor. U tu svrhu služba Zaštite na radu redovito organizira preglede strojeva i instalacija, šalje na redovne preventivne zdravstvene preglede u skladu s Pravilnikom o poslovima s posebnim uvjetima rada, te preglede prije samog početka rada. Osim toga izrađuju se i uputstva za siguran rad na svim novim strojevima i ažuriraju stara sukladno promjenama. Svi radnici zadužuju osobnu zaštitnu opremu ovisno o radnom mjestu, a sva radna mjesta pokrivena su procjenama opasnosti i adekvatno osigurana. Nadzori inspekcije zaštite na radu u 2017. godini nisu uočili nikakve propuste poslodavca u primjeni mjera zaštite na radu. Zaštita od požara je također na visokoj razini, vrše se preventivni pregledi, osposobljavanja radnika, servisiraju vatrogasni aparati, a inspekcija zaštite od požara u nadzoru obavljenom prošle godine nije ustanovila nedostatke.

Posebna se pažnja pridaje ravnoteži između poslovnih obveza i slobodnog radnog vremena. Na taj način se posredno stvara dodatna vrijednost za kupce, investitore i zaposlenike. Putem sportskog kluba radnicima je omogućeno oslobađanje od stresa, kao i poboljšanje zdravlja, a služba zaštite na radu posebno brine o osiguravanju maksimalno sigurnih uvjeta u skladu s radnim mjestima poticanjem radnika na primjenu pravila i opreme zaštite na radu, kao i davanjem naputaka za investicije u proizvodnji kojima je cilj povećanje sigurnosti radnika.

Pravo na aktivno sudjelovanje u radu sindikata i aktivnostima koje promovira sindikat vezano uz zaštitu pojedinačnih i kolektivnih prava radnika zagarantirano je svim radnicima Saponije. U Saponiji je aktivan sindikat EKN, te njegovi predstavnici aktivno sudjeluju u radu radničkog vijeća, kolektivnom pregovaranju i zaštiti prava radnika.

Motivirani i zadovoljni zaposlenici poštuju norme izvrsnosti, međusobno surađuju, dijele znanje i iskustvo i uz solidarnost stvaraju zajedništvo koje je snaga Grupe Saponia i njezin preduvjet uspješnog razvoja i izvor konkurentske prednosti.

Društvo

Prije tri godine Saponia je pristupila inicijativi UN-a Global Compact kako bi i na taj način iskazala svoju podršku principima održivog razvoja. Obvezali su se pridržavati se 10 principa vezanih uz poštivanje ljudskih prava, prava radnika, zaštitu okoliša i borbu protiv korupcije kroz njihovo integriranje u sve pore poslovanja. Osim aktivnosti vezanih uz UNGC, djelatnici Saponije, Kandita i Maraske aktivno sudjeluju i u strukovnim udruženjima i granskim udrugama pri HGK i HUP, te putem njih daju prijedloge za poboljšanje okvira u kojima poslujemo i živimo. Aktivno se surađuje i s akademskom i lokalnom zajednicom, podržavaju inicijative vezane uz razvoj mladih, sporta i poduzetništva i na taj način jača zajednica u kojoj ova društva žive i rade. Grupa je redoviti sponzor Ferivi maratona, veslačkog kluba Iktus, kuglačkog kluba Kandit u Osijeku, koji svojim radom posebno potiču mlađe generacije na bavljenje sportom. Donacijama u proizvodima podržava se rad Caritasa, Zagrebačkih humanitaraca, Doma Sv.Vinka koji brine o beskućnicima, te drugih udruga ali i direktnim donacijama osobama slabijeg imovnog stanja pokušava se poboljšati njihove uvjete života.

Poštivanje ljudskih prava u poslovanju Grupe očituje se u pridržavanju svih propisa i preporuka vezanih uz zaštitu ljudskih prava, nekorištenje dječjeg rada, osiguravanje dobrih radnih uvjeta i ravnopravnosti svih radnika. U dobavljačkom lancu prema našim saznanjima nemamo niti jednog dobavljača koji je na ikoji način sudjelovao u kršenju ljudskih prava.

Primjena principa društvene odgovornosti provlači se kroz sve pore poslovanja, ogleđa u sistematskom pristupu nadzoru proizvodnje i poslovanja, pravednom pristupu radnicima. Efekti ovih aktivnosti ogledaju se u stečenim certifikatima i priznanjima za rad i djelovanje u zajednici. Bez zaposlenika maksimalno posvećenih principima rada i kvaliteti poslovanja i proizvoda, ne može se računati na uspješnost poslovanja. Svjesni toga ulaganje u njihov rast i razvoj ujedno je i ulaganje u budućnost Grupe.

Aktivna je i suradnja sa Sveučilištem u Osijeku i školama u okruženju omogućavanjem stručne prakse, ali i stručnih obilazaka laboratorija i proizvodnje, te gostovanjima stručnjaka Saponije i Kandita na fakultetima kao vanjskih predavača iz pojedinih predmeta koji se uklapaju u područje kemijske i konditorske industrije. Godišnje se ugosti minimalno desetak grupa učenika i studenata i održi 5-6 predavanja. Sa Hrvatskom udrugom poslodavaca sklopljen je i ugovor o suradnji na organizaciji dobrovoljnih stručnih praksi gdje se zainteresiranim studentima ekonomije, prirodnih i tehničkih znanosti omogućava praksa u trajanju od 4 tjedna tijekom ljetnih praznika.

Grupa Saponia se bori protiv svakog oblika diskriminacije, uznemiravanja i kršenja privatnosti te aktivno radi na protoku informacija kako bi radnici bili uključeni u sve procese koji utječu na njihovu dobrobit. Osigurano je sigurno radno okruženje, kao i obuka radnika za siguran rad kako bi se omogućili najbolji mogući uvjeti rada. Osim prava iz kolektivnog ugovora, radnicima Saponije su na raspolaganju dodatne pogodnosti, od rekreacije do organizacije raznih aktivnosti i poticanja radnika na volonterske aktivnosti u zajednici kako bi se maksimalno poboljšalo zadovoljstvo radnika okruženjem u kojem rade i djeluju. O njihovim volonterskim aktivnostima izvještava se u glasilu društva kako bi se i ostale potaklo na više ulaganja u zajednicu u kojoj rade i žive.

Društvo (nastavak)

Jedna od najznačajnijih aktivnosti Grupe Saponia usmjerena je na brigu o zdravlju i sigurnosti naših kupaca stavljajući na tržište isključivo proizvode koji zadovoljavaju sve pozitivne propise i preporuke EU vezane uz sastav, sigurnost, pakiranje i označavanje sredstava za čišćenje i toaletno-kozmetičkih proizvoda. Za sve proizvode provedene su sigurnosne procjene i testovi djelotvornosti u kući ili pri Zavodu za javno zdravstvo, dok njihovu dermatološku sigurnost provjeravamo pri vanjskim institucijama kao što je Institut ISPE u Milanu. Označavanje svih proizvoda je prema zahtjevima lokalne i EU legislative, te prema preporukama udruženja proizvođača deterdženata i kozmetike. Pratimo naše proizvode od same ideje preko proizvodnje i korištenje u domovima potrošača ili institucijama i industriji, sve do kraja životnog ciklusa.

Grupa Saponia u potpunosti podržava borbu protiv korupcije i napore Vlade Republike Hrvatske u borbi protiv korupcije. Uz javno objavljen akcijski antikorupcijski plan i pravilnike kojima se borba protiv korupcije prenosi na sve razine Grupe, provode se i planiraju edukacijske aktivnosti kako bi se produbila znanja za otkrivanje netransparentnih i nelegalnih poslovnih aktivnosti, te se iste spriječile na vrijeme. Kod sudjelovanja u natječajima javne nabave Grupa Saponia se posebno fokusira na legalnost svojih aktivnosti. Grupa sustavno radi na održavanju partnerskih i fer odnosa s dobavljačima jer zajednički s njima možemo kupcima pružiti veću razinu kvalitete proizvoda i usluga.

FINANCIJSKO POSLOVANJE

Rezultat poslovanja	29
Izjava osoba odgovornih za sastavljanja financijskih izvještaja	32
Odluka o utvrđivanju godišnjih financijskih	33

Rezultati poslovanja

Ključni pokazatelji financijskih izvještaja pokazuje da je 2017. godina bila poslovno vrlo uspješna godina za Grupaciju u cjelini. Optimizacijom proizvodnih procesa, stabilizacijom poslovanja i značajnim rastom tržišnih udjela ostvareni su pozitivni trendovi koji donose optimizam i za naredna razdoblja. U skladu sa postavljenim ciljevima ostvarena je niža razina prihoda u odnosu na prethodnu godinu, ali i značajan rast operativne zarade i neto dobit.

Prihodi od prodaje

Grupa Saponia je u promatranoj poslovnoj godini ostvarila 1.120,9 milijuna kuna poslovnih prihoda što je za 0,9 posto niže u odnosu na 2016. godinu. Prihodi od prodaje niži su za 1,3 posto i iznose 1.103,3 milijuna kuna od čega je na hrvatskom tržištu realizirano 52,8 posto, dok je izvoz sudjelovao s 47,2 posto realizacije.

Na domaćem tržištu realizirano 582,5 milijuna kuna uz pad od 2,3 posto. Na izvoznim tržištima ostvareno je 520,8 milijuna kuna prihoda što je identično ostvarenoj realizaciji na inozemnim tržištima u prethodnoj godini. U geografskoj strukturi prodaje dominira i dalje tržište Bosne i Hercegovine, a slijede je ostale zemlje Adria regije Srbija, Slovenija, Makedonija, Crna Gora i Kosovo. Ostatak prodaje ostvaruje se na ostalim tržištima Europe i svijeta: Albanije, Austrije, Australije, Češke, Italije, Kanade, SAD, Slovačka, Švedske, Švicarska i Njemačke.

Operativni troškovi i profitabilnost

Optimizacija troškova omogućila je ostvarenje operativnih rashoda od 1.070,8 milijuna kuna što je za 2,3 posto manje u odnosu na prethodnu godinu. Materijalni troškovi čine 50,5 posto poslovnih rashoda i manji su za 4,7 posto u odnosu na 2016. godinu dok su troškovi osoblja u odnosu na isto razdoblje prethodne godine viši za 0,8 posto i u strukturi poslovnih rashoda sudjeluju sa 10,4 posto.

Dobit prije kamata, poreza i amortizacije (EBITDA) Grupe Saponia u promatranom razdoblju iznosi 102,8 milijuna kuna u odnosu na 89,5 milijuna kuna 2016. godine što predstavlja rast od 14,9 posto. EBITDA marža u povećala se s prošlogodišnjih 7,9 posto na 9,2 posto.

Zahvaljujući ostvarenim prihodima od prodaje, optimizaciji troškovne učinkovitosti, stabilizaciji poslovnih procesa te uz nešto nepovoljniji utjecaj tečajnih razlika u promatranom razdoblju ostvarena neto dobit prije oporezivanja u 2017. godini u iznosu od 36,5 milijuna kuna rezultat je operativne dobiti od 50,1 milijun kuna i gubitka iz financijskih aktivnosti u iznosu od 13,6 milijuna kuna. Nakon obračuna poreza na dobit i pripisa alikvotnog dijela dobiti vlasnicima nekontrolirajućih udjela, ostvarena je dobit za raspodjelu vlasnicima od 29,9 milijuna kuna.

Rezultati poslovanja (nastavak)**Ključni financijski pokazatelji**

HRK'mil	2017	2016	<i>Indeks</i>
Poslovni prihodi	1.120,9	1.131,3	-0,9%
Prihodi od prodaje	1.103,4	1.117,5	-1,3%
EBITDA	102,8	89,5	14,9%
<i>EBITDA marža</i>	9,2%	7,9%	
EBIT	50,1	35,6	40,7%
<i>EBIT marža</i>	4,5%	3,1%	
Dobit prije oporezivanja	36,5	25,6	42,6%
Neto dobit	31,2	20,3	53,7%
Ukupna imovina	1.117,5	1.092,9	2,3%
Ukupno kapital i rezerve	393,6	332,6	18,3%
NFD	491,3	395,6	24,2%
NFD/EBITDA	4,8	4,4	
NT iz poslovnih aktivnosti	-63,2	71,9	

Financijski položaj

Pozitivni efekti rasta profitabilnosti reflektirali su se i na financijski položaj Grupe. Ukupna konsolidirana imovina na dan 31. prosinca 2017. iznosila je 1.117,5 milijun kuna i u odnosu na 2016. godinu veća je za 24,6 milijuna kuna.

Dugotrajna imovina čini 46,5 posto ukupne imovine i iznosi 519,7 milijuna kuna. Kapitalna ulaganja u modernizaciju proizvodnih procesa u poslovnoj godini ostvarena su u iznosu od 28,2 milijuna kuna. Povećanje dijela dugotrajnih financijskih ulaganja rezultat je financijskog restrukturiranja kratkotrajnih potraživanja i financijske imovine. Iz tog razloga dolazi do povećanja danih zajmova povezanim društvima za 24,6 milijuna kuna ali i smanjenja potraživanja od kupaca za 19,8 milijuna kuna. Kratkotrajna imovina iznosom od 597,8 milijuna kuna u ukupnoj imovini sudjeluje 53,5 posto a u odnosu na prethodnu godinu povećana je za 4,6 posto.

Vlastiti kapital Grupe na kraju godine iznosi 360,0 milijuna kuna u odnosu na 330,3 milijuna kuna na posljednji dan 2016. godine. Ukupna imovina društva financirala se s 35,2 posto iz vlastitih sredstava, a 64,8 posto iz dugoročnih i kratkoročnih obveza. Neto financijski dug (NFD) uz rast kreditne zaduženosti iznosi 491,3 milijuna kuna i za 85,7 milijuna kuna je veći u odnosu na prethodnu godinu. No zbog porasta EBITDA od 13,3 milijuna kuna, omjer neto duga i EBITDA raste nešto nižim tempom od 4,4 na 4,8. Rast kreditnih obveza rezultat je najvećim dijelom podmirenja obveza temeljem regresnog prava po izdanim mjenicama. Iz istog razloga na poziciji ostalih obveza dolazi do smanjenja obveza prema faktoring društvima u iznosu od 103,5 milijuna kuna. Navedene transakcije nisu utjecale na nivo ukupnih kratkoročnih obveza te zajedno s promjenama ostalih pozicija rezultirale su ukupnim smanjenjem kratkoročnih obveza od 48,3 milijuna kuna. Omjer kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza u 2017. godini iznosi 1,3 u odnosu na 1,2 prethodne godine.

Rezultati poslovanja (nastavak)

Novčani tijek

Povećanjem financijskih obveza tijekom 2017. godine prvenstveno zbog preuzimanja obveza temeljem regresnog prava iz faktoring poslova ostvaren je negativan novčani tok iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 63,2 milijuna kuna. Iz istog razloga dolazi do povećanja kreditne zaduženosti što rezultira povećanjem novčanog toka iz financijskog poslovanja od 106,7 milijuna kuna. Dio generiranog novčanog toka usmjeren je na investicijske aktivnosti te je osigurano kapitalno investiranje u 2017. godini od 25,2 milijuna kuna kao i povećanje financijske imovine odobrenim zajmovima od 10,1 milijun kuna.

Restrukturiranjem financijske zaduženosti zbog regresnih obveza Grupa je uspjela održati stabilnost novčanog toka i osigurati pozitivan operativni kapital neophodan za podmirenje tekućih obveza i nesmetano kontinuirano poslovanje.

Najznačajniji događaji nakon 31. prosinca 2017. godine odnose se na potpisivanje ugovora o realizaciji udjela u pridruženom društvu Brodomerkur d.o.o., Široki Brijeg.

Svi ostali poslovni događaji 2018. godine karakteristični su za redovno poslovanje Grupe i nemaju značajan utjecaj na promjene imovine, obveza, glavnice, neto dobiti ili novčani tok.

Izjava osoba odgovornih za sastavljanje financijskih izvještaja

Uprava Društva odgovorna je za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku pružaju istinit i objektivan prikaz financijskog položaja i uspješnosti poslovanja Društva. Uprava je dužna osigurati da financijski izvještaji budu pripremljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i uz primjenu Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja.

Odgovornost Uprave je da se pri izradi financijskih izvještaja poštuju načelo neograničenosti vremena poslovanje, uz dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika, poštujući načelo razumnosti i opreznosti u postupcima prosudbe i procjene, a o svakom materijalno značajno odstupanju transparentno i pravovremeno informirati javnosti.

Godišnji revidirani konsolidirani financijski izvještaji Grupe Saponia sastavljeni su uz primjenu Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja, a u skladu sa Zakonom o računovodstvu važećim na dan sastavljanja financijskih izvještaja.

Konsolidirani godišnji financijski izvještaji za razdoblje od 01.01.2017. do 31.12.2017. daju cjelovit i istinit prikaz imovine i obveza, gubitaka i dobitaka, financijskog položaja i poslovanja Grupe Saponia.

Izveštaj Uprave sadrži istinit prikaz razvoja i rezultata poslovanja i položaja Grupe, uz opis najznačajnijih rizika i neizvjesnosti kojima je Grupa izložena.

Ova se izjava daje na temelju članka 403. Zakona o tržištu kapitala (NN 88/08, 146/08, 74/09, 54/13, 159/13, 18/15, 110/15, 123/16 i 131/17).

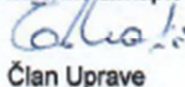
Damir Skender

Predsjednik Uprave

Mirko Grbešić

Član Uprave

Milenko Erkapić

Član Uprave

Dajana Mrčela

Članica Uprave

Marija Grgić Bukovac

Direktorica Financijska i kontrolinga

**"SAPONIA" KEMIJSKA, PREHRAMBENA I
FARMACEUTSKA INDUSTRIJA D.D. OSIJEK**

Nadzorni odbor

Broj: 52/18.

Osijek, 24.4.2018.

Na temelju članka 80. Statuta Saponije kemijske, prehrambene i farmaceutske industrije, d.d., Osijek, a u skladu s čl. 300.c i 300.d Zakona o trgovačkim društvima, Nadzorni odbor Saponije d.d. Osijek, na svojoj 106. sjednici, donio je

ODLUKU

o utvrđenju godišnjih financijskih izvješća Društva Saponia d.d. za 2017. godinu

1. Nadzorni odbor daje suglasnost na godišnja financijska izvješća Saponije d.d. za 2017. godinu, koja je podnijela Uprava Saponije d.d.
2. Nadzorni odbor daje suglasnost na izvješće o stanju Društva Saponije d.d. za 2017. godinu, koje je podnijela Uprava Saponije d.d.
3. Nadzorni odbor daje suglasnost na prijedlog odluke o upotrebi dobiti za 2017. godinu, koju je podnijela Uprava Saponije d.d.
4. Nadzorni odbor je suglasan s nalazom i mišljenjem revizora za 2017. godinu koje potvrđuje da su financijska izvješća napravljena u skladu sa stanjem u poslovnim knjigama.

Predsjednik Nadzornog odbora

Zdravko Pavić

SAPONIA d.d. i ovisna društva, Osijek

Konsolidirani financijski izvještaji za godinu
koja je završila 31. prosinca 2017. godine
zajedno s Izvješćem neovisnog revizora

Odgovornosti Uprave za konsolidirane financijske izvještaje

Temeljem Zakona o računovodstvu Republike Hrvatske, Uprava je dužna pobrinuti se da za svaku financijsku godinu konsolidirani financijski izvještaji budu sastavljeni u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koje je usvojila Europska Unija (MSFI), koji pružaju istinit i fer pregled stanja u društvu Saponia d.d. i njegovih ovisnih društava ("Grupa"), kao i rezultate poslovanja za navedeno razdoblje.

Nakon provedbe odgovarajućeg istraživanja, Uprava opravdano očekuje da će Grupa u dogledno vrijeme raspolagati odgovarajućim resursima, te stoga i dalje usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri sastavljanju konsolidiranih financijskih izvještaja.

Pri izradi financijskih izvještaja Uprava je odgovorna:

- da se odaberu i potom dosljedno primjenjuju odgovarajuće računovodstvene politike;
- da prosudbe i procjene budu razumne i oprezne;
- da se primjenjuju važeći računovodstveni standardi, a svako materijalno značajno odstupanje obznani i objasni u financijskim izvještajima; te
- da se financijski izvještaji pripreme po načelu nastavka poslovanja, osim ako je neprimjereno pretpostaviti da će Grupa nastaviti svoje poslovne aktivnosti.

Uprava je odgovorna za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija, koje u svakom trenutku s opravdanom točnošću prikazuju financijski položaj Grupe. Također, Uprava je dužna pobrinuti se da konsolidirani financijski izvještaji budu u skladu sa Zakonom o računovodstvu. Pored toga, Uprava je odgovorna za čuvanje imovine Grupe, te za poduzimanje opravdanih koraka za sprječavanje i otkrivanje prijevare i drugih nepravilnosti.

Za i u ime Uprave:

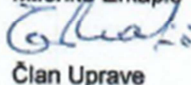
Damir Skender

Predsjednik Uprave

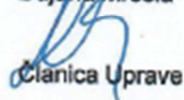
Mirko Grbešić

Član Uprave

Milenko Erkapić

Član Uprave

Dajana Mrčela

Članica Uprave

Marija Grgić Bukovac

Direktorica Financijska i kontrolinga

Saponia d.d., Osijek

Ulica Matije Gupca 2

31 000 Osijek

Republika Hrvatska

14. lipnja 2018. godine

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA

Vlasnicima Grupe Saponia d.d., Osijek

Mišljenje s rezervom

Obavili smo reviziju konsolidiranih financijskih izvještaja društva Saponia d.d., Osijek ("Društvo") i ovisnih društava (u nastavku "Grupa"), koji obuhvaćaju konsolidirani izvještaj o financijskom položaju na 31. prosinca 2017. godine, konsolidirani izvještaj o računu dobiti ili gubitka i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, konsolidirani izvještaj o promjenama vlasničke glavnice i konsolidirani izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu te bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće učinke pitanja opisanog u našem izvješću u Odjeljku s osnovom za mišljenje s rezervom, priloženi konsolidirani financijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, financijski položaj Grupe na 31. prosinca 2017. godine i financijsku uspješnost te novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koje je usvojila Europska Unija („MSFI“).

Osnova za mišljenje s rezervom

Potraživanja po regresnim mjenicama

Kako je objavljeno u bilješci 20 Ostala kratkotrajna potraživanja u konsolidiranim financijskim izvještajima, Grupa je na dan 31. prosinca 2017. iskazalo potraživanja po regresnim mjenicama u vrijednosti od 124.100 tisuće kuna (31. prosinca 2016.: 103.500 tisuća kuna). Navedena potraživanja su prijavljena u postupku restrukturiranja Agrokor grupe. S obzirom na neizvjesnost procesa restrukturiranja Agrokor grupe, nismo uspjeli pribaviti dostatne i primjerene revizijske dokaze kako bi se uvjerali u nadoknadivosti ove imovine. Temeljem navedenog, nismo mogli utvrditi jesu li, i u kojem iznosu, potrebna usklađenja u svezi s evidentiranim regresnim mjenicama i utjecaj na priložene konsolidirane financijske izvještaje.

Zalihe

Grupa u konsolidiranom izvještaju o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2017. godine ima iskazane zalihe sirovina i materijala te poluproizvoda u iznosu od 7.543 tisuće kuna za koja nismo uspjeli pribaviti dostatne i primjerene revizijske dokaze kako bi se uvjerali u nadoknadivosti njihove vrijednosti. Temeljem navedenog, nismo mogli utvrditi jesu li, i u kojem iznosu, potrebna usklađenja u svezi sa zalihama i njihov utjecaj na priložene konsolidirane financijske izvještaje.

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Zakonom o reviziji i Međunarodnim revizijskim standardima (MRRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvješću neovisnog revizora u odjeljku Odgovornosti revizora za reviziju godišnjih financijskih izvještaja. Neovisni smo od Grupe u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe („IESBA Kodeks“) i ispunili smo naše etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pozornost na bilješku 30 Prepravak ranijih razdoblja u konsolidiranim financijskim izvještajima koja opisuje prepravak proveden u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardom 8 Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške u odvojenim financijskim izvještajima za godinu koja je završila 31. prosinca 2016. godine. Naše revizorsko mišljenje nije kvalificirano za navedeno.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za našu reviziju konsolidiranih financijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije konsolidiranih financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Ključno revizijsko pitanje	Kako je naša revizija adresirala ključno revizijsko pitanje
Prihodi Pogledati bilješku 3 uz konsolidirane financijske izvještaje	
<p>Prihodi se mjere po fer vrijednosti primljene naknade odnosno naknade plative za proizvode, dobra i usluge prodane u sklopu redovnog poslovanja Grupe. Prihodi se iskazuju umanjeni za porez na dodanu vrijednost i popuste.</p> <p>Grupa iskazuje prihode kada je iznos prihoda moguće pouzdano izmjeriti, kada će buduće koristiti pritjecati u Grupi i kada su ispunjeni specifični kriteriji koji se odnose na sve aktivnosti Grupe, kako su opisani u nastavku.</p> <p>Prihodi od proizvoda i trgovačke robe:</p> <p>Grupa proizvodi i distribuira vlastite proizvode. Prihodi od prodaje odnosno distribucije iskazuju se kada je Grupa isporučila robu kupcu, kada više nema kontrolu nad upravljanjem dobrima i kada nema otvorenu obvezu koja bi utjecala na preuzimanje proizvoda od kupca.</p> <p>Isporuka je izvršena dopremom proizvoda na određenu lokaciju, prijenosom rizika gubitka na kupca i ako je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta: kupac je prihvatio dobra u skladu s ugovorom ili je rok za preuzimanje prošao, ili kada Grupa ima objektivan dokaz da su svi uvjeti primopredaje ispunjeni.</p> <p>S obzirom na mogući utjecaj obračunatih prihoda na konsolidirane financijske izvještaje zaključili smo da je obračunavanje prihoda jedno od ključnih revizijskih pitanja.</p>	<p>Postupci koje smo primijenili obuhvatili su postavljanje upita rukovodstvu, testiranje ustroja i učinkovitosti djelovanja postupaka internih kontrola, kao i testiranje detalja kako bismo se uvjerali u točnost obrade transakcija prihoda.</p> <p>Postupci testiranja obuhvatili su:</p> <ul style="list-style-type: none">• Ocjenu ustroja i učinkovitosti djelovanja kontrola nad utvrđivanjem i evidentiranjem transakcija prihoda.• Testiranje točnosti na uzorku računa izdanih prema kupcima.• Testiranje dokaza kao podloga za provedena ručna knjiženja u dnevnik knjiženja na konta prihoda da bismo utvrdili moguće postojanje neuobičajenih stavki.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u Godišnje izvješće, ali ne uključuju konsolidirane financijske izvještaje i naše izvješće neovisnog revizora o njima.

Naše mišljenje o konsolidiranim financijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije.

U vezi s našom revizijom konsolidiranih financijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane. U pogledu Izvješća posloводства Grupe i Izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, koji su uključeni u Godišnje izvješće, obavili smo i postupke propisane Zakonom o računovodstvu. Ti postupci uključuju provjeru uključuju li Izvješće posloводства i Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja potrebne objave navedene u člancima 21., 22. i 24. Zakona o računovodstvu te sadrži li Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja informacije navedene u člancima 22. i 24. Zakona o računovodstvu.

Temeljem provedenih postupaka tijekom naše revizije, u mjeri u kojoj smo bili u mogućnost to procijeniti, izvještavamo sljedeće:

- Informacije uključene u ostale informacije u skladu su, u svim značajnim odrednicama, s priloženim financijskim izvještajima.
- Izvješće posloводства pripremljeno je, u svim značajnim odrednicama, u skladu s člankom 21. Zakona o računovodstvu.
- Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja pripremljena je, u svim značajnim odrednicama, u skladu s člankom 22. stavkom 1. točkama 3. i 4. Zakona o računovodstvu te uključuje informacije iz članka 22. stavka 1. točaka 2., 5., 6. i 7 i članka 24., stavka 2.
- Na temelju poznavanja i razumijevanja poslovanja Grupe i njenog okruženja stečenog u okviru revizije konsolidiranih financijskih izvještaja, nismo ustanovili značajne pogrešne prikaze u ostalim informacijama.

Odgovornosti Uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prikaz konsolidiranih financijskih izvještaja u skladu s MSFI-jevima, i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja konsolidiranih financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijave ili pogreške.

U sastavljanju konsolidiranih financijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Grupe da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Grupu ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa financijskog izvještavanja kojeg je ustanovilo Grupe.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li konsolidirani financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili skupno, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza konsolidiranih financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Grupe.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Grupw da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Grupa prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenoj osnovi.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.
- Pribavljamo dostatne i primjerene revizijske dokaze u vezi s financijskim informacijama subjekata ili poslovnih aktivnosti unutar Grupe kako bi izrazili mišljenje o tim konsolidiranim financijskim izvještajima. Mi smo odgovorni za usmjeravanje, nadziranje i izvođenje revizije Grupe. Mi smo isključivo odgovorni za naše revizijsko mišljenje.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i onima u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji financijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvješću neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba priopćiti u našem izvješću neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice priopćavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog priopćavanja.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Ostale obveze izvještavanja propisane Uredbom EU br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća i Zakonom o reviziji

Glavna skupština Grupe nas je imenovala revizorom Društva 13. lipnja 2017. godine za potrebe revizije priloženih konsolidiranih financijskih izvještaja. Naš neprekinuti angažman traje ukupno 20 godina te se odnosi na razdoblje 1 siječnja 1997. do 31. prosinca 2017. godine.

Potvrđujemo sljedeće:

- naše revizorsko mišljenje o priloženim konsolidiranim financijskim izvještajima dosljedno je s dodatnim izvješćem izdanim revizorskom odboru Društva 14. lipnja 2018. godine, u skladu s člankom 11. Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća;
- prilikom obavljanja revizije nisu pružane nedozvoljene nerevizijske usluge iz članka 5. stavka 1. Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća.

Grupi i društvima pod njenom kontrolom nismo, uz usluge zakonske revizije, pružili druge usluge, osim onih usluga koje su objavljene u Godišnjem izvješću.

Partner u reviziji odgovoran za angažman koji rezultira ovim izvješćem neovisnog revizora je Branislav Vrtačnik.

Branislav Vrtačnik

Predsjednik Uprave i ovlašten revizor

Deloitte d.o.o.

Zagreb, 14. lipnja 2018. godine

Radnička cesta 80,

10 000 Zagreb,

Republika Hrvatska

Konsolidirani izvještaj o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Bilješke	2017.	2016. prepravljeno
Prihod od prodaje	3	1.103.335	1.117.532
Ostali prihodi	4	15.550	13.006
Udjel u dobiti pridruženih društava	15	2.013	738
Ukupni prihod iz poslovanja		1.120.898	1.131.276
Promjene u zalihama gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje	17	5.464	(3.362)
Troškovi sirovina i materijala	5	(546.528)	(564.627)
Troškovi prodane trgovačke robe		(5.805)	(6.062)
Troškovi osoblja	6	(111.138)	(110.261)
Amortizacija	7	(52.637)	(53.925)
Ostali poslovni rashodi	8	(360.133)	(357.435)
Ukupni troškovi iz redovnog poslovanja		(1.070.777)	(1.095.672)
Dobit iz redovnog poslovanja		50.121	35.604
Neto financijski rashodi	9	(13.609)	(10.033)
Dobit prije oporezivanja		36.512	25.571
Porez na dobit	10	(5.282)	(5.272)
Neto dobit za godinu		31.230	20.299
Dobit tekuće godine za raspodjelu:			
Vlasnicima društva		29.916	18.819
Vlasnicima nekontrolirajućih udjela		1.315	1.480
Stavke koje se kasnije mogu uračunati u dobit ili gubitak:			
Tečajne razlike iz preračunavanja inozemnih dijelova poslovanja		215	1.030
Neto dobit od financijske imovine raspoložive za prodaju		(368)	(542)
Ostala sveobuhvatna dobit umanjena za poreze		(152)	488
Ukupna sveobuhvatna dobit		31.078	20.787
Ukupna svobuhvatna dobit za godinu:			
Vlasnicima društva		29.754	19.307
Vlasnicima nekontrolirajućih udjela		1.324	1.480
Zarada po dionici			
Osnovna i razrijeđena zarada po dionici (u kunama i lipama)	11	45,64	28,71

Bilješke koje slijede čine sastavni dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Konsolidirani izvještaj o financijskom položaju

Na dan 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Bilješke	31. prosinac 2017.	31. prosinac 2016. prepravljeno	01. prosinac 2016. prepravljeno
IMOVINA				
<i>Dugotrajna imovina</i>				
Nekretnine, postrojenja i oprema	12	414.399	438.753	463.621
Predujmovi za materijalnu imovinu		479	3.525	6.106
Nematerijalna imovina	13	496	569	967
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	14	8.892	8.939	8.938
Ulaganje u pridružena društva	15	68.127	66.115	65.376
Ulaganja raspoloživa za prodaju	16	2.427	3.067	5.361
Ostala financijska imovina	18	24.631	77	357
Odgođena porezna imovina, neto		268	102	-
		519.719	521.147	550.726
<i>Kratkotrajna imovina</i>				
Zalihe	17	130.646	126.549	131.763
Dani zajmovi	18	56.344	46.644	69.424
Kratkotrajna financijska imovina		-	-	21.591
Potraživanja od kupaca	19	238.027	257.820	237.395
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja	21	3.662	3.110	2.104
Ostala kratkotrajna potraživanja	20	145.989	121.776	6.110
Novac u banci i u blagajni	22	23.126	15.872	10.422
		597.794	571.771	478.809
UKUPNA IMOVINA		1.117.513	1.092.918	1.029.535

Bilješke koje slijede čine sastavni dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Konsolidirani izvještaj o financijskom položaju (nastavak)

Na dan 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Bilješke	31. prosinac 2017.	31. prosinac 2016. prepravljeno	01. prosinac 2016. prepravljeno
GLAVNICA I OBVEZE				
<i>Kapital i rezerve</i>				
Temeljni kapital	23	244.169	244.169	217.569
Pričuve	24	185.022	165.656	164.780
Rezerve iz preračuna tečaja	24	(1.112)	(1.328)	(2.888)
Vlastite dionice		(545)	(545)	(545)
Preneseni gubitak		(97.420)	(96.495)	(81.372)
Dobit tekuće godine		29.916	18.819	13.426
		360.030	330.276	310.970
Nekontrolirajući udjel		33.611	2.287	807
		393.641	332.563	311.777
<i>Dugoročne obveze</i>				
Dugoročni krediti i zajmovi	25	264.405	252.278	315.696
Obveze za financijski najam	26	14.170	14.461	10.749
Odgođeni porezi		-	-	18
		278.575	266.739	326.463
<i>Kratkoročne obveze</i>				
Kratkoročno dospijeće kredita	25	218.790	139.184	158.477
Kratkoročno dospijeće obveza po financijskom najmu	26	6.298	5.547	4.972
Obveza po izdanim vrijednosnim papierima		10.800	-	-
Obveze prema dobavljačima	27	165.262	212.777	199.213
Ostale obveze	28	44.147	136.108	28.633
		445.297	493.616	391.295
UKUPNO GLAVNICA I OBVEZE		1.117.513	1.092.918	1.029.535

Bilješke koje slijede čine sastavni dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Konsolidirani izvještaj o promjenama vlasničke glavnice

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Temeljni kapital	Zakonske pričuve	Pričuve	Revalorizacijske pričuve	Pričuve iz preračuna tečaja	Vlastite dionice	Preneseni gubitak	Ukupno	Nekontrolirajući udjel	Ukupno
Stanje 31. prosinca 2015. godine	217.569	8.915	154.037	1.829	(2.888)	(545)	(64.445)	314.472	1.937	316.409
Ispravak	-	-	-	-	530	-	(4.032)	(3.502)	(1.130)	(4.632)
Stanje 31. prosinca 2015. godine (prepravljeno) bilješka 30	217.569	8.915	154.037	1.829	(2.358)	(545)	(68.477)	310.970	807	311.777
Neto dobit tekuće godine pripisana imateljima kapitala matice	-	-	-	-	-	-	18.819	18.819	-	18.819
Neto dobit tekuće godine pripisana manjinskom interesu	-	-	-	-	-	-	-	-	1.480	1.480
Likvidacija ovisnog društva	-	(5)	-	4	-	-	-	(1)	-	(1)
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	(542)	1.030	-	-	488	-	488
<i>Ukupna sveobuhvatna dobit</i>	-	-	-	(542)	1.030	-	-	488	-	488
Raspored dobiti za 2015. godinu	26.600	1.401	17	-	-	-	(28.018)	-	-	-
Stanje 31. prosinca 2016. godine (prepravljeno) bilješka 30	244.169	10.311	154.054	1.291	(1.328)	(545)	(77.676)	330.276	2.287	332.563
Neto dobit tekuće godine pripisana imateljima kapitala matice	-	-	-	-	-	-	29.916	29.916	-	29.916
Neto dobit tekuće godine pripisana manjinskom interesu	-	-	-	-	-	-	-	-	1.315	1.315
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	(437)	215	-	60	(162)	9	(153)
<i>Ukupna sveobuhvatna dobit</i>	-	-	-	(437)	215	-	60	(162)	9	(153)
Dokapitalizacija ovisnog društva	-	-	-	-	-	-	-	-	30.000	30.000
Raspored dobiti za 2016. godinu	-	990	18.812	-	-	-	(19.802)	-	-	-
Stanje 31. prosinca 2017. godine	244.169	11.301	172.866	854	(1.113)	(545)	(67.502)	360.030	33.611	393.641

Bilješke koje slijede čine sastavni dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Konsolidirani izvještaj o novčanim tokovima
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Bilješka	2017.	2016. prepravljeno
Poslovne aktivnosti			
Neto dobit za godinu		31.230	20.299
<i>Usklađenje za:</i>			
Trošak poreza na dobit	10	5.282	5.272
Amortizacija materijalne i nematerijalne imovine	7	52.637	53.925
Dobit od prodanih i rashodovanih nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine, neto	4,8	(235)	(171)
Gubitak od prodaje financijske imovine		29	342
Prihodi od dividendi	9	(37)	(25)
Kamatni prihod	9	(2.613)	(2.991)
Kamatni trošak	9	17.080	15.509
Učinak promjene tečaja		729	(2.716)
Gubitak od investicijskih nekretnina, neto	8	12	-
Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca, neto	4,8	3.765	989
Otpis aktivnih vremenskih razgraničenja	8	-	1.244
Ispravak vrijednosti potraživanja od zaliha, neto	8	500	1.039
Novac iz poslovanja prije promjena u obrtnom kapitalu		108.380	92.715
Povećanje plaćenih troškova budućeg razdoblja		(552)	(2.247)
(Povećanje) / smanjenje zaliha		(4.597)	4.175
Povećanje potraživanja		(30.289)	(124.565)
(Smanjenje) / povećanje obveza		(114.090)	122.281
Novac (korišten) / ostvaren u poslovnim aktivnostima		(41.150)	92.359
Novčani izdaci za kamate		(17.444)	(15.213)
Plaćeni porez na dobit		(4.623)	(5.212)
Neto novac (korišten) / ostvaren u poslovnim aktivnostima		(63.217)	71.934
Ulagateljske aktivnosti			
Kupnja nekretnina, postrojenja i opreme		(27.903)	(29.337)
Povećanje predujmova za materijalnu imovinu		3.046	2.581
Kupnja nematerijalne imovine		(323)	(126)
Primici po imovini raspoloživoj za prodaju		71	1.331
Primici od dividendi		37	25
Primici od kamata		157	7.052
Primici sredstava po investicijskim nekretnina namijenjenih za prodaju		35	-
Izdaci za dane pozajmice		(10.100)	(7.065)
Primici od naplate danih zajmova		409	13.545
Primici od naplate kratkotrajnih financijskih ulaganja		0	21.591
Povećanje ulaganja u pridružena društva	15	(2.013)	(739)
Primici po prodaji imovine		320	366
Ostale investicijske aktivnosti		9	-
Neto novac (korišten) / ostvaren u investicijskim aktivnostima		(36.255)	9.224

Konsolidirani izvještaj o novčanim tokovima
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Bilješka	2017.	2016. (prepravljeno)
Financijske aktivnosti			
Povećanje obveza po kreditima i najmovima		248.533	117.626
Povećanje obveza po izdanim vrijednosnim papirima		15.208	-
Isplate temeljem obveza po kreditima		(149.502)	(187.264)
Isplate temeljem obveza po najmovima		(7.513)	(6.070)
Neto novac u financijskim aktivnostima		106.726	(75.708)
Neto ostvarenje novca i novčanih ekvivalenata		7.254	5.450
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		15.872	10.422
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	22	23.126	15.872

Bilješke koje slijede čine sastavni dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

1. OPĆI PODACI

Povijest i osnutak

Saponia d.d., Osijek ("Društvo") je dioničko društvo osnovano u Republici Hrvatskoj.

Djelatnost

Saponia d.d., Osijek, Matije Gupca 2 bavi se proizvodnjom sredstava za pranje, kozmetičkih preparata, ostalih kemijskih proizvoda, lijekova, farmaceutskih kemikalija, kemikalija za poljoprivredu, prehrambenih proizvoda, trgovinom na veliko i malo, vanjskom trgovinom i zastupanjem.

Dionice Grupe kotiraju na Zagrebačkoj burzi.

Tijela Društva

Skupština Društva

	2017.	2016.
Mepas d.o.o. Široki Brijeg	87,30%	87,30%
CERP	0,23%	0,28%
Mali dioničari	11,99%	11,94%
Trezorske dionice	0,48%	0,48%
	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>

Nadzorni odbor u 2017. i 2016. godini

Predsjednik	Zdravko Pavić
Zamjenik predsjednika	Ivan Grbešić
Član	Tončo Zovko
Član do 03. lipnja 2016.	Drina Marušić
Član od 03. lipnja 2016.	Robert Knezović
Član od 04. kolovoza 2017.	Božo Galić
Član od 04. kolovoza 2017.	Željko Grbačić

Uprava u 2017. i 2016. godini

Predsjednik Uprave	Damir Skender
Član Uprave	Mirko Grbešić
Član Uprave	Milenko Erkapić
Član Uprave	Dajana Mrčela

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

1. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Osnove sastavljanja konsolidiranih financijskih izvještaja

Temeljni konsolidirani financijskih izvještaji, sastavljeni su u skladu sa zakonom o računovodstvu i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koje je usvojila Europska Unija. Valuta izvještavanja je kuna.

Grupni Saponia čine dioničko društvo Saponia d.d., Osijek, te povezana društva i to kako slijedi:

Naziv ovisnog društva	Osnovna djelatnost	Mjesto osnutka i poslovanja	Udjel Grupe u vlasništvu i glasačkim pravima	
			2017. godina	2016. godina
Mercos d.o.o. Saponia	Vanjska i unutarnja trgovina	Osijek	100%	100%
commerce d.o.o. Dalmatien	Vanjska i unutarnja trgovina	Beograd, Srbija	100%	100%
Beteiligungs G.m.b.H.	Investicijsko ulaganje	Klagenfurt, Austrija	100%	100%
Kandit d.o.o.	Proizvodnja bombona i čokolade	Osijek	100%	100%
Maraska d.d.	Proizvodnja i promet alkoholnih i bezalkoholnih pića	Zadar	52,90%	75,61%

Sa 31. ožujkom 2017. godine Koestlin je dokapitalizirao društvo Maraska d.d. s 30.000 tisuća kuna. Uslijed navedenog se smanjio vlasnički udjel SAPONIA d.d. društva u ovisnom društvu Maraksa d.d. s 75,61% na 52,9%, te je došlo do povećanja manjinskog interesa.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

a) Izjava o usklađenosti

Financijski izvještaji sastavljeni su sukladno sa Zakonom o računovodstvu Republike Hrvatske i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI) koje je usvojila Europska Unija.

Sastavljanje konsolidacijskih financijskih izvještaja sukladno sa Zakonom o računovodstvu Republike Hrvatske i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koje je usvojila Europska Unija (MSFI) zahtijeva od Uprave da daje procjene i izvodi pretpostavke koje utječu na iskazane iznose imovine i obveza te objavu nepredviđene imovine i nepredviđenih obveza na datum financijskih izvještaja, kao i na iskazane prihode i rashode tijekom izvještajnog razdoblja. Procjene se temelje na informacijama koje su bile dostupne na datum sastavljanja konsolidiranih financijskih izvještaja, te se stvarni iznosi mogu razlikovati od procijenjenih.

Konsolidirani financijski izvještaji Grupe predstavljaju zbirne iznose imovine, obveza, kapitala i rezervi Grupe na dan 31. prosinca 2017. godine te rezultate poslovanja za godinu koja je tada završila.

b) Izvještajna valuta

Financijski izvještaji pripremljeni su u hrvatskoj valuti, kuni (kn), koja je također funkcionalna valuta, zaokruženo na najbližu tisuću.

Poslovni događaji i transakcije u stranoj valuti preračunati su u kune primjenom tečaja na dan poslovnog događaja i transakcije. Sredstva i obveze izražene u stranoj valuti preračunati su po tečaju važećem na dan izvještavanja. Dobici i gubici proizašli iz promjene tečaja od dana transakcije do datuma izvještavanja evidentiraju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Na dan 31. prosinca 2017. godine, službeni tečaj za 1 USD i 1 EUR bio je HRK 6,269733, odnosno HRK 7,513648 (31. prosinca 2016.: 1 USD = 7,168536 HRK; 1 EUR = 7,557787 HRK).

Prilikom sastavljanja konsolidiranih financijskih izvještaja pojedinih subjekata unutar Grupe, transakcije u valutama koje nisu funkcijska valuta subjekta, tj. u stranim valutama su evidentirane primjenom valutnih tečajeva na snazi na datum transakcije. Monetarne stavke u stranim valutama se na kraju svakog izvještajnog razdoblja ponovno preračunavaju po tečaju važećem na kraju toga razdoblja. Nemonetarne stavke iskazane po fer vrijednosti koje su nominirane u stranim valutama se ponovno preračunavaju po tečaju važećem na datum utvrđivanja njihove fer vrijednosti. Nemonetarne stavke u stranoj valuti koje se vode po povijesnom trošku se ne preračunavaju ponovno.

U priloženim konsolidiranim financijskim izvještajima imovina i obveze inozemnih dijelova poslovanja Grupe preračunani su u hrvatske kune po tečajevima stranih valuta važećima na kraju svakog prikazanog izvještajnog razdoblja. Prihodi i rashodi se preračunavaju primjenom prosječnog valutnog tečaja za izvještajno razdoblje, osim kod značajnih fluktuacija valutnih tečajeva, u kom slučaju se koriste valutni tečajevi važeći na datum transakcije. Eventualne tečajne razlike iskazuju se u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti i akumuliraju u glavnici (te pripisuju nekontrolirajućim udjelima ako postoje).

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

c) Osnova konsolidacije

Priloženi konsolidirani financijski izvještaji obuhvaćaju financijske izvještaje Društva i subjekata pod njegovom kontrolom, tj. njegova ovisna društva, uključujući strukturirane subjekte. Kontrola je postignuta ako:

- Društvo ima prevlast, tj. moć raspolaganja u subjektu
- je Društvo izloženo ili ima prava u odnosu na varijabilni prinos temeljem svog sudjelovanja u tom subjektu i
- sposobno je temeljem svoje prevlasti, tj. moći raspolaganja utjecati na svoj prinos.

Društvo ponovno procjenjuje da li ima kontrolu ako činjenice i okolnosti ukazuju na to da je došlo do promjene jednog ili više od triju gore navedenih elemenata kontrole.

Kad Društvo u nekom subjektu ima manje od većine glasačkih prava, ima prevlast u njemu ako su njegova glasačka prava dostatna jer mu u praksi omogućuju jednoglasno usmjeravanje bitnih aktivnosti subjekta. Društvo u procjenjivanju da li su njegova glasačka prava u subjektu dostatna da bi imalo prevlast razmatra sve bitne činjenice i okolnosti, uključujući:

- udjel svojih glasačkih prava u odnosu na veličinu i podjelu glasačkih prava drugih osoba s pravom glasa
- potencijalna glasačka prava ulagatelja, drugih osoba s pravom glasa ili drugih osoba
- prava iz drugih ugovornih odnosa i
- sve dodatne činjenice i okolnosti koje ukazuju na to da Društvo ima ili nema sadašnju mogućnost voditi relevantne poslove u vrijeme u koje je potrebno donijeti takve odluke, što uključuje kako se glasovalo na prethodnim skupštinama dioničara.

Ovisno društvo konsolidira se, odnosno prestaje se konsolidirati od trenutka u kojem Društvo stekne, odnosno izgubi kontrolu nad njim. Prihodi i rashodi ovisnih društava stečenih ili otuđenih tijekom godine uključuju se u konsolidirani izvještaj o dobiti ili gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti od datuma na koji je Društvo steklo kontrolu do datuma na koji Društvo izgubi kontrolu nad ovisnim društvom.

Dobit ili gubitak te svaka komponenta ostale sveobuhvatne dobiti razdvajaju se na dio koji pripada vlasnicima matice (Društva) i dio koji pripada vlasnicima nekontrolirajućih udjela. Ukupna sveobuhvatna dobit ovisnih društava se pripisuje vlasnicima društva i vlasnicima nekontrolirajućih udjela, čak i ako time dolazi do negativnog salda nekontrolirajućih udjela.

U financijskim izvještajima ovisnih društava su po potrebi provedena usklađenja radi usuglašavanja njihovih računovodstvenih politika s drugim članovima Grupe.

Prilikom konsolidacije, imovina, obveze, kapital, prihodi i rashodi te novčani tokovi iz transakcija među članovima Grupe eliminiraju se u cjelosti.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

d) Poslovna spajanja

Pripajanje, tj. stjecanje ovisnih društava i poslovanja obračunava se metodom stjecanja. Naknada se kod svakog stjecanja vrednuje po fer vrijednosti, a to je ukupna fer vrijednost, na datum razmjene, dane imovine, nastalih ili preuzetih obveza Grupe prema bivšim vlasnicima stečenika i glavnih instrumenata koje je Grupa izdala u zamjenu za kontrolu nad stečenikom. Troškovi povezani sa stjecanjem se priznaju u dobit ili gubitak kako nastaju.

Na datum stjecanja se utvrđiva stečena imovina i utvrđive preuzete obveze priznaju po njihovoj fer vrijednosti na taj datum, izuzev:

- odgođene porezne imovine ili odgođenih poreznih obveza te obveza i imovine povezanih sa sporazumima o primanjima za zaposlene, koji se priznaju i mjere sukladno MRS-u 12 „Porezi na dobit“, odnosno MRS-u 19 „Primanja zaposlenih“
- obveza ili glavnih instrumenata koji se odnose sporazume o isplatama s temelja dionica stečenika ili isplatama s temelja dionica koje je Grupa zaključila radi zamjene sporazuma o isplati s temelja dionica stečenika, koji se mjere sukladno MSFI-ju 2 „Isplate s temelja dionica“ i
- imovine (ili skupina za otuđenje) klasificirane kao namijenjene prodaji sukladno MSFI-ju 5 „Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i ukinuti dijelovi poslovanja“, koja se mjeri sukladno tome standardu.

Goodwill se iskazuje kao razlika zbroja prenesene naknade za stjecanje, iznosa nekontrolirajućeg udjela, ako postoji, i fer vrijednosti prethodnog vlasničkog udjela stjecatelja u subjektu iznad neto iznosa na datum stjecanja utvrđive stečene imovine i utvrđivih preuzetih obveza. Ako ponovnom procjenom bude utvrđeno da je udio Grupe u fer vrijednosti utvrđive neto imovine stečenika viši od zbroja prenesene naknade, iznosa nekontrolirajućeg udjela, ako postoji, i fer vrijednosti prethodnog vlasničkog udjela stjecatelja u subjektu, višak se priznaje odmah u dobit ili gubitak kao dobit od povoljne kupnje.

Nekontrolirajući udjeli koji predstavljaju postojeće vlasničke udjele po kojima vlasnici imaju pravo na razmjerni udjel u neto imovini subjekta u slučaju likvidacije smiju se prilikom prvog knjiženja vrednovati, ili po fer vrijednosti, ili po razmjernom udjelu nekontrolirajućeg udjela u priznatim iznosima utvrđive neto imovine stečenika. Metoda vrednovanja se bira za svaku pojedinačnu transakciju. Ostale vrste nekontrolirajućih udjela se vrednuju po fer vrijednosti ili nekoj drugoj osnovici ako ju propisuje neki drugi MSFI.

Kad naknada koju Grupa prenosi u sklopu poslovnog spajanja uključuje imovinu ili obveze proizašle iz sporazuma o nepredviđenoj naknadi, ta se naknada vrednuje po fer vrijednosti na datum stjecanja i uključuje u naknadu koja se prenosi u sklopu poslovnog spajanja. Promjene fer vrijednosti nepredviđene naknade koje udovoljavaju kriterijima prihvatljivosti kao naknade u razdoblju vrednovanja, tj. mjerenja se usklađuju retrospektivno, zajedno s pripadajućim usklađenjima goodwilla. Usklađenja u razdoblju vrednovanja su ona usklađenja koja su posljedica dodatnih saznanja o činjenicama i okolnostima koja su postojala na datum

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

e) Poslovna spajanja (nastavak)

stjecanja a koja su stečena u razdoblju vrednovanja, tj. mjerenja koje ne smije biti dulje od godine dana računajući od datuma stjecanja.

Način kasnijeg obračunavanja promjena fer vrijednosti nepredviđene naknade koje ne ispunjavaju kriterije prihvatljivosti kao usklađenja u razdoblju vrednovanja ovisi o načinu na koji je nepredviđena naknada razvrstana. Nepredviđena naknada iskazana u glavnici se vrednuje ponovno na kasnije izvještajne datume i njeno plaćanje u kasnijim razdobljima se obračunava i iskazuje u glavnici. Nepredviđena naknada razvrstana kao imovina ili obveza se na kasniji izvještajni datum vrednuje u skladu s MRS-om 39 ili MRS-om 37 „Rezerviranja, nepredviđene obveze i nepredviđena imovina“, ovisno o tome što je primjereno, dok se pripadajući dobiti i gubitci iskazuju u dobiti ili gubitku.

Kod poslovnog spajanja koje se odvija u fazama, udjeli koje je Grupa prije toga imala u stečenom subjektu ponovno se vrednuju po fer vrijednosti na datum stjecanja (tj. datum na koji Grupa stječe kontrolu), dok se eventualno proizašla dobit, odnosno gubitak priznaje u dobit ili gubitak. Iznosi s naslova udjela u stečeniku prije stjecanja koji su prethodno bili priznati u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti se prenose u dobit i gubitak ako bi takav postupak bio primjeren da je došlo do prodaje toga udjela.

Ako prvo knjiženje poslovnog spajanja nije dovršeno do kraja izvještajnog razdoblja u kojem je došlo do spajanja, Grupa iskazuje provizorne iznose po stavkama koje nisu konačno obračunane. Provizorni iznosi se usklađuju tijekom razdoblja mjerenja (v. gore) ili se priznaje dodatna imovina ili dodatne obveze u skladu s novim saznanjima o činjenicama i okolnostima koje su postojale na datum stjecanja koje bi, da su bile poznate, utjecale na iznose priznate na taj datum.

f) Osnova financijskog prikaza

Konsolidirani financijski izvještaji su sastavljeni po načelu povijesnog troška, izuzev određenih financijskih instrumenata, koji su iskazani u revaloriziranim iznosima kao i pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja.

Financijski izvještaji koje je Grupa pripremila su konsolidirani financijski izvještaji.

g) Goodwill

Goodwill koji nastaje poslovnim spajanjem se knjiži po trošku utvrđenom na datum preuzimanja, tj. stjecanja subjekta umanjenom za eventualne gubitke zbog umanjenja vrijednosti.

Radi testiranja na umanjenje, goodwill se raspoređuje na svaku jedinicu Grupe koja stvara novac (ili skupine takvih jedinica) od koje se očekuju koristi od sinergija koje proizlaze iz spajanja.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Jedinica koja stvara novac na koju je goodwill raspoređen podvrgava se provjeri umanjenja vrijednosti jednom godišnje ili češće ako postoje naznake o mogućem umanjenju njene vrijednosti. Ako je nadoknativi iznos jedinice koja stvara novac niži od njezinog knjigovodstvenog iznosa, gubitak nastao umanjenjem prvo se raspoređuje tako da se umani knjigovodstveni iznos goodwilla raspoređenog na jedinicu i zatim razmjerno na ostalu imovinu jedinice koja stvara novac na temelju knjigovodstvenog iznosa svakog sredstva u jedinici koja stvara novac.

Gubitak uslijed umanjenja vrijednosti goodwilla izravno se knjiži u dobit ili gubitak iskazan u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti/računu dobiti i gubitka. Jednom priznati gubitak od umanjenja goodwilla se ne poništava u idućim razdobljima.

Prilikom otuđenja jedinice koja stvara novac, pripadajući iznos goodwilla ulazi u utvrđivanje dobiti ili gubitka od prodaje.

Negativni goodwill proizašao je kao višak udjela Grupe u fer vrijednosti prepoznatljive imovine i obveza povezanog društva, ovisnog društva ili subjekta pod zajedničkom kontrolom na datum stjecanja iznad troška stjecanja. Negativan goodwill priznaje se u prihode na temelju analize okolnosti uslijed kojih je nastao iznos goodwilla. U onoj mjeri u kojoj se može pripisati gubicima ili troškovima predviđenim na datum stjecanja, negativan goodwill se knjiži kao prihod u razdoblju u kojem su ti gubici ili troškovi nastali. U onoj mjeri u kojoj negativan goodwill premašuje ukupnu fer vrijednost stečene prepoznatljive nemonetarne imovine, priznaje se odmah kao prihod.

h) Priznavanje prihoda

Prihodi od prodaje priznaju se prilikom isporuke robe i prijenosa vlasništva u iznosima koji su iskazani u računima, umanjenima za eventualne poreze i popuste.

Prihodi od kamata priznaju se po načelu obračunanih kamata na temelju nepodmirene glavnice i po efektivnim kamatnim stopama koje su u primjeni.

Prihodi od dividendi se priznaju u trenutku kad su utvrđena prava dioničara na primitak dividende.

i) Državne potpore

Državne potpore se ne priznaju sve dok ispunjenje uvjeta za dobivanje državne potpore i primitak potpore ne postanu realno izvjesni. Državne potpore se priznaju u dobit i gubitak sustavno kroz razdoblje u kojem Grupa troškove koji trebaju biti pokriveni potporom priznaje kao rashod.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Konkretno, državne potpore kod kojih je osnovni uvjet da Grupa nabavi, izgradi ili na neki drugi način stekne dugotrajnu imovinu se priznaju u izvještaju o financijskom položaju kao prihodi budućih razdoblja i prenose u dobit i gubitak sustavno i racionalno tijekom korisnog vijeka predmetne imovine. Potraživanja temeljem državnih potpora s naslova nadoknade već nastalih troškova ili gubitaka ili radi pružanja trenutane financijske potpore Grupi bez budućih povezanih troškova se priznaju u dobit i gubitak razdoblja u kojem nastane potraživanje po njima. Pogodnost državnog zajma odobrenog po kamatnoj stopi nižoj od tržišne se obračunava kao državna potpora i iskazuje kao razlika između primljenih sredstava i fer vrijednosti zajma na temelju kamatnih stopa koje prevladavaju na tržištu.

Bezuvjetne državne potpore vezane uz biološku imovinu mjerenu po fer vrijednosti umanjenu za procijenjene troškove do trenutka prodaje trebaju biti priznate kao prihod onda, i samo onda kad potpore dospiju. Ako su državne potpore, vezane uz biološku imovinu mjerenu po fer vrijednosti umanjenu za procijenjene troškove do trenutka prodaje uvjetovane, uključujući i mogućnost da državne potpore zahtijevaju od subjekta da ne ulazi u određenu poljoprivrednu aktivnost, subjekt treba priznati potpore kao prihod onda i samo onda kada se ispune uvjeti vezani uz potpore.

j) Najmovi

Najmovi se svrstavaju u financijske najmove kad god se gotovo svi rizici i nagrade povezani s vlasništvom nad sredstvom prenose na najmoprimca tijekom trajanja najma. Svi drugi najmovi svrstani su u poslovne najmove.

Grupa kao davatelj najma

Potraživanja temeljem financijskih najмова se knjiže kao potraživanja u iznosu neto ulaganja grupe u najam. Prihodi od financijskog najma se raspoređuju na obračunska razdoblja kako bi odražavali konstantnu periodičku stopu povrata na otvoreno stanje neto ulaganja grupe temeljem najмова. Prihodi od poslovnog najma se priznaju pravocrtno tijekom razdoblja najma. Početni direktni troškovi nastali u fazi pregovaranja i ugovaranja uvjeta poslovnog najma se pripisuju knjigovodstvenom iznosu predmeta najma i priznaju pravocrtno tijekom razdoblja najma.

Grupa kao korisnik najma

Imovina koja je predmetom financijskog najma priznaje se kao imovina Grupe po fer vrijednosti na početku najma ili po sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja najma ako je niža. Povezana obveza prema najmodavcu iskazuje se u izvještaju o financijskom položaju kao obveza za financijski najam.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

j) Najmovi (nastavak)

Plaćanja temeljem najma se raspoređuju između financijskih troškova i umanjenja obveze za najam kako bi se ostvarila konstantna kamatna stopa na preostali iznos obveze. Financijski troškovi izravno terete račun dobiti i gubitka. Nepredviđene najamnine se priznaju kao rashod u razdoblju u kojem nastaju.

Naknade za najam koje se plaćaju u okviru poslovnih najмова priznaju se kao rashod pravocrtno tijekom trajanja najma, osim ako neka druga sustavna osnova ne bi kvalitetnije odražavala vremensku dinamiku konzumiranja ekonomskih koristi od sredstva koje se drži u najmu. Nepredviđene najamnine temeljem poslovnih najмова se priznaju kao rashod u razdoblju u kojem nastaju.

U slučaju stimulacije primljene s ciljem zaključenja poslovnog najma, stimulacija se priznaje kao obveza. Ukupna korist stimulacije priznaje se kao smanjenje troška najma na pravocrtnoj osnovi, osim ako neka druga sustavna osnova ne bi kvalitetnije odražavala vremensku dinamiku konzumiranja ekonomskih koristi od sredstva koje se drži u najmu.

k) Preračunavanje stranih sredstava plaćanja i računovodstveni tretman tečajnih razlika

Sva sredstva i obveze u stranim sredstvima plaćanja preračunate su po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke važećem na datum izvještavanja.

Negativne tečajne razlike odnosno pozitivne tečajne razlike nastale preračunom svih obveza i potraživanja u stranim sredstvima plaćanja na protuvrijednost u kunama iskazuju se u računu dobiti i gubitka.

l) Oporezivanje

Porez na dobit za tekuću godinu određuje se na temelju rezultata za godinu usklađenog za stavke koje nisu oporezive ili ne predstavljaju porezno priznati trošak. Porez na dobit izračunava se primjenom stopa utvrđenih do kraja izvještajnog razdoblja. Po potrebi se utvrđuju rezerviranja za porez na dobit.

Odgođeni porezi nastaju temeljem privremene razlike u neto poreznom učinku između knjigovodstvenih iznosa imovine i obveza za potrebe financijskog izvještavanja i njihovih iznosa za potrebe oporezivanja.

Odgođena porezna imovina i obveze utvrđuju se primjenom poreznih stopa za koje se očekuje da će biti primjenjive na oporezivu dobit u godinama u kojima se očekuje povrat ili podmirenje privremenih razlika. Odgođena porezna imovina priznaje se za prijenos u iduće porezno razdoblje kao neiskorišteni porezni gubitak, odnosno porezni kredit u onj mjeri u kojoj je izvjesno da će biti ostvarena oporeziva dobit u budućem razdoblju koja će omogućiti korištenje neiskorištenih poreznih gubitaka i poreznih kredita.

Obveza poreza na dobit utvrđuje se na temelju iznosa poreza koji se plaćaju u skladu s poreznim zakonima i propisima na ostvareni rezultat Grupe.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

m) **Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina**

Nakon početnog priznavanja dugotrajna materijalna imovina iskazuje se u revaloriziranom iznosu koji čini njegova fer vrijednost na datum revalorizacije umanjena za kasnije akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja. Gubitak od umanjenja umanjuje revalorizacijsku rezervu do iznosa koji ne prelazi iznos revalorizacijske rezerve tog sredstva. Revalorizaciju treba provoditi dovoljno redovito tako da se knjigovodstveni iznos značajno ne razlikuje od onog do kojeg bi se došlo utvrđivanjem fer vrijednosti na datum bilance. Kad se knjigovodstveni iznos sredstva poveća kao rezultat revalorizacije, to povećanje pripisuje se kapitalu pod nazivom revalorizacijska rezerva, a kada se knjigovodstveni iznos smanji zbog revalorizacije, smanjenje se priznaje kao rashod. Revalorizacijsko povećanje treba priznati kao prihod do iznosa do kojeg ono poništava revalorizacijsko smanjenje istog sredstva, koje je prethodno bilo priznato kao rashod. Revalorizacijsko smanjenje treba teretiti revalorizacijsku rezervu do iznosa do kojeg ovo smanjenje ne premašuje iznos koji postoji kao revalorizacijska rezerva za isto sredstvo.

Naknadni izdaci uključuju se u knjigovodstvenu vrijednost imovine ili se, po potrebi, priznaju kao zasebna imovina samo ako će Društvo imati buduće ekonomske koristi od spomenute imovine te ako se trošak imovine može pouzdano mjeriti. Svi ostali troškovi investicijskog i tekućeg održavanja terete izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti u financijskom razdoblju u kojem su nastali. Trošak zamjene većih dijelova stavki nekretnina, postrojenja i opreme se kapitalizira, a knjigovodstvena vrijednost zamijenjenih dijelova se otpisuje. Amortizacija se obračunava tako da se nabavna ili procijenjena vrijednost imovine, osim zemljišta i zgrada u izgradnji, otpisuje tijekom procijenjenog korisnog vijeka trajanje imovine primjenom pravocrtne metode, kako je prikazano:

	2017.	2016.
Nematerijalna imovina	2-4 godine	2-4 godine
Građevinski objekti	10-40 godina	10-40 godina
Postrojenja i oprema	2-13 godina	2-13 godina

Biološka imovina se vrednuje kod početnog priznavanja i na svaki datum bilance po fer vrijednosti umanjenoj za procijenjene troškove prodaje, izuzev u slučaju kada se fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi. Poljoprivredni proizvodi ubrani žetvom vrednovani su po fer vrijednosti umanjenoj za procijenjene troškove prodaje u trenutku žetve. Za biološku imovinu koja se vrednuje po trošku, amortizacija se evidentira kao trošak razdoblja, a obračunava se koristeći funkcionalnu metodu u razdoblju od 20 godina.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

n) Dugotrajna imovina namijenjena prodaji

Dugotrajna imovina i grupa za otuđenje klasificirani kao namijenjeni prodaji vrednuju se po nižoj od knjigovodstvene i fer vrijednost imovine umanjena za troškove prodaje. Dugotrajna imovina i grupa za otuđenje mogu se klasificirati kao namijenjeni prodaji ako će njihova knjigovodstvena vrijednost biti nadoknađena kroz prodaju prije nego nastavkom uporabe. Da bi to bio slučaj, imovina i grupa za otuđenje moraju biti raspoloživi za trenutnu prodaju u postojećem stanju i prodaja mora biti vrlo vjerojatna.

Kriterij za priznavanje je da ista treba biti prodana unutar godine dana od dana kvalificiranja.

Događaji ili okolnosti mogu produžiti razdoblje za dovršenje prodaje preko jedne godine. Produženje razdoblja potrebnog da bi se završila prodaja ne isključuje imovinu (ili grupu za otuđenje) od klasificiranja kao one koja je namijenjena za prodaju ako je odgoda uzrokovana događajima ili okolnostima izvan kontrole subjekta i postoji dovoljno dokaza da će subjekt ostati u skladu s planom prodaje imovine (ili grupe za otuđenje).

o) Umanjenja

Na svaki kraj izvještajnog razdoblja, Grupa provjerava knjigovodstvene iznose svoje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine kako bi utvrdila da li postoje naznaka da je došlo do gubitaka zbog umanjenja vrijednosti. Ako takve naznake postoje, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogli odrediti eventualni gubici nastali zbog umanjenja. Ako nadoknadivi iznos nekog sredstva nije moguće procijeniti, Grupa procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja stvara novac kojoj to sredstvo pripada. Ako je moguće odrediti realnu i dosljednu osnovu za raspoređivanje, imovina grupe se također raspoređuje na pojedine jedinice koje stvaraju novac ili, ako to nije moguće, na najmanju skupinu jedinica koje stvaraju novac za koju je moguće odrediti realnu i konzistentnu osnovu raspoređivanja. Nematerijalna imovina neodređenog vijeka uporabe i nematerijalna imovina koja još nije raspoloživa za uporabu se testira na umanjenje jednom godišnje te svaki puta kad postoji naznaka o mogućem umanjenju imovine. Nadoknadivi iznos je veći iznos uspoređujući fer vrijednost umanjenu za troškove prodaje i vrijednost imovine u uporabi. Za potrebe procjene vrijednosti u uporabi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontiraju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo za koje procjene budućih novčanih tokova nisu bile usklađene.

Ako je nadoknadivi iznos nekog sredstva (ili jedinice koja stvara novac) procijenjen na iznos niži od knjigovodstvenog, knjigovodstveni iznos toga sredstva (jedinice koja stvara novac) umanjuje se do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim kod sredstva iskazanog u revaloriziranom iznosu, u kojem slučaju se gubitak od umanjenja iskazuje kao smanjenje vrijednosti proizašlo iz revalorizacije sredstva.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

o) Umanjenja (nastavak)

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva (jedinice koja generira novac) povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadivog iznosa toga sredstva na način da uvećana knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka od umanjenja na tom sredstvu (jedinici koja generira novac). Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje u revaloriziranom iznosu, u kom slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje uslijed revalorizacije.

p) Ulaganja u pridružena društva

Pridruženo društvo je subjekt u kojem Grupa ima značajan utjecaj, ali koje nije ni ovisno društvo, niti udjel u zajedničkom ulaganju, tj. pothvatu. Značajan utjecaj je moć sudjelovanja u donošenju odluka o financijskim i poslovnim politikama u društvu koje je predmetom ulaganja, ali ne i kontrola ili zajednička kontrola nad tim politikama.

U ovim konsolidiranim financijskim izvještajima, rezultati, imovina i obveze pridruženih društava su iskazani po metodi udjela. Prema metodi udjela, ulaganja u pridružena društva se u konsolidiranom izvještaju o financijskom položaju iskazuju po trošku usklađenom za sve promjene udjela Grupe u dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti pridruženog društva. Ako je udio Grupe u gubitku pridruženog društva veći od njenog udjela u pridruženom društvu, koji obuhvaća i sve dugoročne udjele koji su suštinski dio neto ulaganja Grupe u pridruženo društvo, ona prestaje priznavati svoj udio u budućim gubicima. Dodatni gubici se priznaju samo u visini pravnih ili izvedenih obveza Grupe ili plaćanja koje je Grupa izvršila u ime pridruženog društva.

Svaki višak troška stjecanja iznad udjela Grupe u fer vrijednosti utvrdive imovine, utvrdivih nastalih i nepredvidivih obveza pridruženog društva koji su priznati na dan stjecanja, priznaje se kao goodwill, koji se uključuje u knjigovodstveni iznos ulaganja. Svaki višak udjela Grupe u neto fer vrijednosti utvrdive imovine, utvrdivih nastalih obveza i nepredviđenih obveza iznad troška stjecanja se nakon ponovne procjene priznaje odmah u dobit i gubitak.

Potreba za priznavanjem i iznos gubitaka uslijed umanjenja udjela Grupe u pridruženom društvu se utvrđuju u skladu s kriterijima iz MRS-a 39. Cijela knjigovodstvena vrijednost udjela, uključujući goodwill, se podvrgava provjeri umanjenja vrijednosti sukladno MRS-u 36 „Umanjenje imovine“ kao jedno sredstvo usporedbom njegovog nadoknadivog iznosa, a to je viši iznos od uporabne vrijednosti i fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje, s njegovom knjigovodstvenom vrijednosti. Svaki priznati gubitak uslijed umanjenja ulazi u knjigovodstvenu vrijednost udjela. Poništenje gubitka uslijed umanjenja vrijednosti se priznaje u skladu s MRS-om 36 do iznosa za koji se nadoknadivi iznos udjela kasnije povećao.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

p) Ulaganja u pridružena društva (nastavak)

Dobici i gubici iz transakcija između društva koje je član grupe i pridruženog društva unutar Grupe se u konsolidiranim financijskim izvještajima Grupe priznaju samo do iznosa udjela u tom pridruženom društvu koji se ne odnose na Grupu.

r) Zalihe

Zalihe se iskazuju po trošku ili neto ostvarivoj vrijednosti, ovisno o tome što je niže. Trošak se utvrđuje primjenom metode prosječnog ponderiranog troška. Neto ostvariva vrijednost predstavlja procijenjenu prodajnu cijenu umanjenu za sve procijenjene troškove dovršenja i troškove marketinga, prodaje i distribucije.

Zalihe sitnog inventara se vode po nabavnoj cijeni. Sitan inventar se otpisuje 100% prilikom stavljanja u uporabu.

Zalihe trgovačke robe iskazuju se po troškovima nabave sve dok su troškovi nabave niži ili jednaki neto prodajnoj vrijednosti. Troškove nabave čini neto fakturna vrijednost robe uvećana za zavisne troškove.

s) Potraživanja po osnovi prodaje (potraživanja od kupaca)

Potraživanja od kupaca iskazuju se po amortiziranom trošku umanjenom za ispravak vrijednosti po osnovi procijenjenih iznosa za koje se očekuje da neće biti naplaćeni.

t) Trezorske dionice

Vlastite dionice u posjedu Grupe na kraju izvještajnog razdoblja označene su kao trezorske dionice i iskazuju se po trošku stjecanja. Navedene dionice tretiraju se kao umanjenje glavnice Grupe. Dobit i gubitak od prodaje vlastitih dionica iskazuje se kao kapitalna dobit / (gubitak).

u) Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti sastoje se od stanja na računima kod banaka i novca u blagajni te ulaganja i depozita s dospjećem do tri mjeseca.

v) Obveze prema dobavljačima

Obveze prema dobavljačima iskazuju se po amortiziranom trošku.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

w) Ulaganja

Ulaganja se priznaju i prestaju priznavati na datum trgovanja, a to je datum na koji je ulaganje kupuje ili prodaje temeljem ugovora čiji uvjeti nalažu isporuku ulaganja u roku utvrđenom na predmetnom tržištu i početno se mjere po fer vrijednosti uvećanoj za troškove transakcije, osim one financijske imovine koja je svrstana u kategoriju kod koje se promjene fer vrijednosti iskazuju u računu dobiti i gubitka, koja se početno mjeri po fer vrijednosti.

Financijska imovina je razvrstana u sljedeće kategorije: financijska imovina "po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka", "ulaganja koja se drže do dospijeca", "financijska imovina raspoloživa za prodaju" te "dani zajmovi i potraživanja". Klasifikacija ovisi o vrsti i namjeni financijskog sredstva i određuje se kod prvog priznavanja.

Grupa je svoje dionice i ulaganja u fondove klasificiralo kao raspoložive za prodaju jer namjera Grupe nije da ostvari dobit iz trgovanja sa vrijednosnim papirima. Dobici i gubici koji proizlaze iz promjena fer vrijednosti se priznaju izravno u glavnici u sklopu revalorizacijske pričuve za ulaganja, izuzev gubitaka zbog umanjenja vrijednosti, kamata koje se izračunavaju metodom efektivne kamate i tečajnih razlika po monetarnoj imovini, koji se svi priznaju izravno u računu dobiti i gubitka. Kod prodaje ili utvrđenog umanjenja vrijednosti ulaganja, kumulativna dobit ili kumulativni gubitak prethodno priznat u sklopu revalorizacijske pričuve za ulaganja se uključuje u račun dobiti i gubitka razdoblja.

Dividende na glavnicike instrumente svrstane u portfelj imovine raspoložive za prodaju se priznaju u računu dobiti i gubitka kad je utvrđeno pravo grupe na primitak dividende.

Fer vrijednost monetarne imovine raspoložive za prodaju koja je denominirana u stranoj valuti se određuje u valuti u kojoj je imovina denominirana i zatim preračunava po spot tečaju na kraju izvještajnog razdoblja. Promjena fer vrijednosti koja je povezana s tečajnim razlikama koje su posljedica promjene amortiziranog troška sredstva se priznaje u računu dobiti i gubitka, a druge promjene se priznaju u glavnici.

Potraživanja po danim zajmovima i druga potraživanja s fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotiraju na aktivnom tržištu su svrstana u dane zajmove i potraživanja. Zajmovi i potraživanja se mjere po amortiziranom trošku koristeći metodu efektivne kamate, umanjenom za eventualne gubitke zbog umanjenja. Prihodi od kamata se priznaju primjenom efektivne kamatne stope, izuzev kod kratkoročnih potraživanja, kod kojih priznavanje kamata ne bi bilo materijalno značajno.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

x) Umanjenja vrijednosti financijske imovine

Na svaki kraj izvještajnog razdoblja pregledava se financijska imovina, kako bi se ustanovilo postojanje objektivnih razloga za umanjene vrijednosti. Ukoliko postoje takve indicije, procjenjuje se nadoknadivi iznos te imovine.

Dani zajmovi iskazani su na neto principu, umanjeni za vrijednosna usklađenja formirana zbog nenaplativosti.

Vrijednosna usklađenja se formiraju zbog umanjene vrijednosti zajmova temeljem redovnih pregleda stanja, kako bi se smanjila knjigovodstvena vrijednost danih zajmova do nadoknadivog iznosa. Očekivani novčani primici i izdaci za portfelj sličnih kredita procjenjuju se temeljem postojećeg iskustva uzimajući u obzir kreditni rejting komitenata kojima su odobreni zajmovi i kašnjenja u naplati redovnih ili zatezних kamata. Vrijednosna usklađenja priznaju se u računu dobiti i gubitka.

Ukoliko je zajam nenaplativ, a sve pravne procedure su dovršene, te je poznat konačni iznos gubitka, zajam se direktno otpisuje. Ako se u sljedećem razdoblju iznos gubitka od umanjene vrijednosti smanji, a umanjene se direktno može povezati s događajem koji se dogodio nakon otpisa, iznos smanjenja umanjene vrijednosti se tada prihoduje u računu dobiti i gubitka.

y) Rezerviranja

Rezerviranje se priznaje onda i samo onda ako Grupa ima sadašnju obvezu (zakonsku ili izvedenu) kao rezultat prošlog događaja i ako je vjerojatno da će podmirenje obveze zahtijevati odljev resursa s ekonomskim koristima i ako se pouzdanom procjenom može utvrditi iznos obveze.

Rezerviranja se preispituju na svaki kraj izvještajnog razdoblja i usklađuju prema najnovijim najboljim procjenama. Gdje je učinak vremenske vrijednosti novca značajan, iznos rezerviranja jest sadašnja vrijednost troškova za koje se očekuje da će biti potrebni radi podmirenja obveze. U slučaju diskontiranja, povećanje u rezerviranjima koje odražava protek vremena priznaje se kao trošak kamata.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

z) Ključne računovodstvene prosudbe i ključni izvori neizvjesnosti procjena

Kod primjene računovodstvenih politika Društva Uprava treba davati prosudbe, procjene i izvoditi pretpostavke o knjigovodstvenim iznosima imovine i obveza koje nisu vidljive iz drugih izvora. Procjene i s njima povezane pretpostavke se temelje na iskustvu u proteklim razdobljima i drugim relevantnim čimbenicima. Stvarni rezultati se mogu razlikovati od procjena.

Procjene i pretpostavke na temelju kojih su procjene izvedene se kontinuirano preispituju. Izmjene računovodstvenih procjena se priznaju u razdoblju revidiranja procjene ako izmjena utječe samo na to razdoblje ili u razdoblju revidiranja procjene i u budućim razdobljima ako izmjena utječe i na tekuće i na buduća razdoblja.

Procjene su korištene, ali ne i ograničene na razdoblja amortizacije i ostatke vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine, ispravke vrijednosti zaliha i umanjenja vrijednosti potraživanja, priznavanje odgođene porezne imovine i rezerviranja za sudske sporove.

i. Vijek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine

Grupa procjenjuje vijek trajanja imovine na kraju svakog godišnjeg izvještajnog perioda. Tijekom godine nije bilo promjene u vijeku trajanja imovine.

ii. Ispravak vrijednosti zaliha

Grupa na svaki izvještajni datum preispituje knjigovodstvenu vrijednost svojih zaliha i po potrebi provodi usklađenje vrijednosti. Društvo provodi usklađenje vrijednosti za zalihe sirovina za koje je utvrdilo da su zastarjele.

iii. Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca

Grupa procjenjuje knjigovodstvene vrijednosti potraživanja od kupaca na svaki izvještajni datum te provodi potrebna vrijednosna usklađenja. Usklađenje vrijednosti za potraživanja od kupaca se knjiži na temelju iskustva s nenaplaćenim potraživanjima u proteklim razdobljima te analizi tekućeg financijskog položaja kupca.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

aa) Ključne računovodstvene prosudbe i ključni izvori neizvjesnosti procjena (nastavak)

iv. Porez na dobit

Porezni izračuni se izvode na temelju tumačenja sadašnjih poreznih zakona i propisa. Takvi izračuni koji podržavaju povrat poreza moraju biti pregledani i odobreni od strane lokalnih poreznih vlasti.

Odgođena porezna imovina priznaje se do iznosa za koji je vjerojatno da će se povezana porezna korist moći realizirati. U određivanju iznosa odgođenog poreza koji se može priznati, potrebne su značajne procjene, koje se temelje na vjerojatnom izračunu vremena i razini buduće oporezive dobiti zajedno s budućom planiranom strategijom poreza.

v. Posljedice određenih sudskih sporova

Grupa je stranka u parnicama i postupcima nastalim u uobičajenom tijeku poslovanja. Uprava koristi procjene vjerojatnog ishoda pravnih postupaka te na dosljednoj osnovi priznaje rezerviranja za obveze Grupe koje proizlaze iz tih postupaka.

bb) Segmentalna analiza

Grupa je u bilješki 4 prikazala segmentalnu analizu svojih prihoda između prodaje u zemlji i inozemstvu. Zbog povezanosti prodaje, ne postoji segmentalna analiza troškova, imovine i obveza.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2.1. USVAJANJE NOVIH I REVIDIRANIH MEĐUNARODNIH STANDARDARDA FINACIJSKOG IZVJEŠTAVANJA (MSFI)

2.1. Prva primjena novih izmjena postojećih standarda koje su na snazi za tekuće izvještajno razdoblje

U tekućem izvještajnom razdoblju na snazi su sljedeće izmjene postojećih standarda i nova tumačenja koje je objavio Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde („OMRS“) i usvojila ih je Europska unija:

- **Izmjene MSFI-ja 10 „Konsolidirani financijski izvještaji“, MSFI-ja 12 „Objavlivanje udjela u drugim subjektima“ i MRS-a 28 „Udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim pothvatima“** - „Investicijski subjekti: primjena izuzeća od konsolidacije“, usvojene u Europskoj uniji 22. rujna 2016. (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2016.),
- **Izmjene MSFI-ja 11 „Zajednički poslovi“** - „Računovodstvo stjecanja udjela u zajedničkom upravljanju“, usvojeni u Europskoj uniji 24. studenoga 2015. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2016.),
- **Izmjene MRS-a 1 „Prezentiranje financijskih izvještaja“** - „Inicijativa u vezi objavljivanja“, usvojene u Europskoj uniji 18. prosinca 2015. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2016.),
- **Izmjene MRS-a 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ i MRS-a 38 „Nematerijalna imovina“** - „Pojašnjenje prihvatljivih metoda amortizacije dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine“, usvojene u Europskoj uniji 2. prosinca 2015. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2016.),
- **Izmjene MRS-a 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ i MRS-a 41 „Poljoprivreda“** - „Plodonosne biljke“ usvojene u Europskoj uniji 23. studenoga 2015. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2016.),
- **Izmjene MRS-a 19 „Primanja zaposlenih“** - „Planovi definiranih naknada: doprinosi koje uplaćuju zaposleni“, usvojene u Europskoj uniji 17. prosinca 2014. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. veljače 2015.),
- **Izmjene MRS-a 27 „Odvojeni financijski izvještaji“** - „Metoda udjela u odvojenim financijskim izvještajima“, usvojene u Europskoj uniji 18. prosinca 2015. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2016.),
- **Izmjene raznih standarda pod nazivom „Dorada MSFI-jeva iz ciklusa 2010.-2012.“** proizašle iz projekta godišnje dorade MSFI-jeva (MSFI 2, MSFI 3, MSFI 8, MSFI 13, MRS 16, MRS 24 i MRS 38), prvenstveno radi otklanjanja nepodudarnosti i pojašnjenja teksta, usvojene u Europskoj uniji 17. prosinca 2014. godine (primjenjive na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. veljače 2015.),
- **Izmjene raznih standarda pod nazivom „Dorada MSFI-jeva iz ciklusa 2012.-2014.“** proizašle iz projekta godišnje dorade MSFI-jeva (MSFI 5, MSFI 7, MRS 19 i MRS 34), prvenstveno radi otklanjanja nepodudarnosti i pojašnjenja teksta, usvojene u Europskoj uniji 15. prosinca 2015. godine (primjenjive na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2016.),

Usvajanje navedenih izmjena i dopuna postojećih standarda i tumačenja nije dovelo do materijalnih promjena financijskih izvještaja Grupe.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2.1. USVAJANJE NOVIH I IZMJENJENIH MEĐUNARODNIH STANDARDA FINACIJSKOG IZVJEŠTAVANJA („MSFI“) I TUMAČENJA (NASTAVAK)

2.1.2. Izmjene i dopune postojećih standarda koje je objavio OMRS i usvojeni su u Europskoj uniji, ali još nisu na snazi

Na datum odobrenja financijskih izvještaja bili su objavljeni, ali ne i na snazi sljedeći novi standardi te izmjene postojećih standarda, koje je objavio OMRS i usvojila ih je Europska unija:

- **MSFI 9 „Financijski instrumenti“**, usvojen u Europskoj uniji 22. prosinca 2016. (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018.),
- **MSFI 15 „Prihodi od ugovora s kupcima“** te izmjene MSFI-ja 15 „Datum stupanja MSFI-ja 15 na snagu“, usvojeni u Europskoj uniji 22. rujna 2016. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018.).

Novi standardi te izmjene i dopune postojećih standarda koje je objavio OMRS i koji još nisu usvojeni u Europskoj uniji

MSFI-jevi trenutno usvojeni u Europskoj uniji ne razlikuju se značajno od propisa koje je donio Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde (OMRS), izuzev sljedećih standarda, izmjena postojećih standarda i tumačenja, o čijem usvajanju Europska unija do 10. travnja 2018. godine još nije donijela odluku (datumi stupanja na snagu navedeni u nastavku odnose se na MSFI-jeve u cjelini):

- **MSFI 14 „Regulativom propisane razgraničene stavke“** (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2016.) - Europska komisija odlučila je postupak preuzimanja ovog prijelaznog standarda odgoditi do objave njegove konačne verzije,
- **MSFI 16 „Najmovi“** (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019.),
- **Izmjene MSFI-ja 2 „Plaćanja temeljena na dionicama“** - „Klasifikacija i mjerenje platnih transakcija temeljenih na dionicama“ (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018.),
- **Izmjene MSFI-ja 4 „Ugovori o osiguranju“** - „Primjena MSFI-ja 9 ‘Financijski instrumenti’ u sprezi s MSFI-jem 4 ‘Ugovori i osiguranju’“ (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. ili ona u kojima se MSFI 9 „Financijski instrumenti“ prvi puta primjenjuje),
- **Izmjene MSFI-ja 10 „Konsolidirani financijski izvještaji“ i MRS-a 28 „Udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim pothvatima“** - „Prodaja odnosno ulog imovine između ulagatelja i njegovog pridruženog subjekta ili zajedničkog pothvata“ te daljnje izmjene (prvobitno određeni datum stupanja na snagu odgođen je do dovršetka projekta istraživanja na temu primjene metode udjela),
- **Izmjene MSFI-ja 15 „Prihodi od ugovora s kupcima“** - pojašnjenje MSFI-ja 15 „Prihodi od ugovora s kupcima“ (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018.),
- **Izmjene MRS-a 7 „Izvjешće o tijeku novca“** - „Inicijativa u vezi s objavljivanjem“ (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2017.),

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2.1. USVAJANJE NOVIH I IZMJENJENIH MEĐUNARODNIH STANDARDA FINACIJSKOG IZVJEŠTAVANJA („MSFI“) I TUMAČENJA (NASTAVAK)

2.1.3. Novi standardi te izmjene i dopune postojećih standarda koje je objavio OMRS i koji još nisu usvojeni u Europskoj uniji (nastavak)

- **Izmjene MRS-a 12 „Porezi na dobit“** - „Priznavanje odgođene porezne imovine po osnovi nerealiziranih gubitaka“ (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2017.),
- **Izmjene MRS-a 40 „Ulaganja u nekretnine“** - „Prijenos ulaganja u nekretnine“ (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018.),
- **Izmjene raznih standarda pod nazivom „Dorada MSFI-jeva iz ciklusa 2014.-2016.“** proizašle iz projekta godišnje dorade MSFI-jeva (MSFI 1, MSFI 12 i MRS 28), prvenstveno radi otklanjanja nepodudarnosti i pojašnjenja teksta (izmjene MSFI-ja 12 primjenjuju se na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2017. godine, a izmjene MSFI-ja 1 i MRS-a 28 na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018.),
- **Tumačenje IFRIC-a br. 22 „Transakcije i predujmovi u stranim valutama“** (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018.)

Novi i izmijenjeni Međunarodni standardi financijskog izvještavanja koje je objavio Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde (OMRS) koji su usvojeni u Europskoj uniji i na snazi su nakon ovog izvještajnog razdoblja

- **MSFI 9 „Financijski instrumenti“** objavljen je u srpnju 2014. godine, na snazi je za izvještajne godine koje započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine, uz dopuštenu raniju primjenu, i zamjenjuje MRS 39 „Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje“ te sadrži zahtjeve koji se odnose na priznavanje i mjerenje, umanjene vrijednosti, prestanak priznavanja te računovodstvo zaštite općenito.
- **Klasifikacija i mjerenje** - MSFI 9 uvodi novi pristup klasifikaciji financijske imovine, zasnovan na obilježjima tijekom novca te poslovnom modelu u sklopu kojeg se vodi određena financijska imovina. Novim modelom uvodi se i jedinstveni model umanjene vrijednosti, koji vrijedi za sve financijske instrumente.
- **Umanjenje vrijednosti** - MSFI 9 uvodi novi model umanjene vrijednosti zasnovan na očekivanim gubicima, koji nalaže pravodobnije evidentiranje očekivanih kreditnih gubitaka.
- **Računovodstvo zaštite** - MSFI 9 donosi znatno izmijenjen model računovodstva zaštite, prema kojem treba objaviti više informacija o aktivnostima upravljanja rizicima.

Grupa predviđa da usvajanje navedenih standarda te izmjene postojećih standarda neće imati materijalan utjecaj na financijske izvještaje Grupe u razdoblju njihove prve primjene.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

3. PRIHODI OD PRODAJE PROIZVODA

	2017.	2016.
Prihodi od prodaje proizvoda, robe i usluga u zemlji	582.557	596.392
Prihodi od prodaje proizvoda, robe i usluga u inozemstvu	520.778	521.140
	1.103.335	1.117.532

Izvještajni segmenti sastavni su dio internih financijskih izvještaja. Interne financijske izvještaje redovito pregledava Uprava Grupe koja je i glavni donositelj poslovnih odluka te koja na osnovu njih ocjenjuje uspješnost poslovanja i donosi poslovne odluke.

Grupa prati svoje poslovanje kroz sljedeće poslovne segmente:

- Deterdženti
- Konditorski proizvodi
- Alkoholna i bezalkoholna pića
- Ostalo

Analiza prihoda po vrsti djelatnosti

Slijedi analiza poslovnih prihoda poslovanja Grupe po izvještajnim segmentima koji su prikazani u skladu s MSFI 8 te usklada rezultata poslovanja po segmentima sa dobiti ili gubitkom od oporezivanja prikazanim u konsolidiranom izvještaju o dobiti i gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Prikazani prihodi odnose se na prihode od prodaje i ostale prihode ostvarene prodajom vanjskim kupcima.

Prodaja među izvještajnim segmentima eliminira se prilikom konsolidacije.

	Prihodi od prodaje		Ostali prihodi		Dobit / (gubitak) iz poslovanja	
	2017.	2016.	2017.	2016.	2017.	2016.
Deterdženti	681.842	724.639	4.757	5.341	24.363	25.715
Konditorski proizvodi	303.237	278.943	1.545	4.391	13.630	(1)
Alkoholna i bezalkoholna pića	118.256	113.950	9.248	3.274	10.115	10.396
Ostalo	-	-	-	-	2.013	738
Ukupno	1.103.335	1.117.532	15.550	13.006	50.121	36.848

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

4. OSTALI PRIHODI

	2017.	2016.
Prihod od otpisa obveza	7.398	36
Prihod od interne realizacije	3.134	2.897
Prihod od prodaje materijala, rezervnih dijelova, ambalaže	1.789	337
Prihod od naplate šteta	1.138	5.267
Državne potpore	437	505
Prihod od viškova	297	938
Prihod od prodaje materijalne imovine	270	171
Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	72	90
Prihod od ukidanja rezervacija	80	267
Ostali razni prihodi	935	2.498
	15.550	13.006

5. TROŠKOVI SIROVINA I MATERIJALA

	2017.	2016.
Utrošene sirovine	365.251	379.229
Utrošena ambalaža	82.274	80.133
Utrošena energija i para	32.236	33.416
Utrošeni mirisi	30.640	34.564
Utrošena PET ambalaža	18.081	19.362
Utrošeni materijal za tekuće i investicijsko održavanje	5.705	4.470
Utrošeni rezervni dijelovi	4.622	5.438
Otpis sitnog inventara	2.611	2.696
Utrošeni ostali materijal	5.108	5.319
	546.528	564.627

6. TROŠKOVI OSOBLJA

	2017.	2016.
Neto plaće	71.956	70.204
Porezi i doprinosi iz bruto plaća i naknada na plaće	23.270	24.139
Doprinosi na bruto plaće i naknade na plaće	15.912	15.918
	111.138	110.261

Na dan 31. prosinca 2017. godine Grupa je na bazi sati rada zapošljavala 1.349 zaposlenih (31. prosinca 2016. godine: 1.318 zaposlenih).

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

7. AMORTIZACIJA

	2017.	2016.
Amortizacija materijalne imovine (bilješka 12)	52.241	53.401
Amortizacija nematerijalne imovine (bilješka 13)	396	524
	52.637	53.925

8. OSTALI POSLOVNI RASHODI

	2017.	2016. (prepravljeno)
Troškovi marketinga i propagande	260.829	256.510
Troškovi skladištenja i distribucije	16.957	18.071
Ostali troškovi zaposlenika	15.728	16.826
Troškovi prijevoza i telekomunikacija	13.375	12.300
Trošak privremenog zapošljavanja	5.876	6.662
Reprezentacija	4.363	3.613
Troškovi održavanja	4.158	4.103
Naknade za autoceste i tehnički pregledi	3.959	3.754
Vrijednosno usklađenje i otpis potraživanja od kupaca	3.860	1.079
Troškovi najamnina	3.845	3.285
Naknada za ambalažu	3.692	3.355
Premije osiguranja	3.444	4.981
Voda	3.083	2.811
Porezi i doprinosi koji ne ovise o rezultatu	2.953	2.745
Neproizvodne usluge	2.838	3.965
Usluga izrade proizvoda i grafičke pripreme	2.689	1.870
Bankovne provizije	2.288	1.814
Troškovi čuvanja imovine	1.477	1.478
Ispravak vrijednosti zaliha	500	1.039
Trošak danih rabata kupcima te usklađenja s dobavljačima	362	1.399
Manjkovi	322	847
Nabavna vrijednost prodanih sirovina i materijala	311	184
Neotpisana vrijednost rashodovane i prodane materijalne imovine	35	-
Vrijednosno usklađenje i otpis plaćenih troškova budućih razdoblja	-	1.244
Ostali rashodi	3.189	3.500
	360.133	357.435

Vrijednost ostalih rashoda za 2016. godinu povećana je za 1.244 tisuće kuna uslijed prepravki prošlih razdoblja. Detaljan pregled prepravki opisan je u bilješki 30.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

9. NETO FINANCIJSKI RASHODI

	2017.	2016.
Pozitivne tečajne razlike	8.762	8.474
Prihodi od kamata	2.614	2.991
Prihodi od realizacije financijske imovine (udjeli)	37	2.258
Ostali financijski prihodi	198	114
Ukupno financijski prihodi	11.611	13.837
Troškovi kamata	(17.080)	(15.509)
Negativne tečajne razlike	(8.111)	(5.996)
Rashodi od realizacije financijske imovine (udjeli)	(29)	(2.365)
Ukupno financijski rashodi	(25.220)	(23.870)
Neto gubitak iz financijskih aktivnosti	(13.609)	(10.033)

10. POREZ NA DOBIT

Porez na dobit u zemlji obračunava se po stopi od 18% (2016.: 20%) koja se primjenjuje na procijenjenu oporezivu dobit tekuće godine.

	2017.	2016.
Tekući porez	5.282	5.272
Odgođeni porez	13	12
	5.295	5.284

Usklađenje računovodstvene dobiti i porezne osnovice prikazano je kako slijedi:

Tekući porezi

	2017.	2016.
Računovodstvena dobit prije oporezivanja	36.512	25.571
Porezno nepriznati rashodi	7.633	4.914
Prihodi koji se ne oporezuju	(200)	(284)
Oporeziva dobit tekuće godine	43.945	30.201
Porezni gubitak raspoloživ za prijenos u buduća razdoblja	(67.105)	(58.215)
Tekući trošak poreza na dobit	5.282	5.272

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

10. POREZ NA DOBIT (nastavak)

Porez na dobit iskazali su Saponia d.d., Osijek u iznosu 5.282 tisuća kuna (2016.: 5.259 tisuća kuna) i Dalmatien Betiligungs GmbH, Klagenfurt u iznosu od 13 tisuća kuna (2016.: 13 tisuća kuna). Maraska d.d., Zadar ostvarila je poreznu dobit u iznosu od 10.196 tisuća kuna (2016.: poreznu dobit u iznosu 10.349 tisuća kuna). Za taj iznos umanjeni su porezni gubici iz prethodnih godina, te je iskazan ukupan porezni gubitak za prijenos od 41.345 tisuća kuna. Kandid d.o.o., Osijek ostvario je poreznu dobit u iznosu od 4.198 tisuće kuna što je zajedno s poreznim gubicima prethodnih godina rezultiralo ukupnim poreznim gubitkom za prijenos od 25.760 tisuće kuna. Mercos d.o.o., Osijek iskazao je poreznu dobit od 157 tisuća kuna te ukupne porezne gubitke za prijenos od 129 tisuća kuna. Grupa nije priznala odgođenu poreznu imovinu zbog neizvjesnosti iskorištenja iste.

Ispravci računovodstvenih pogrešaka te ispravljeni financijski izvještaji za prethodnu godinu nisu imali utjecaja na izračun porezne osnovice razdoblja za koje je izmijenjeno financijsko izvješće.

Promjene odgođene porezne imovine

	2017.	2016.
Stanje 1. siječnja	493	378
U korist dobiti ili gubitka	(5)	27
U korist sveobuhvatne dobiti	97	88
Stanje 31. prosinca	585	493

Promjene odgođenih poreza

	2017.	2016.
Stanje 1. siječnja	391	396
Na teret sveobuhvatne dobiti	(74)	(5)
Stanje 31. prosinca	317	391

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

10. POREZ NA DOBIT (nastavak)

Porez na dobit knjižen izravno u glavnici

	2017.	2016.
Revalorizacijske pričuve ulaganja raspoloživa za prodaju	585	493
Odgođena porezna imovina	585	493
Revalorizacijske pričuve ulaganja raspoloživa za prodaju	(116)	(178)
Revalorizacijske pričuve po vrednovanju zemljišta za investicijske nekretnine	(37)	(38)
Odgođena porezna obveza	(317)	(391)
Neto odgođena porezna (obveza) / imovina	268	102

U skladu s poreznim propisima, porezna uprava može u svakom trenutku pregledati knjige i evidencije Grupe u razdoblju reguliranom lokalnim poreznim propisima, te može nametnuti dodatne porezne obveze i kazne. Uprava Grupe nije upoznata ni sa kakvim okolnostima koje bi mogle dovesti do potencijalnih značajnih obveza temeljem obavljenog nadzora.

10. ZARADA PO DIONICI

Osnovna i razrijeđena zarada po dionici izračunata je na temelju sljedećih podataka:

	2017.	2016. prepravljeno
Dobit za izračunavanje osnovne i razrijeđene zarade po dionici (dobit tekuće godine)	29.916	18.819
Ukupan broj redovnih dionica	658.564	658.564
Trezorske dionice	(3.140)	(3.140)
Broj dionica	655.424	655.424
Osnovna i razrijeđena zarada po dionici (u kunama i lipama)	45,64	28,71

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

11. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	Zemljišta	Zgrade	Biološka imovina	Postrojenja i oprema	Imovina u pripremi	Ukupno
Nabavna ili procijenjena vrijednost:						
Na dan 1. siječnja 2016. godine (prepravljeno)	64.249	479.257	53.517	528.792	11.722	1.137.537
Povećanja	-	1.776	2.235	4.570	22.485	31.066
Prijenos	-	8.498	-	8.670	(17.168)	-
Rashod, prodaja	-	-	-	(14.467)	(1.718)	(16.185)
Tečajne razlike	-	(55)	-	(6)	-	(61)
Na dan 31. prosinca 2016. godine (prepravljeno)	64.249	489.476	55.752	527.559	15.321	1.152.357
Povećanja	-	118	-	6.328	21.457	27.903
Prijenos	-	995	-	29.678	(30.673)	-
Rashod, prodaja	-	(43)	-	(4.579)	-	(4.622)
Tečajne razlike	-	78	-	8	-	86
Na dan 31. prosinca 2017. godine	64.249	490.624	55.752	558.994	6.105	1.175.724
Ispravak vrijednosti:						
Na dan 1. siječnja 2016. godine (prepravljeno)	-	309.622	4.066	358.510	1.718	673.916
Trošak amortizacije za godinu	-	10.330	1.606	43.183	(1.718)	53.401
Rashod, prodaja	-	-	-	(13.701)	-	(13.701)
Tečajne razlike	-	(6)	-	(6)	-	(12)
Na dan 31. prosinca 2016. godine (prepravljeno)	-	319.946	5.672	387.986	-	713.604
Trošak amortizacije za godinu	-	9.547	2.788	39.906	-	52.241
Rashod, prodaja	-	(43)	-	(4.494)	-	(4.537)
Tečajne razlike	-	9	-	8	-	17
Na dan 31. prosinca 2017. godine	-	329.459	8.460	423.406	-	761.325
Neto knjigovodstvena vrijednost:						
Na dan 31. prosinca 2017. godine	64.249	161.165	47.292	135.588	6.105	414.399
Na dan 31. prosinca 2016. godine	64.249	169.530	50.080	139.573	15.321	438.753

Kao osiguranje vraćanja kreditnih obveza Grupe založene su nekretnine u vrijednosti od 181.311 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 184.562 tisuća kuna).

Grupa posjeduje imovinu uzetu na financijski najam čija je sadašnja vrijednost na 31. prosinca 2017. iznosila 22.783 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 19.325 tisuća kuna).

Državne potpore primljene za biološku imovinu na dan 31. prosinca 2017. godine iznose 479 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 570 tisuća kuna).

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

12. NEMATERIJALNA IMOVINA

	Software	Imovina u pripremi	Ukupno
Nabavna vrijednost			
Na dan 1. siječnja 2016. godine	5.207	866	6.073
Povećanja	126	-	126
Na dan 31. prosinca 2016. godine	5.333	866	6.199
Povećanja	323	-	323
Rashod	(644)	-	(644)
Na dan 31. prosinca 2017. godine	5.012	866	5.878
Ispravak vrijednosti			
Na dan 1. siječnja 2016. godine	4.240	866	5.106
Trošak amortizacije za godinu	524	-	524
Na dan 31. prosinca 2016. godine	4.764	866	5.630
Trošak amortizacije za godinu	396	-	396
Rashod	(644)	-	(644)
Na dan 31. prosinca 2017. godine	4.516	866	5.382
Neto knjigovodstvena vrijednost			
Na dan 31. prosinca 2017. godine	496	-	496
Na dan 31. prosinca 2016. godine	569	-	569

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

13. DUGOTRAJNA IMOVINA NAMIJENJENA PRODAJI

	31.12.2017.	31.12.2016.
Stanovi	2.591	2.591
Stambena zgrada	1.508	1.555
Ostale nekretnine	4.793	4.793
	8.892	8.939

Grupa je poduzela investiciju izgradnje stambene zgradu u Osijeku. Grupa ima namjeru prodati ove nekretnine zbog čega ih je klasificirala kao nekretnine namijenjene prodaji.

Prilikom reklasifikacije nekretnina nije iskazan gubitak zbog smanjene vrijednosti jer uprava Grupe smatra, na temelju procjene najnovijih cijena sličnih nekretnina na sličnim lokacijama, da je fer vrijednost nekretnina umanjena za troškove prodaje viša od njihove knjigovodstvene vrijednosti.

14. ULAGANJA U PRIDRUŽENA DRUŠTVA

Grupa je 19. studenog 2015. godine povećala ulaganje u društvo Brodomerkur d.o.o. Široki Brijeg u iznosu od 36.249 tisuća HRK (4.763 tisuća EUR), čime je steklo poslovni udjel od 21,90% i steklo uvjete da se ovo ulaganje kvalificira kao ulaganje u pridruženo društvo. Grupa je spomenuti udjel stekla kupovinom od društva Brodomerkur d.d., Split.

	2017.	2016.
Vrijednost ulaganja na dan stjecanja	63.644	63.644
Ukupna dobit pridruženog društva	9.190	3.371
Udjel Grupe u pridruženom društvu	21,90%	21,90%
Udjel Grupe u dobiti pridruženog društva	2.013	738
Vrijednost ulaganja na 31. prosinca	68.127	66.115

Dana 12. siječnja 2018. godine Grupa je prodala u cijelosti svoj udio u pridruženom društvu Brodomerkur d.o.o., Široki Brijeg društvu Mepas d.o.o., Široki Brijeg. Kupoprodajna cijena prodanog udjela na dan prodaje je iznosila 8.529 tisuća eura. Vrijednost ulaganja u Brodomerkur d.o.o., Široki Brijeg iznosi 63.644 tisuća kuna odnosno 8.529 tisuća eura. Za isti iznos utvrđena je kupoprodajna cijena u predmetnom ugovoru. Nema efekta odnosno ostvarenog gubitka ili dobitka iz navedene transakcije. Eventualne razlike mogu nastati s osnova tečajne razlike u trenutku realizacije udjela odnosno isplatom kupoprodajne cijene u cjelosti.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

15. ULAGANJA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU

	31.12.2017.	31.12.2016.
Dionice koje kotiraju na Zagrebačkoj burzi	1.130	1.164
Dionice koje kotiraju na Sarajevskoj burzi	274	689
Investicijski fondovi registrirani u Bosni i Hercegovini	901	1.092
Dionice koje se vode po trošku	<u>122</u>	<u>122</u>
	<u>2.427</u>	<u>3.067</u>

16.1. Dionice koje kotiraju na Zagrebačkoj burzi

Dionica	Trošak	Nerealizirani (gubitak) / dobit	Fer vrijednost
Zvečevo prehrambena industrija d.d., Požega	156	(142)	14
PBZ d.d., Zagreb	<u>147</u>	<u>969</u>	<u>1.116</u>
	<u>303</u>	<u>827</u>	<u>1.130</u>

Grupa dionice koje kotiraju na Zagrebačkoj burzi vrednuje sukladno tržišnoj cijeni utvrđenoj od strane Središnje depozitarne agencije koja predstavlja prosječnu cijenu trgovanja na dan vrednovanja.

16.2. Dionice koje kotiraju na Sarajevskoj burzi

Dionica	Trošak	Nerealizirani (gubitak) / dobit	Fer vrijednost
RMU Kamengrad d.d., Sanski most (RMUKR)	726	(718)	8
Energoinvest – T A T d.d., Sarajevo (ETATRK1)	290	(215)	75
JP Elektroprivreda BIH d.d., Sarajevo (JPESR)	582	(438)	144
Hidrogradnja d.d., Sarajevo (HDGSR)	86	(85)	1
Energopetrol d.d., Sarajevo (ENPSR)	<u>82</u>	<u>(36)</u>	<u>46</u>
	<u>1.766</u>	<u>(1.492)</u>	<u>274</u>

Grupa poslove trgovanja sa dionicama na Sarajevskoj burzi obavlja preko Addiko bank d.d., Sarajevo. Fer vrijednost dionica na Sarajevskoj burzi utvrđena je na osnovu prosječne cijene trgovanja na datum vrednovanja.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

16. ULAGANJA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU (NASTAVAK)

16.3. Investicijski fondovi registrirani u Bosni i Hercegovini

Fondovi	Trošak	Nerealizirani (gubitak) / dobit	Fer vrijednost
IF Crobih fond d.d., Mostar (CRBFRK1)	2.462	(1.667)	795
IF MI-GROUP d.d., Sarajevo (MIGFRK2)	679	(640)	39
IF Fortuna fond d.d., Bihać (FRTRK1)	596	(529)	67
	3.737	(2.836)	901

Grupa poslove trgovanja sa udjelima u investicijskim fondovima registriranim u Bosni i Hercegovini obavlja preko Addiko bank d.d., Sarajevo. Fer vrijednost udjela u investicijskim fondovima utvrđena je na osnovu vrijednosti neto imovine Fonda na dan vrednovanja.

16.4. Dionice koje se vode po trošku

Dionice	Trošak	Umanjenje vrijednosti	Fer vrijednost
Slobodna Zona d.o.o., Osijek	100	-	100
Eko Ozra d.o.o., Zagreb	22	-	22
	122	-	122

Grupa dionice koje ne kotiraju na burzi vrednuje po trošku sa obzirom da nije u mogućnosti utvrditi njihovu fer vrijednost.

16.5. Revalorizacijske rezerve

	31.12.2017.	31.12.2016.
Dionice koje kotiraju na Zagrebačkoj burzi	(735)	(705)
Dionice koje kotiraju na Sarajevskoj burzi	1.226	890
Investicijski fondovi registrirani u Bosni i Hercegovini	1.322	1.252
	1.813	1.437

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

16. ULAGANJA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU (NASTAVAK)

16.5. Revalorizacijske rezerve (nastavak)

Dionice	Dionice koje kotiraju na Zagrebačkoj burzi	Dionice koje kotiraju na Sarajevskoj burzi	Investicijski fondovi u BiH	Ukupno
Stanje na dan 31. prosinca 2015.	(516)	2.077	1.192	2.753
Vrednovanje	(257)	(19)	(719)	(995)
Porezi	32	1	140	173
<i>Povećanje/(smanjenje) rezervi</i>	<i>(189)</i>	<i>(1.187)</i>	<i>60</i>	<i>(1.316)</i>
Stanje na dan 31. prosinca 2016.	(705)	890	1.252	1.437
Vrednovanje	(35)	(415)	(120)	(570)
Porezi	65	74	20	159
<i>Povećanje/(smanjenje) rezervi</i>	<i>(30)</i>	<i>336</i>	<i>70</i>	<i>376</i>
Stanje na dan 31. prosinca 2017.	(735)	1.226	1.322	1.813

17. ZALIHE

	31.12.2017.	31.12.2016.
Zalihe sirovina i materijala i rezervnih dijelova	58.440	60.669
Gotovi proizvodi	63.807	58.943
Nedovršena proizvodnja	6.134	5.439
Roba	1.635	1.468
Predujmovi za zalihe	630	30
	130.646	126.549

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

18. DANI ZAJMOVI

	31.12.2017.	31.12.2016. prepravljeno
Grafotehna d.o.o. Zagreb	11.850	11.850
Tehno d.o.o., Zadar	11.850	11.850
Mepas d.o.o., Zadar	30	30
Ostali	38	47
Brodomekur d.d., Split	31.215	21.115
Brodomekur d.d., Split	24.563	-
Vizija gradnja d.o.o, Rijeka	1.429	1.829
	80.975	46.721
Manje: iznosi koji dospijevaju na naplatu u roku od 12 mjeseci (iskazani u okviru kratkoročnih zajmova)	(56.344)	(46.644)
Iznosi koji dospijevaju na naplatu nakon 12 mjeseci (dugoročni zajmovi)	24.631	77

Grupa je s navedenim partnerima zaključila Ugovor o pozajmici s rokom dospjeća od 1 godine, uz kamatnu stopu od 4%, s povezanim društvima uz kamatnu stopu od 4,97% do 31.prosinca 2017. Za 2018. godinu ugovori su prolongirani uz usklađenje kamatne stope od 4,55%. Osiguranje potraživanja su bianco mjenice i zadužnice.

Partner	Iznos kredita	Datum ugovora	Kamatna stopa (%)	Datum dospjeća
Grafotehna d.o.o.	11.850	18.10.2006	4%	30.06.2018
Tehno d.o.o.	11.850	18.10.2006	4%	30.06.2018
Vizija Gradnja d.o.o.	4.521	31.08.2009	4%	30.06.2018
Brodomekur d.d.	12.000	09.03.2015	4,97%	30.06.2018
Brodomekur d.d.	2.615	15.05.2015	4,97%	30.06.2018
Brodomekur d.d.	2.000	02.08.2016	4,97%	30.06.2018
Brodomekur d.d.	2.500	28.09.2016	4,97%	30.06.2018
Brodomekur d.d.	2.000	24.10.2016	4,97%	30.06.2018
Brodomekur d.d.	4.000	13.02.2017	4,97%	30.06.2018
Brodomekur d.d.	5.000	21.03.2017	4,97%	30.06.2018
Brodomekur d.d.	1.100	31.07.2017	4,97%	30.06.2018
Brodomekur d.d.	24.563	31.12.2017	4,97%	31.12.2025

Dane pozajmice odnose se na projekte vezane uz nekretnine. Ukoliko se prodaja nekretnina ne realizira, kao osiguranje povrata pozajmice Grupa će realizirati hipoteku na predmetne nekretnine.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

19. POTRAŽIVANJA OD KUPACA

	31.12.2017.	31.12.2016.
Kupci u zemlji	149.820	172.912
Kupci u inozemstvu	91.307	63.878
Potraživanja od povezanih društava	16.228	46.696
Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca	(19.328)	(25.666)
	238.027	257.820
Kretanje ispravka potraživanja od kupaca:		
	31.12.2017.	31.12.2016.
Stanje 1. siječnja	25.666	26.191
Vrijednosno usklađenje kupaca za godinu	33	30
Naplaćena otpisana potraživanja	(72)	(90)
Otpis (preknjiženje)	(6.299)	(465)
Stanje 31. prosinca	19.328	25.666

U toku godine Grupa je napravila direktan otpis potraživanja od kupaca u iznosu od 3.827 tisuća kuna (2016.: 1.049 tisuća kuna).

Analiza starosne strukture dospjelih potraživanja od kupaca kod kojih nije obavljen ispravak vrijednosti na dan 31. prosinca:

	31.12.2017.	31.12.2016.
Nedospjelo potraživanje	187.657	200.363
Dospjelo potraživanje:		
0 – 90 dana	36.635	50.791
91 – 180 dana	885	3.623
181 – 365 dana	11.689	671
preko 365 dana	1.161	2.372
	238.027	257.820

Kod utvrđivanja mogućnosti povrata nekog potraživanja, Grupa razmatra eventualne promjene kreditne sposobnosti dužnika. Grupa je provela test na umanjenje vrijednosti svih potraživanja od kupaca, te je procijenilo da su potraživanja od kupaca na dan 31. prosinca 2017. godine iskazana u razredu starijih od 365 dana naplativa.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

20. OSTALA KRATKOTRAJNA POTRAŽIVANJA

	31.12.2017.	31.12.2016. prepravljeno
Potraživanja za mjenice (bilješka 30)	124.100	103.500
Potraživanja za kamate na dane zajmove	12.022	11.007
Potraživanja za kamate na dane zajmove od povezanih osoba	2.954	1.511
Potraživanja od faktoring društava	2.892	2.463
Potraživanja za pretporez u primljenim računima poslije obračuna	2.824	1.832
Potraživanja od zaposlenih	357	346
Dani predujmovi	1.566	1.696
Potraživanja za povratne naknade	1.303	1.303
Potraživanja od države i drugih institucija	328	370
Ostala potraživanja	373	477
Ispravak potraživanja za povratne naknade i predujmove	(2.730)	(2.730)
	145.989	121.776

21. PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI

	31.12.2017.	31.12.2016. prepravljeno	01.01.2016. prepravljeno
Aktivna vremenska razgraničenja	1.516	1.316	889
Obračunati nedospjeli prihodi	1.959	1.561	241
Obračunati prihodi prema povezanim stranama	187	233	214
Trošarine	-	-	13
Ostalo	-	-	747
	3.662	3.110	2.104

Učinci prepravka prethodnih razdoblja opisani su u bilješki 30 financijskih izvještaja.

22. NOVAC U BANCIMA I U BLAGAJNAMA

	31.12.2017.	31.12.2016.
Žiro-račun	20.414	11.296
Devizni račun	2.182	2.815
Akreditiv	480	1.705
Blagajna	50	56
	23.126	15.872

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

23. TEMELJNI KAPITAL

Sukladno upisu u registar Trgovačkog suda u Osijeku, temeljni kapital društva Saponia d.d., Osijek na dan izvještavanja iznosi 244.169 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 244.169 tisuća kuna). Temeljni kapital je podijeljen na 658.564 dionice bez nominalne vrijednosti.

Vlasnička struktura Grupe prikazana je kako slijedi:

	% učešća u vlasništvu	31.12.2017.	% učešća u vlasništvu	31.12.2016.
Mepas d.o.o., Široki Brijeg	87,30%	213.160	87,30%	213.160
CERP	0,23%	683	0,28%	683
Trezorske dionice	0,48%	1.172	0,48%	1.172
Mali dioničari	11,99%	29.154	11,94%	29.154
	100,00%	244.169	100,00%	244.169

Kretanje manjinskog udjela je kako slijedi:

	2017.	2016. (prepravljeno)
Početno stanje	2.287	807
Udio u ukupnom rezultatu Grupe	1.324	1.480
Povećanje uslijed promjene postotka udjela u vlasništvu Grupe	30.000	-
Završno stanje	33.611	2.287

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

24. PRIČUVE

	Zakonske rezerve	Revalorizacijske pričuve ulaganja raspoloživa za prodaju	Ostale pričuve	Revalorizacijske pričuve po nekretninama, postrojenjima i opremi	Ostale rezerve	Ukupno
Stanje 31. prosinca 2015. godine	8.915	(923)	170	2.582	154.037	164.781
Neto povećanje revalorizacije rezervi	-	(514)	4	(28)	-	(538)
Likvidacija ovisnog društva	(5)	-	-	-	-	(5)
Raspored dobiti 2015. godine	1.401	-	-	-	17	1.418
Stanje 31. prosinca 2016. godine	10.311	(1.437)	174	2.554	154.054	165.656
Neto smanjenje revalorizacije rezervi	-	(376)	(6)	(55)	-	(437)
Raspored dobiti 2016. godine	990	-	-	-	18.812	19.802
Stanje 31. prosinca 2017. godine	11.301	(1.813)	168	2.499	172.866	185.021

Revalorizacijske rezerve po osnovi ulaganja raspoloživih za prodaju predstavljaju razliku između fer vrijednosti i troška nabave. Zakonske rezerve predstavljaju 5% od vrijednosti neto dobitka koje Grupa mora izdvajati sukladno zakonskoj regulativi.

Negativne rezerve iz preračuna tečajnih razlika obračunate su sukladno smjernicama Međunarodnog računovodstvenog standarda 21 „Učinci promjena tečajeva stranih valuta“ i na 31. prosinca 2017. godine iznose 1.112 tisuća kuna (31. prosinca 2016. godine: 1.328 tisuća kuna)

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. KREDITI I ZAJMOVI

	2017.	2016.
Hrvatska banka za obnovu i razvoj	134.739	112.500
Addiko bank d.d., Zagreb	72.490	31.030
Erste banka d.d., Zagreb	55.845	13.396
Raiffeisen Bank Austria d.d. Zagreb	48.290	52.262
Mepas d.o.o. Široki Brijeg	33.232	33.232
OTP banka Hrvatska d.d., Zadar	31.924	3.168
Kreditna banka dd Zagreb	27.429	15.677
Sber banka d.d., Zagreb	20.538	-
Podravska banka d.d., Koprivnica	18.021	25.116
Zagrebačka banka d.d., Zagreb	17.400	24.811
Koestlin d.d., Bjelovar	11.753	3.000
BKS banka	4.508	-
HPB d.d., Zagreb	3.750	-
Privredna banka d.d. Zagreb	648	1.140
HETA Asset Resolution (Hypo AA Inter. AG), Klagenfurt	-	67.402
Partner banka d.d., Zagreb	-	6.400
Konzum d.d., Zagreb	2.628	2.328
	<u>483.195</u>	<u>391.462</u>
Kreditni dospeljivaju na naplatu kako slijedi:		
Na zahtjev ili u roku od godine dana	218.790	139.184
Od druge do uključivo petu godinu	172.510	142.227
Nakon pet godina	91.895	110.051
	<u>483.195</u>	<u>391.462</u>
Manje: iznosi koji dospeljivaju na naplatu u roku od 12 mjeseci (iskazani u okviru kratkoročnih obveza)	<u>(218.790)</u>	<u>(139.184)</u>
Iznosi koji dospeljivaju na naplatu nakon 12 mjeseci	<u>264.405</u>	<u>252.278</u>

Dugoročni krediti banaka navedenih u tablici odobreni za pripremu izvoza i uvoza, restrukturiranje i trajna obrtna sredstva odobreni su uz kamatne stope od 2,00% do 5,95% godišnje. Krediti su osigurani hipotekama na nekretninama Grupe, mjenicama i zadužnicama .

Kratkoročni krediti za obrtna sredstva sklopljeni su Addiko Bank d.d. Zagreb, Erste&Steirmarkische bank d.d. Zagreb, Podravska bankda d.d. Koprivnica, Raiffeisen Bank Austria d.d. Zagreb, Sberbank d.d., Zagreb, Hrvatska poštanska banka d.d., Zagreb i BKS bank AG, podružnica Rijeka uz kamatnu stopu 2,77% – 5,50%. Krediti su osigurani mjenicama, zadužnicama i hipotekama.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. OBVEZE ZA FINANCIJSKI NAJAM

	31.12.2017.	31.12.2016.
Obveze za financijski najam:		
- s dospjećem u roku od godine dana	6.298	5.547
- od druge do uključivo pete godine	14.170	14.461
Ukupno obveze za financijski najam	20.468	20.008
Manje: iznosi koji dospijevaju na naplatu u roku od 12 mjeseci (iskazani u okviru kratkotrajnih obveza)	(6.298)	(5.547)
Iznosi koji dospijevaju na naplatu nakon 12 mjeseci	14.170	14.461

Grupa je sklopila ugovore o financijskom najmu sa Hypo Alpe-Adria Leasing d.d., Zagreb, OTP Leasing d.d., Zagreb, Erste S-Leasing d.o.o., Zagreb, Unicredit Leasing d.o.o., Zagreb i Raiffeisen Leasing d.o.o., Zagreb. Kamatna stopa na ugovore o financijskom najmu kreće se od 2,75% do 4,75%.

27. OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA

	31.12.2017.	31.12.2016.
Dobavljači u zemlji	69.249	71.515
Dobavljači u inozemstvu	93.972	101.122
Obveze prema povezanim društvima	2.041	40.140
	165.262	212.777

Prosječno razdoblje plaćanja obaveza prema dobavljačima je 67 dana (2016.: 69 dana). Od ukupnog salda obaveza prema dobavljačima na kraju godine 6.078 tisuća kuna, odnosno 4% odnosi se na najvećeg dobavljača Grupe – Sisecam Soda Lukavac d.o.o., Lukavac (2016.: Reederei-Agentur&Handels-Agentur GmbH, Beču iznosu od 7.005 tisuća kuna, odnosno 3%).

28. OSTALE OBVEZE

	31.12.2017.	31.12.2016.
		prepravljeno
Rezerviranje troškova i odgođeni prihodi	20.757	6.027
Ostale obveze prema državi	11.347	11.301
Obveze prema zaposlenima	6.379	7.709
Rezerviranja za neiskorištene dane godišnjeg odmora	2.427	2.507
Obveze za kamate i ostale naknade	1.224	2.378
Obveze za primljene predujmove	991	813
Obveze za kamate prema povezanim društvima	693	414
Obveze za PET ambalažu	-	1.259
Obveze po regresnom faktoringu (bilješka 30)	-	103.500
Ostale kratkoročne obveze	329	200
	44.147	136.108

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

29. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Pregled transakcija sa vlasnikom i društvima koja imaju istog vlasnika:

	Potraživanja		Obveze	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Brodomerkur d.d., Split	58.734	47.193	45	21
Mepas d.o.o., Široki Brijeg	15.841	20.100	33.232	33.232
Koestlin d.d., Bjelovar	495	1.421	13.257	41.901
Mepas d.o.o Zadar	107	638	1.185	1.632
	75.177	69.352	47.719	76.786

	Prihodi		Rashodi	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Mepas d.o.o., Široki Brijeg	155.522	162.360	29.832	27.607
Koestlin d.d., Bjelovar	1.997	4.541	2.951	1.543
Mepas d.o.o Zadar	3.613	3.638	19.027	18.654
Brodomerkur d.d., Split	1.487	895	710	683
Brodomerkur d.o.o., Široki Brijeg	-	-	3	5
	162.619	171.434	52.523	48.492

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

30. PREPRAVAK RANIJIH RAZDOBLJA

U financijskim izvještajima za godine završene 31. prosinca 2015. godine i 31. prosinca 2016. godine Grupa je imala iskazana aktivna vremenska razgraničenja za koja je realizacija upitan, a koja nisu bila vrijednosno usklađena. Na dan 31. prosinca 2015. godine ta neispravljena vremenska razgraničenja iznosila su 4.632 tisuće kuna, a na dan 31. prosinca 2016. godine 1.238 tisuća kuna.

Za navedene prepravke prikazana aktivna vremenska razgraničenja na dan 31. prosinca 2016. godine umanjena za ukupan iznos od 5.876 tisuća kuna, Na razgraničenja iz 2015. godine odnosi se 4.632 tisuće kuna i ispravljena su u računu dobiti i gubitka za tu godinu, dok se 1.244 tisuće kuna odnosi na razgraničenja za 2016. godinu i ona su ispravljena u računu dobiti i gubitka za 2016. godinu. Sukladno navedenome, zadržana dobit na 31. prosinca 2016. godine također je umanjena za ukupan iznos od 5.876 tisuća kuna.

Grupa je napravila procjenu potrebe priznavanjem potencijalnih obveza po osnovi regresnog faktoringa u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja primjenjivim u Europskoj Uniji te je priznala obveze po osnovi regresnog faktoringa i potraživanja prema Dužniku.

Budući da je za isto u ranijim godinama revizor izrazio mišljenje s rezervom proveden je prepravak financijskih izvještaja sukladno MRS 1 „Prezentiranje financijskih izvještaja“ i MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i pogreške“.

Utjecaj prepravka financijskih izvještaja na stavke izvještaja o financijskom položaju su kako slijedi:

	01.01.2016. godina (prije prepravka)	Utjecaj prepravka	01.01.2016. godina (prepravljeno)
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	6.736	(4.632)	2.104
Ukupno imovina	6.736	(4.632)	2.104
Preneseni gubitak	(77.871)	(4.632)	(82.503)
Ukupno kapital	(77.871)	(4.632)	(82.503)
	31.12.2016. godina (prije prepravka)	Utjecaj prepravka	31.12.2016. godina (prepravljeno)
Potraživanja za mjenice	-	103.500	103.500
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	8.983	(5.876)	3.107
Ukupno imovina	8.983	97.624	106.607
Preneseni gubitak	(92.463)	(5.876)	(98.339)
Obveze po regresnom faktoringu	-	103.500	103.500
Ukupno kapital i obveze	(92.463)	97.624	5.161

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

30. PREPRAVAK RANIJIH RAZDOBLJA (NASTAVAK)

Utjecaj prepravka financijskih izvještaja na stavke izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti su kako slijedi:

	2016. godina (prije prepravka)	Utjecaj prepravka	2016. godina (prepravljeno)
Prihod od prodaje	1.117.532	-	1.117.532
Ostali prihodi	13.006	-	13.006
Udjel u dobiti pridruženih društava	738	-	738
Ukupni prihod iz poslovanja	1.131.276	-	1.131.276
Promjene u zalihama gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje	(3.361)	-	(3.361)
Troškovi sirovina i materijala	(564.627)	-	(564.627)
Troškovi prodane trgovačke robe	(6.063)	-	(6.063)
Troškovi osoblja	(110.261)	-	(110.261)
Amortizacija	(53.924)	-	(53.924)
Ostali poslovni rashodi	(356.192)	(1.244)	(357.436)
Ukupni troškovi iz redovnog poslovanja	(1.094.428)	(1.244)	(1.095.672)
Dobit iz redovnog poslovanja	36.848	(1.244)	35.604
Neto financijski rashodi	(10.033)	-	(10.033)
Dobit prije oporezivanja	26.815	(1.244)	25.571
Porez na dobit	(5.272)	-	(5.272)
Neto dobit za godinu	21.543	(1.244)	20.299
Dobit tekuće godine za raspodjelu:			
Vlasnicima društva	19.760	(941)	18.819
Vlasnicima nekontrolirajućih udjela	1.783	(303)	1.480
Stavke koje se kasnije mogu uračunati u dobit ili gubitak:			
Tečajne razlike iz preračunavanja inozemnih dijelova poslovanja	1.030	-	1.030
Neto dobit od financijske imovine raspoložive za prodaju	(542)	-	(542)
Ostala sveobuhvatna dobit umanjena za poreze	488	-	488
Ukupna sveobuhvatna dobit	22.031	(1.244)	20.787
Ukupna svobuhvatna dobit za godinu:			
Vlasnicima društva	20.248	(941)	19.307
Vlasnicima nekontrolirajućih udjela	1.783	(303)	1.480
Zarada po dionici			
Osnovna i razrijeđena zarada po dionici (u kunama i lipama)	30,15		28,71

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA

a. Upravljanje rizikom kapitala

Odnos neto duga i kapitala

Primarni cilj Grupe u upravljanju kapitalom, kroz optimiranje stanja između dužničkog i vlasničkog kapitala, je osiguranje zdravih kapitalnih pokazatelja u svrhu podrške svim poslovnim aktivnostima te maksimiziranja vrijednosti svih dioničara.

Grupa analizira strukturu kapitala kvartalno. Promatra se cijena kapitala i rizici vezani uz kapital, te se interno određuje maksimalni koeficijent financiranja. Koeficijent financiranja Grupe se određuje omjerom neto duga i glavnice. Dug je definiran kao obveza za dugoročne i kratkoročne kredite. Glavnica uključuje kapital, zadržanu dobit i sve pričuve.

	2017.	2016. prepravljeno
Dug (dugoročni i kratkoročni krediti)	514.463	411.470
Novac i novčani ekvivalenti	(23.126)	(15.872)
Neto dug	491.337	395.598
Glavnica	393.641	332.563
Omjer duga i glavnice	125%	119%

b. Kategorije financijskih instrumenata

	2017.	2016. prepravljeno
Financijska imovina		
Novac i novčani ekvivalenti	23.126	15.872
Dani zajmovi	80.975	46.721
Vrijednosni papiri	2.427	3.067
Potraživanja od kupaca	238.027	257.821
Ostala potraživanja	142.479	119.229
	487.034	442.710
Financijske obveze		
Obveze po kreditima	483.195	391.462
Obveze po najmovima	20.468	20.008
Obveze prema dobavljačima	165.262	212.777
Obveze po izdanim vrijednosnim papirima	10.800	-
Ostale obveze	30.372	121.042
	710.097	745.289

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

c. Upravljanje financijskim rizikom

Grupa je izložena međunarodnom tržištu i djelomično se financira putem kredita denominiranih u stranoj valuti. Najvažniji rizici uključuju tržišne rizike (promjena valutnog tečaja i kamatnih stopa), kreditni rizik i rizik likvidnosti. Grupa nije koristila derivativne (izvedene) instrumente za upravljanje rizicima.

d. Upravljanje cjenovnim rizikom

Grupa najvećim dijelom sirovine za proizvodnju nabavlja u inozemstvu. Najveće tržište na kojem Grupa prodaje svoje proizvode je tržište Republike Hrvatske. Uprava Grupe na temelju tržišnih cijena određuje cijene svojih proizvoda.

Grupa je izložena rizicima promjene cijena glavnice koji proizlaze iz vlasničkih udjela. Vlasnički udjeli se drže iz strateškog razloga, a ne radi trgovanja.

e. Upravljanje kreditnim rizikom

Kreditni rizik odnosi se na rizik da druga strana neće ispuniti svoje ugovorne obveze, što bi rezultiralo rezultirati financijskim gubitkom Grupe. Grupa je usvojila politiku poslovanja isključivo s kreditno sposobnim stranama i pribavljanja dostatnih instrumenata osiguranja kako bi ublažila rizik financijskog gubitka zbog neplaćanja. Grupa na osnovu dostupnih informacija procjenjuje kreditnu sposobnost svih svojih kupaca. Grupa kontinuirano prati svoju izloženost prema stranama s kojima posluje, kao i njihovu kreditnu sposobnost, a ukupnu vrijednost zaključenih transakcija raspoređuje na prihvaćene klijente. Kreditnom izloženosti se upravlja redovitom analizama kako bi se na vrijeme identificirali rizici u poslovanju s pojedinim klijentima.

Potraživanja od kupaca se odnose na veliki broj kupaca. Kreditna analiza se provodi na temelju financijskog stanja dužnika i drugih dostupnih informacija. Grupa upravlja nivoom rizika utvrđujući limite izloženosti kreditnom riziku prema jednom dužniku ili grupi dužnika. Kako postoji značajna koncentracija kreditne izloženosti, Grupa smatra da postoji izloženost ovom riziku

Grupa u sklopu poslovanja sklapa ugovore o faktoringu i/ili ugovore o eskontu mjenice s faktoring društvima. Rizik naplate potraživanja od glavnih dužnika u konačnici snosi Grupa. Grupa je iskazala potraživanja po mjenicama u vrijednosti od 124.100 tisuća kuna koje se odnose na Konzum d.d., Zagreb.

Kreditni rizik po likvidnim sredstvima i izvedenim financijskim instrumentima je ograničen, budući da je riječ o bankama koje imaju visoke kreditne rejtinge.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

f. Rizik promjene deviznih tečajeva

Službena valuta Grupe je kuna, no određene transakcije obavljaju se u stranim valutama koje se preračunavaju u kune primjenom važećeg tečaja na kraju izvještajnog razdoblja. Nastale tečajne razlike terete rashode poslovanja ili se knjiže u korist računa dobitka i gubitka, ali ne utječu na tijek novca.

U idućoj tablici su prikazani knjigovodstveni iznosi monetarne imovine i monetarnih obveza Grupe u stranoj valuti na izvještajni datum.

	Imovina		Obveze	
	2017.	2016.	2017.	2016.
EUR	17.489	12.258	53.587	39.360
USD	-	-	12	18
GBP	-	-	414	763
HRK	131.406	92.644	406.215	302.825

Grupa je uglavnom izložena valutnom riziku promjene tečaja kune u odnosu na EUR zbog činjenice da se veliki dio sirovina nabavlja na stranom tržištu u navedenoj valuti, kao i da se primljeni krediti vežu uz EUR.

U idućoj tablici analiziran je neto učinak povećanje tečaja za 10%. Analiza obuhvaća ostvorene monetarne stavke imovine i obaveza u stranoj valuti i njihovo preračunavanje na kraju razdoblja temeljem postotne promjene valutnih tečajeva. U slučaju smanjenja tečaja za gore navedeni postotak, utjecaj na račun dobiti i gubitka bio bi jednak i suprotan.

Utjecaj povećanja tečaja od 10%	2017.	2016.
Imovina	11.133	9.267
Obveze	(32.340)	(31.918)
Neto učinak na račun dobiti i gubitka	(21.207)	(22.651)

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

g. Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik da će se vrijednost financijskih instrumenata promijeniti uslijed promjene tržišnih kamatnih stopa u odnosu na kamatne stope primjenjive na financijske instrumente. Rizik kamatnih stopa kod tijeka novca je rizik da će troškovi kamata na financijske instrumente biti promjenjivi tijekom razdoblja.

Financijska imovina koja potencijalno može dovesti Grupa u kreditni rizik su dugoročni krediti, gotovina i potraživanja od kupaca. Dugoročni krediti su primljeni od banaka u zemlji. Grupa svoju gotovinu drži u Addiko Bank d.d., Zagreb i drugim bankama u Hrvatskoj. Potraživanja od kupaca najvećim dijelom se odnose na potraživanja u zemlji. Ostalih značajnijih koncentracija kreditnog rizika Grupa nema.

Analiza osjetljivosti na kamatni rizik

Analiza kreditnog rizika temeljena je na izloženosti riziku promjene kamatnih stopa na kraju izvještajnog razdoblja. Izrađena uz pretpostavku da je iznos iskazanih obveza i potraživanja na kraju izvještajnog razdoblja vrijedio tijekom cijele godine.

U tablici su prikazane promjene odnosno neto učinak kada bi došlo do promjene kamatnih stopa za 50 baznih poena, uz pretpostavku nepromijenjenih ostalih varijabli.

		Kamata uvećana za 50 b.p	Razlika	Kamata umanjena za 50 b.p	Razlika
31. prosinca 2017. godine					
Kredit	16.172	17.694	1.522	14.650	(1.522)
Pozajmice	3.021	3.036	<u>15</u>	3.006	<u>(15)</u>
Neto učinak			<u>1.537</u>		<u>(1.537)</u>

		Kamata uvećana za 50 b.p	Razlika	Kamata umanjena za 50 b.p	Razlika
31. prosinca 2016. godine					
Kredit	12.535	13.496	961	11.574	(961)
Pozajmice	3.679	3.697	<u>18</u>	3.661	<u>(18)</u>
Neto učinak			<u>979</u>		<u>(979)</u>

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

h. Upravljanje rizikom likvidnosti

Uprava Grupe značajnu pažnju posvećuje upravljanju rizikom likvidnosti, s ciljem upravljanja kratkoročnim i dugoročnim zahtjevima financiranja i likvidnost. Upravljanje rizikom likvidnosti zahtjeva određene rezerve i kreditne linije, neprekidno uspoređujući planirani i ostvareni tijekom novca uz praćenje dospjeća potraživanja i obveza.

Odnos neto duga i EBITDA

Rizik likvidnosti i novčanog toka podrazumijeva održavanje dostatne količine novca i obrtnog kapitala, osiguravanje raspoloživih financijskih sredstava ugovaranjem adekvatnih kreditnih linija i sposobnost podmirenja svih dospjelih obveza.

Kontinuirano planiranje i praćenje novčanog toka omogućava funkcionalnost operativnog poslovanja. Fleksibilno upravljanje kretanjima novca osigurava se određivanjem financijskih okvira za upravljanje rizikom likvidnosti.

U upravljanju rizikom likvidnosti jedan od ključnih pokazatelja poslovanja Grupe omjer je ostvarene dobiti prije kamata, poreza i amortizacije (EBITDA) i neto duga. EBITDA je izračunata na način da je dobit iz redovnog poslovanja (EBIT) uvećana za amortizaciju. Dug je definiran kao obveza za dugoročne i kratkoročne kredite te izdane vrijednosne papire.

	31.12.2017.	31.12.2016.
Dug (dugoročni i kratkoročni krediti)	514.463	411.470
Novac i novčani ekvivalenti	<u>(23.126)</u>	<u>(15.872)</u>
Neto dug	<u>491.337</u>	<u>395.598</u>
EBITDA	102.758	89.529
Omjer duga i EBITDA	4,8	4,4

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

i. Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Analiza rizika likvidnosti

U tablici su prikazana dospijeca ugovornih obveza i potraživanja iskazanih u izvještaju o financijskom položaju na kraju izvještajnog razdoblja. Analiza je izrađena na temelju diskontiranih novčanih odljeva po financijskim obvezama, odnosno nediskontiranih novčanih priljeva po financijskoj imovini na datum dospijeca. Tablice prikazuju novčane tokove po glavnici.

	Prosječna ponderirana efektivna kamatna stopa	Do 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godne	Od 1 do 5 godina	Ukupno
31. prosinca 2017. godine						
Obveze prema dobavljačima (beskamatne)	-	142.278	14.379	3.116	489	165.262
Ostale obveze (beskamatne)	-	30.372	-	-	-	30.372
Obveze za izdane vrijed.papir	3%	-	10.800	-	-	10.800
Obveze po kreditima	3,49%	4.950	17.162	194.341	266.742	483.195
Obveza temeljem najma	3,84%	506	1.013	4.770	14.179	20.468
		183.106	43.354	202.227	281.410	710.097
31. prosinca 2016. godine						
Obveze prema dobavljačima (beskamatne)	-	152.922	18.606	41.249	-	212.777
Ostale obveze (beskamatne)	-	121.042	-	-	-	121.042
Obveze po kreditima	3,69%	3.107	19.677	110.643	258.035	391.462
Obveza temeljem najma	3,84%	264	528	4.756	14.460	20.008
		277.335	38.811	156.648	272.495	745.289

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

h. Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

	Prosječna ponderirana efektivna kamatna stopa	Do 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godne	Od 1 do 5 godina	Ukupno
31. prosinca 2017. godine						
Potraživanja od kupaca (beskamatna)		187.657	36.634	12.574	1.162	238.027
Ostala potraživanja (beskamatna)		142.479	-	2.427	-	144.906
Potraživanja po zajmovima	4,97%	-	-	80.975	-	80.975
Novac i novčani ekvivalenti		23.126	-	-	-	23.126
		353.262	36.634	95.976	1.162	487.034
31. prosinca 2016. godine						
Potraživanja od kupaca (beskamatna)	-	200.457	40.237	10.975	6.152	257.821
Ostala potraživanja (beskamatna)	-	119.229	-	3.067	-	122.296
Potraživanja po zajmovima	4,66%	-	-	46.721	-	46.721
Novac i novčani ekvivalenti	-	15.872	-	-	-	15.872
		335.558	40.237	60.763	6.152	442.710

i. Fer vrijednost financijskih instrumenata

Fer vrijednost financijskog instrumenta je cijena koja bi bila ostvarena prodajom neke stavke imovine ili plaćena za prijenos neke obveze u urednoj transakciji među tržišnim sudionicima na datum mjerenja. Fer vrijednost financijskog instrumenta je ona koja je objavljena na tržištu vrijednosnica ili dobivena metodom diskontiranog tijeka novca. Na dan 31. prosinca 2017. godine iskazani iznosi novca, kratkoročnih depozita, potraživanja, kratkoročnih obveza, ukalkuliranih troškova, kratkoročnih pozajmica, odgovaraju njihovoj tržišnoj vrijednosti, zbog kratkoročne prirode ovih sredstava i obveza.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

j. Pokazatelji fer vrijednosti priznati u izvještaju o financijskom položaju

U idućoj tablici su analizirani financijski instrumenti koji su nakon prvog priznavanja svedeni na fer vrijednost, razvrstani u tri skupine ovisno o dostupnosti primjetljivih pokazatelja fer vrijednosti:

1. razina dostupnih primjetljivih pokazatelja – pokazatelji fer vrijednosti su izvedeni iz (neusklađenih) cijena koje kotiraju na aktivnim tržištima za istovrsnu imovinu i istovrsne obveze;
2. razina dostupnih primjetljivih pokazatelja – pokazatelji fer vrijednosti su izvedeni iz drugih podataka, a ne iz kotiranih cijena iz 1. razine, a odnose se na izravno promatranje imovine ili obveza, tj. njihovih cijena ili su dobiveni neizravno, tj. izvedeni iz cijena;
3. razina pokazatelja – pokazatelji izvedeni primjenom metoda vrednovanja u kojima su kao ulazni podaci korišteni podaci o imovini ili obvezama koji se ne temelje na primjetljivim tržišnim podacima (neprimjetljivi ulazni podaci).

				2017.
	1.razina	2.razina	3.razina	Ukupno
Financijska imovina raspoloživa za prodaju				
Ulaganja raspoloživa za prodaju	2.305	-	122	2.427
2016.				
	1.razina	2.razina	3.razina	Ukupno
Financijska imovina raspoloživa za prodaju				
Ulaganja raspoloživa za prodaju	2.945	-	122	3.067

32. POTENCIJALNE OBVEZE

Naknade za odlazak u mirovinu i ostale naknade zaposlenicima

Grupa nema nikakav poseban model mirovinskog osiguranja za svoje zaposlene ili upravu. Sukladno tome, nisu unijeta nikakva rezerviranja za te troškove.

Za zaposlenike u Republici Hrvatskoj, plaćaju se zakonski doprinosi za mirovinsko osiguranje. Ti doprinosi čine osnovu za mirovine koje Hrvatski mirovinski fond isplaćuje hrvatskim zaposlenicima nakon njihova odlaska u mirovinu.

Pravni postupci u tijeku

Grupa evidentira troškove pravnih postupaka u tijeku temeljem isplata po sudskim rješenjima. Grupa nema iskazane obveze temeljem pravnih postupaka u tijeku jer Uprava procjenjuje da ne postoji vjerojatnost značajnijih budućih troškova po ovoj osnovi koji bi teretili troškove.

33. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANCE

Najznačajniji događaji nakon 31. prosinca 2017. godine odnose se na potpisivanje ugovora o realizaciji udjela u pridruženom društvu Brodomerkur d.o.o., Široki Brijeg.

Svi ostali poslovni događaji 2018. godine karakteristični su za redovno poslovanje Grupe i nemaju značajan utjecaj na promjene imovine, obveza, glavnice, neto dobiti ili novčani tok.

34. ODOBRENJE KONSOLIDIRANIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Financijske izvještaje usvojila je Uprava i odobrila njihovo izdavanje dana 14. lipnja 2018. godine.

Potpisano za i u ime Uprave dana 14. lipnja 2018. godine:

Damir Skender

Predsjednik Uprave

Mirko Grbešić

Član Uprave

Milenko Erkapić

Član Uprave

Dajana Mrčeta

Članica Uprave

Marija Grgić Bukovac
Direktorica Financijska i kontrolinga

Prilog 1.

Razdoblje izvještavanja:

01.01.2017.

do

31.12.2017.

Godišnji financijski izvještaj poduzetnika GFI-POD

Matični broj (MB): 03012476

Matični broj subjekta (MBS): 030002225

Osobni identifikacijski broj (OIB): 37879152548

Tvrtna izdateljca: SAPONIA kemijska, prehrambna i farmaceutska industrija d.d.

Poštanski broj i mjesto: 31000

OSIJEK

Ulica i kućni broj: MATIJE GUPCA 2

Adresa e-pošte: saponia@saponia.hr

Internet adresa: www.saponia.hr

Šifra i naziv općine/grada: 312 OSIJEK

Šifra i naziv županije: 14 OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA

Broj zaposlenih: 1.376

(krajem godine)

Konsolidirani izvještaj: DA

Šifra NKD-a: 2041

Tvrtnke subjekata konsolidacije (prema MSFI):

Sjedište:

MB:

MERCOS DOO	OSIJEK	28423138222
MARASKA DD	ZADAR	07602786563
KANDIT DOO	OSIJEK	71007296189
DALMATIEN BETEILUNGSGS GmbH	KLAGENFURT	
SAPONIA COMMERCE DOO	BEOGRAD	

Knjigovodstveni servis:

Osoba za kontakt: RAJHL GORDANA

(unos se samo prezime i ime osobe za kontakt)

Telefon: 031 513 613

Telefaks: 031 513 637

Adresa e-pošte: gordana.rajhl@saponia.hr

Prezime i ime: SKENDER DAMIR

(osoba ovlaštene za zastupanje)

Dokumentacija za objavu:

1. Revidirani godišnji financijski izvještaji s revizorskim izvješćem s revizorskim izvješćen
2. Izvještaj posloводства
3. Izjava osoba odgovornih za sastavljanje godišnjeg izvještaja,
4. Odluka nadležnog tijela (prijedlog) o utvrđivanju godišnjih financijskih izvještaja
5. Odluka o prijedlogu raspodjele dobiti ili pokriću gubitka

u PDF formatu

(potpis osobe ovlaštene za zastupanje)

BILANCA
stanje na dan 31.12.2017.

Obveznik: SAPONIA d.d. OSIJEK			
Naziv pozicije	AOP oznaka	Prethodna godina (neto)	Tekuća godina (neto)
1	2	3	4
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	001		
B) DUGOTRAJNA IMOVINA (003+010+020+029+033)	002	521.146.232	519.719.305
I. NEMATERIJALNA IMOVINA (004 do 009)	003	568.805	495.818
1. Izdaci za razvoj	004	0	0
2. Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	005	384.501	316.895
3. Goodwill	006	0	0
4. Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine	007	0	0
5. Nematerijalna imovina u pripremi	008	0	0
6. Ostala nematerijalna imovina	009	184.304	178.923
II. MATERIJALNA IMOVINA (011 do 019)	010	451.216.581	423.769.899
1. Zemljište	011	64.248.663	64.248.663
2. Građevinski objekti	012	172.245.675	161.164.631
3. Postrojenja i oprema	013	125.382.332	123.169.136
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	014	11.463.161	12.406.954
5. Biološka imovina	015	50.079.796	47.292.216
6. Predujmovi za materijalnu imovinu	016	3.525.332	479.302
7. Materijalna imovina u pripremi	017	15.321.274	6.105.455
8. Ostala materijalna imovina	018	11.813	11.813
9. Ulaganje u nekretnine	019	8.938.535	8.891.729
III. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA (021 do 028)	020	69.259.092	95.185.154
1. Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika	021	0	0
2. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima	022	30.000	24.592.808
3. Sudjelujući interesi (udjeli)	023	66.114.523	68.127.258
4. Zajmovi dani poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	024	0	0
5. Ulaganja u vrijednosne papire	025	3.067.183	2.426.702
6. Dani zajmovi, depoziti i slično	026	47.386	38.386
7. Ostala dugotrajna financijska imovina	027	0	0
8. Ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela	028	0	0
IV. POTRAŽIVANJA (030 do 032)	029	0	0
1. Potraživanja od povezanih poduzetnika	030	0	0
2. Potraživanja po osnovi prodaje na kredit	031	0	0
3. Ostala potraživanja	032	0	0
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	033	101.754	268.434
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA (035+043+050+058)	034	568.662.009	594.131.474
I. ZALIHE (036 do 042)	035	126.548.939	130.645.817
1. Sirovine i materijal	036	60.668.752	58.440.460
2. Proizvodnja u tijeku	037	5.438.532	6.134.164
3. Gotovi proizvodi	038	58.943.414	63.806.949
4. Trgovačka roba	039	1.467.632	1.634.671
5. Predujmovi za zalihe	040	30.609	629.573
6. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	041	0	0
7. Biološka imovina	042	0	0
II. POTRAŽIVANJA (044 do 049)	043	379.597.897	384.015.981
1. Potraživanja od povezanih poduzetnika	044	48.207.447	19.181.914
2. Potraživanja od kupaca	045	211.124.715	221.798.615
3. Potraživanja od sudjelujućih poduzetnika	046	0	0
4. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	047	345.844	357.280
5. Potraživanja od države i drugih institucija	048	370.633	328.995
6. Ostala potraživanja	049	119.549.258	142.349.177
III. KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA (051 do 057)	050	46.643.699	56.343.699
1. Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika	051	0	0
2. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima	052	21.115.000	31.215.000
3. Sudjelujući interesi (udjeli)	053	0	0
4. Zajmovi dani poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	054	0	0
5. Ulaganja u vrijednosne papire	055	0	0
6. Dani zajmovi, depoziti i slično	056	25.528.699	25.128.699
7. Ostala financijska imovina	057	0	0
IV. NOVAC U BANCII I BLAGAJNI	058	15.871.474	23.125.977
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	059	3.109.706	3.662.099
E) UKUPNO AKTIVA (001+002+034+059)	060	1.092.917.947	1.117.512.878
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	061		

BILANCA
stanje na dan 31.12.2017.

Obveznik: SAPONIA d.d. OSIJEK			
Naziv pozicije	AOP oznaka	Prethodna godina (neto)	Tekuća godina (neto)
1	2	3	4
PASIVA			
A) KAPITAL I REZERVE (063+064+065+071+072+075+078)	062	332.562.565	393.640.460
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	063	244.169.200	244.169.200
II. KAPITALNE REZERVE	064	215.962	215.962
III. REZERVE IZ DOBITI (066+067-068+069+070)	065	162.275.770	182.294.027
1. Zakonske rezerve	066	10.311.184	11.301.320
2. Rezerve za vlastite dionice	067	545.380	545.380
3. Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	068	545.380	545.380
4. Statutarne rezerve	069	0	0
5. Ostale rezerve	070	151.964.586	170.992.707
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	071	1.291.457	854.612
V. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK (073-074)	072	-96.496.406	-97.419.444
1. Zadržana dobit	073	47.436	60.446
2. Preneseni gubitak	074	96.543.842	97.479.890
VI. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE (076-077)	075	18.819.234	29.915.503
1. Dobit poslovne godine	076	18.819.234	29.915.503
2. Gubitak poslovne godine	077		
VII. MANJINSKI INTERES	078	2.287.348	33.610.600
B) REZERVIRANJA (080 do 082)	079	0	0
1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	080	0	0
2. Rezerviranja za porezne obveze	081	0	0
3. Druga rezerviranja	082	0	0
C) DUGOROČNE OBVEZE (084 do 092)	083	266.739.256	278.574.907
1. Obveze prema povezanim poduzetnicima	084	33.232.461	44.586.818
2. Obveze za zajmove, depozite i slično	085	0	0
3. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	086	233.506.795	233.988.089
4. Obveze za predujmove	087	0	0
5. Obveze prema dobavljačima	088	0	0
6. Obveze po vrijednosnim papirima	089	0	0
7. Obveze prema poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	090	0	0
8. Ostale dugoročne obveze	091	0	0
9. Odgođena porezna obveza	092	0	0
D) KRATKOROČNE OBVEZE (094 do 105)	093	485.081.448	422.113.492
1. Obveze prema povezanim poduzetnicima	094	43.553.275	3.132.699
2. Obveze za zajmove, depozite i slično	095	2.327.500	2.629.222
3. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	096	139.403.273	222.060.224
4. Obveze za predujmove	097	813.461	990.909
5. Obveze prema dobavljačima	098	172.637.772	163.220.998
6. Obveze po vrijednosnim papirima	099	0	10.800.000
7. Obveze prema poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	100	0	0
8. Obveze prema zaposlenicima	101	7.709.362	6.378.536
9. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	102	12.561.081	11.347.264
10. Obveze s osnove udjela u rezultatu	103	0	0
11. Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji	104	0	0
12. Ostale kratkoročne obveze	105	106.075.724	1.553.640
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	106	8.534.678	23.184.019
F) UKUPNO – PASIVA (062+079+083+093+106)	107	1.092.917.947	1.117.512.878
G) IZVANBILANČNI ZAPISI	108		
DODATAK BILANCI (popunjava poduzetnik koji sastavlja konsolidirani godišnji financijski izvještaj)			
A) KAPITAL I REZERVE			
1. Pripisano imateljima kapitala matice	109	330.275.217	360.029.860
2. Pripisano manjinskom interesu	110	2.287.348	33.610.600

RAČUN DOBITI I GUBITKA
u razdoblju 01.01.2017. do 31.12.2017.

Obveznik: SAPONIA d.d. OSIJEK			
Naziv pozicije	AOP oznaka	Prethodna godina	Tekuća godina
1	2	3	4
I. POSLOVNI PRIHODI (112+113)	111	1.130.537.693	1.118.884.934
1. Prihodi od prodaje	112	1.117.532.057	1.103.334.766
2. Ostali poslovni prihodi	113	13.005.636	15.550.168
II. POSLOVNI RASHODI (115+116+120+124+125+126+129+130)	114	1.095.671.666	1.070.776.327
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	115	3.362.028	-5.464.924
2. Materijalni troškovi (117 do 119)	116	883.090.806	870.015.702
a) Troškovi sirovina i materijala	117	564.626.809	546.528.094
b) Troškovi prodane robe	118	6.062.275	5.804.930
c) Ostali vanjski troškovi	119	312.401.722	317.682.678
3. Troškovi osoblja (121 do 123)	120	110.260.873	111.138.244
a) Neto plaće i nadnice	121	70.203.944	71.956.024
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	122	24.137.944	23.270.232
c) Doprinosi na plaće	123	15.918.985	15.911.988
4. Amortizacija	124	53.923.908	52.637.817
5. Ostali troškovi	125	39.245.767	36.477.330
6. Vrijednosno usklađivanje (127+128)	126	2.184.383	4.359.929
a) dugotrajne imovine (osim financijske imovine)	127	0	0
b) kratkotrajne imovine (osim financijske imovine)	128	2.184.383	4.359.929
7. Rezerviranja	129	0	0
8. Ostali poslovni rashodi	130	3.603.901	1.612.229
III. FINANCIJSKI PRIHODI (132 do 136)	131	13.837.397	11.611.230
1. Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s	132	1.260.533	2.463.022
2. Kamate, tečajne razlike, dividende, slični prihodi iz odnosa s	133	10.204.054	8.912.740
3. Dio prihoda od pridruženih poduzetnika i sudjelujućih interesa	134		
4. Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine	135	0	0
5. Ostali financijski prihodi	136	2.372.810	235.468
IV. FINANCIJSKI RASHODI (138 do 141)	137	23.870.164	25.220.309
1. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi s povezanim poduzetnicima	138	1.148.801	2.416.974
2. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi iz odnosa s nepovezanim	139	20.356.565	22.774.126
3. Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine	140	0	0
4. Ostali financijski rashodi	141	2.364.798	29.209
V. UDIO U DOBITI OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA	142	738.283	2.012.734
VI. UDIO U GUBITKU OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA	143	0	0
VII. IZVANREDNI - OSTALI PRIHODI	144	0	0
VIII. IZVANREDNI - OSTALI RASHODI	145	0	0
IX. UKUPNI PRIHODI (111+131+142 + 144)	146	1.145.113.373	1.132.508.898
X. UKUPNI RASHODI (114+137+143 + 145)	147	1.119.541.830	1.095.996.636
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (146-147)	148	25.571.543	36.512.262
1. Dobit prije oporezivanja (146-147)	149	25.571.543	36.512.262
2. Gubitak prije oporezivanja (147-146)	150	0	0
XII. POREZ NA DOBIT	151	5.271.719	5.281.974
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (148-151)	152	20.299.824	31.230.288
1. Dobit razdoblja (149-151)	153	20.299.824	31.230.288
2. Gubitak razdoblja (151-148)	154	0	0
DODATAK RDG-u (popunjava poduzetnik koji sastavlja konsolidirani godišnji financijski izvještaj)			
XIV. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA			
1. Pripisana imateljima kapitala matice	155	18.819.234	29.915.503
2. Pripisana manjinskom interesu	156	1.480.590	1.314.785
IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI (popunjava poduzetnik obveznik primjene MSFI-a)			
I. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (= 152)	157	20.299.824	31.230.288
II. OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT/GUBITAK PRIJE POREZA (159 do 165)	158	430.812	-314.272
1. Tečajne razlike iz preračuna inozemnog poslovanja	159	1.030.686	215.538
2. Promjene revalorizacijskih rezervi dugotrajne materijalne i	160	0	0
3. Dobit ili gubitak s osnove ponovnog vrednovanja financijske	161	-599.874	-529.810
4. Dobit ili gubitak s osnove učinkovite zaštite novčanog toka	162	0	0
5. Dobit ili gubitak s osnove učinkovite zaštite neto ulaganja u inozemstvu	163	0	0
6. Udio u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti/gubitku pridruženih poduzetnika	164	0	0
7. Aktuarski dobiti/gubici po planovima definiranih primanja	165	0	0
III. POREZ NA OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT RAZDOBLJA	166	-54.793	-153.412
IV. NETO OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK	167	485.605	-152.433
V. SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (157+167)	168	20.785.429	31.077.855
DODATAK Izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (popunjava poduzetnik koji sastavlja konsolidirani godišnji financijski izvještaj)			
VI. SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA			
1. Pripisana imateljima kapitala matice	169	19.304.839	29.754.643
2. Pripisana manjinskom interesu	170	1.480.590	1.323.212

IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TIJEKU - Indirektna metoda
u razdoblju 01.01.2017. do 31.12.2017.

Obveznik: SAPONIA d.d. OSIJEK			
Naziv pozicije	AOP oznaka	Prethodna godina	Tekuća godina
1	2	3	4
NOVČANI TIJEK OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
1. Dobit prije poreza	001	25.571.543	36.512.262
2. Amortizacija	002	53.923.908	52.637.817
3. Povećanje kratkoročnih obveza	003	122.279.767	
4. Smanjenje kratkotrajnih potraživanja	004		
5. Smanjenje zaliha	005	4.175.255	
6. Ostalo povećanje novčanog tijeka	006	19.123.674	22.103.290
I. Ukupno povećanje novčanog tijeka od poslovnih aktivnosti (001 do 006)	007	225.074.147	111.253.369
1. Smanjenje kratkoročnih obveza	008		114.089.649
2. Povećanje kratkotrajnih potraživanja	009	126.812.773	30.841.547
3. Povećanje zaliha	010		4.596.709
4. Ostalo smanjenje novčanog tijeka	011	26.326.348	24.940.987
II. Ukupno smanjenje novčanog tijeka od poslovnih aktivnosti (008 do 011)	012	153.139.121	174.468.892
A1) NETO POVEĆANJE NOVČANOG TIJEKA OD POSLOVNIH	013	71.935.026	0
A2) NETO SMANJENJE NOVČANOG TIJEKA OD POSLOVNIH	014	0	63.215.523
NOVČANI TIJEK OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI			
1. Novčani primici od prodaje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	015	365.662	354.762
2. Novčani primici od prodaje vlasničkih i dužničkih instrumenata	016		
3. Novčani primici od kamata	017	7.050.714	157.188
4. Novčani primici od dividendi	018	25.928	37.412
5. Ostali novčani primici od investicijskih aktivnosti	019	36.466.905	479.890
III. Ukupno novčani primici od investicijskih aktivnosti (015 do 019)	020	43.909.209	1.029.252
1. Novčani izdaci za kupnju dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	021	26.883.322	25.180.581
2. Novčani izdaci za stjecanje vlasničkih i dužničkih financijskih instrumenata	022		
3. Ostali novčani izdaci od investicijskih aktivnosti	023	7.803.283	12.104.307
IV. Ukupno novčani izdaci od investicijskih aktivnosti (021 do 023)	024	34.686.605	37.284.888
B1) NETO POVEĆANJE NOVČANOG TIJEKA OD INVESTICIJSKIH	025	9.222.604	0
B2) NETO SMANJENJE NOVČANOG TIJEKA OD INVESTICIJSKIH	026	0	36.255.636
NOVČANI TIJEK OD FINACIJSKIH AKTIVNOSTI			
1. Novčani primici od izdavanja vlasničkih i dužničkih financijskih instrumenata	027	0	15.208.000
2. Novčani primici od glavnice kredita, zadužnica, pozajmica i drugih posudbi	028	117.625.816	248.532.832
3. Ostali primici od financijskih aktivnosti	029	0	0
V. Ukupno novčani primici od financijskih aktivnosti (027 do 029)	030	117.625.816	263.740.832
1. Novčani izdaci za otplatu glavnice kredita i obveznica	031	187.264.167	149.501.834
2. Novčani izdaci za isplatu dividendi	032	0	0
3. Novčani izdaci za financijski najam	033	6.069.373	7.513.336
4. Novčani izdaci za otkup vlastitih dionica	034	0	0
5. Ostali novčani izdaci od financijskih aktivnosti	035	0	0
VI. Ukupno novčani izdaci od financijskih aktivnosti (031 do 035)	036	193.333.540	157.015.170
C1) NETO POVEĆANJE NOVČANOG TIJEKA OD FINACIJSKIH	037	0	106.725.662
C2) NETO SMANJENJE NOVČANOG TIJEKA OD FINACIJSKIH	038	75.707.724	0
Ukupno povećanje novčanog tijeka (013 – 014 + 025 – 026 + 037 – 038)	039	5.449.906	7.254.503
Ukupno smanjenje novčanog tijeka (014 – 013 + 026 – 025 + 038 – 037)	040	0	0
Novac i novčani ekvivalenti na početku razdoblja	041	10.421.568	15.871.474
Povećanje novca i novčanih ekvivalenata	042	5.449.906	7.254.503
Smanjenje novca i novčanih ekvivalenata	043		
Novac i novčani ekvivalenti na kraju razdoblja	044	15.871.474	23.125.977

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA KAPITALA
za razdoblje od 01.01.2017 do 31.12.2017

Naziv pozicije	AOP oznaka	Prethodna godina	Tekuća godina
1	2	3	4
1. Upisani kapital	001	244.169.200	244.169.200
2. Kapitalne rezerve	002	215.962	215.962
3. Rezerve iz dobiti	003	163.603.560	183.406.279
4. Zadržana dobit ili preneseni gubitak	004	-96.496.406	-97.419.444
5. Dobit ili gubitak tekuće godine	005	18.819.234	29.915.503
6. Revalorizacija dugotrajne materijalne imovine	006	2.727.831	2.667.335
7. Revalorizacija nematerijalne imovine	007		
8. Revalorizacija financijske imovine raspoložive za prodaju	008	-1.436.374	-1.812.723
9. Ostala revalorizacija	009		
10. Ukupno kapital i rezerve (AOP 001 do 009)	010	331.603.007	361.142.112
11. Tečajne razlike s naslova neto ulaganja u inozemno poslovanje	011	-1.327.790	-1.112.252
12. Tekući i odgođeni porezi (dio)	012		
13. Zaštita novčanog tijeka	013		
14. Promjene računovodstvenih politika	014		
15. Ispravak značajnih pogrešaka prethodnog razdoblja	015		
16. Ostale promjene kapitala	016		
17. Ukupno povećanje ili smanjenje kapitala (AOP 011 do 016)	017	-1.327.790	-1.112.252
17 a. Pripisano imateljima kapitala matice	018	330.275.217	360.029.860
17 b. Pripisano manjinskom interesu	019	2.287.348	33.610.600

Stavke koje umanjuju kapital upisuju se s negativnim predznakom

Podaci pod AOP oznakama 001 do 009 upisuju se kao stanje na datum bilance